

העוולם הזה

גולדה חיבלה בתוכנית חוסיין

מדוע

היא

עשתה

זאת?

לפני שבועיים הופיעה במדור תשקיף ידיעה קטנה תחת הכותרת: „שמועה על פגישה סודית של חוסיין“. וזו לשונה: בין נכבדי הגדה המערבית מספרים מפה לאוזן על פגישה סודית, שנערכה לפני כשלושה שבועות בין המלך חוסיין לבין אישיות בכירה, כנראה שר בממשלה.

לפי אותם מקורות, נערכה הפגישה בתיווכו של אנוואר נוסייבה, שר ההגנה לשעבר בממשלת ירדן, שהעמיד את קשריו הטובים עם שני הצדדים לצורך קיום הפגישה.

לידיעה קטנה זו קרה מה שקורה להרבה ידיעות קטנות המופיעות בהעולם הזה, ובייחוד במדור תשקיף: תוך זמן קצר הפכה לידיעה גדולה. כעבור שבוע בלבד כבר היה השער הקדמי של העולם הזה מוקדש לסיפור: „בפגישה סודית עם יגאל אלון סוכמו העיקרים של הסדר עם חוסיין“. על שער זה הוחלט ביום א', שלושה ימים לפני שהרדיו הירדני שידר את דברי המלך חוסיין.

הודעת המלך לא כללה, כידוע, שום רמז על הסדר עם ישראל. אולם קוראי העולם הזה, ששמעו את ההודעה, התייחסו אליה בהכרח אחרת מאשר אחרים. הם הבינו מדוע התנפלו היסודות הקיצוניים הערבים על המלך. הם ידעו שהודעת המלך היא חלק ממערכה שנועדה להשיג הסדר עם ישראל — אף שהדבר לא הוזכר בהודעה עצמה, מסיבות מובנות. כל מנהיגי ערב פעלו על פי הנחה זו. לכן מוזר שבעתים שגם הגברת מאיר מצאה לנכון להתקיף את המלך בשפה כה חריפה. שוב מצאה את עצמה בחזית אחת עם כל הכוחות בעולם הערבי המתנגדים לשלום.

★ ניהו הערבי המסתורי

ניהו הערבי המסתורי שהופיע בתמונת השער בגיליון האחרון, ליד יגאל אלון? רבים שאלו אותנו שאלה זו. בתמונה נראה יגאל אלון כשהוא מצביע לעבר הצלם, כאילו הוא קורא לו: „אל תצלם!“ מתחתיו מופיע החלק העליון של ראש ערבי חבוש כפיה. אין זו תמונה חדשה לגמרי. היא צולמה בשעתו בעת ביקורו של אלון

בסדר ערבי. שמרנו אותה אצלנו לעת מצוא — כמו תמונות רבות, המת-אימות להזדמנות מיוחדות. על כל פנים, כדי למנוע מעמיתינו בעולם הערבי לטעון מחר שזוהי תמונת אלון עם חוסיין, אנו ממהרים לפרסם את התצלום במלואו. ברור כי הערבי המסתורי אינו המלך השכן.

★ כתב פרלמנטרי במוליאה

אחרי כיבוש הגדה המערבית, סיפר לנו אחד מראשי הציבור הפלסטיני כי הוא קורא נלהב של העולם הזה מזה שנים רבות. הכיצד? מסתבר שהשילטון הירדני בירושלים טרח לתרגם את כל תוכנו הפור ליטי של העולם הזה, ושאותו מנהיג עבר מדי שבוע על התיק וקרא את החומר בעיון. לכן, כשקשרנו את קשרינו עם מנהיגי הגדה, לא היינו בעיני גורם חדש. מאבקינו והשקפותינו היו ידועים לו היטב. מאז קיים מגע הדוק בין מנהיגי הגדה והעולם הזה. הדבר מתבטא לא פעם במידע המיוחד המתפרסם בעיתון זה. זה כולל, כמובן, את המידע הנ"ל. אולם הדבר הורג מתחום המידע. בקביעת עמדותינו אנו פועלים מתוך ידיעה נאמנה של הלכיהרות בקרב הציבור הפלסטיני. הדבר מתבטא גם בגליון זה. נאומי של אורי אבנרי בכנסת על הודעת חוסיין, המתפרסם בעמוד 31, חובר אחרי התייעצויות נרחבות עם מנהיגים פלסטיניים בגדה — וכדאי לקרוא את ניסוחיו בעיון רב לאור עובדה זו. המאורעות הקשורים בהודעת חוסיין מתבטאים בעוד מקום בעיתון זה: בתיאור המתרחש בכנסת ביום החמישי האחרון (עמוד 13). אין זה פלא שהשבועון המסוים יכול לפרסם את התיאור המדויק והמעמיק ביותר של המאורעות מאחורי הקלעים בכנסת. הוא העיתון היחיד במדינה שיש לו כתב פרלמנטרי, היושב במליאת הכנסת והמשתתף בעיצוב המתרחש שם.

יגאל אלון

הגליון הבא - גליון פסח

הגליון הבא של „העולם הזה“ יהיה גליון־פסח שיכיל תור ספת מיוחדת: הפרחים החיים של אביב תשל"ב. לרגל החג, יוקדם גליון זה כ־24 שעות. הוא יופיע ברחובות תל־אביב ביום ב' בערב, וככל הקוסקים בארץ ביום ג' בבוקר.

אפנה צעירה

TREVIRA®

2000

החוטים מיוצרים ע"י ג'רוסלם ג'רסי בע"מ

הסתכל במראה, איך אתה נראה?!

כבר שעת אחה"צ וצל כבר מאפיל על לחייך.
אני מתגלח בבוקר בפרמה-שרפ פלטינה וזה מספיק.
מה לומר, זה באמת פנטסטי!

שמע לי, פרמה-שרפ פלטינה בצפוי כרום פלטינה –
נותן לך יותר גילוחים יותר טובים בכל סכין.

סכין הגילוח הנבחר

לשנת 1972!

פרמה-שרפ – „חבר במכון למסחר הוגן”
תוכן מודעה זו הוא בהתאם לכללים לפרסום הוגן.
אנו מנהלים את עסקנו על פי התקנון והנהלים של המכון למסחר הוגן.

כונס הנכסים, היתה ההצעה היחידה של טנא נגה — בסך 4.3 מיליון ל"י.
מנכ"ל טנא נגה הוא ח"כ יגאל הורביץ. שהיה בזמנו מנכ"ל אדניר — עד למכירת המיפעל לפני מיספר שנים לאחים הלר מלונדון.

הו ירושלים יגרום

לסערה מחודשת

פרשת דיריזאסין תעמוד במרכז סערה מחודשת, עם הופעת הספר "הו ירושלים" בארצות-הברית.

המושלחה תומכת

בבחירת ניקסון

פעילות עזרתו של ניקסון לרכישת קונות יהודיים זכו לתמיכה שקטה מצד ממשלת ישראל.

עסקנים יהודיים בארצות-הברית גותנים עתה יד לגיוס קולות ובעיקר כסף של יהודים למערכת ניקסון. בידעם כי ממשלת-ישראל רואה זאת בעין יפה.

הממשלה פועלת מתוך הנחה שביחירתו מחדש של ניקסון היא כמעט בטוחה, וכי עזיבת תמיכה חדיצת ביריבו הפוליטי, כמו האמפרי ויקסון, תתנקם בקרוב.

ספר זה, שמוכר לו מעמד של רבי-מכר, הוא פרויזשקט של ישראל בעיקרו, אך מכיל פרק מזעזע על מעשי הוועדה שביצעו אנשי אצ"ל ולח"י, לדברי המחברים. ובכלל זה אונס סיוני של נשים ערביות וטבח כללי. הספר כבר הפך לרבי-מכר בצרפת, אך שם היתה לו תפוצה ירודה בהרבה מאשר בארצות-הברית. עובדה נוספת העולה בבירור מתוך הספר, ושתנוצצת עיניו התעמולה הערבית: שמרניות הפליטים הערבים גורשו עזידי "ההגנה" וצה"ל, ככוונת תחילה.

מישרד-המיסחר

והתעשייה ילחם

במברחי יהלומים

במישרד-המיסחר והתעשייה נשקלת האפשרות לשנות את השיטה הקיימת לגבי יהלומים. השיטה הנוכחית מאפשרת הכרחות של יהלומים גולמיים לחו"ל, תוך קבלת פרמיות יצוא עליהם.

שינוי השיטה בא בעיקבות גילוייה של רשת מברחים בלגיים וישראלים, שניסו להבריח יהלומים גולמיים בשווי מיליון ל"י.

בעיקבות גילויי הרשת, התברר כי הימברחים היו מביאים לארץ יהלומים גולמיים, מקבלים עבורם תמריצי ייצוא, מבייכים אותם לחו"ל ומייבאים אותם שוב.

השיטה החדשה, אותה שוקל המישרד, היא שייתמריצים לא יינתנו על ייצוא, אלא על העבודה המושקעת בארץ.

צפוי מחסור

בכבד קפוא

צפויה התייקרות ומחסור בכבד קפוא כתוצאה מדרישתו של מנהל מחלקת הכשרות ברבנות, אפי רחי, המכונה "הרב המעופף". בגלל הנסיעות הרבות שלו לחו"ל לביקורות כשרות.

הדרישות של הרב המעופף, יצמצמו את מיספר היבואנים שיותר להם לייבא לישראל.

המזכיר הוותיק שלא לשתף פעולה עם שני חברי "הסיעה המורחבת" של המפלגה בכנסת, הכוללת בנוסף לו שניים מקבוצת-סנה; לתבוע מהעיתונאי ראול טייטלבוים להעביר את הכנסותיו הכספיות למפלגה — כשם שעשה סנה; ולהחזיר למפלגה הקומורניסטית הרומנית הזמנה לנציג מק"י לבקר בבוקרשט — אם לא יינתן לו לנסוע.

מונים לטרפד

את בולוניה

הרוב במפ"ם, בהשראת חוגי משרד-החוץ ושרי תים ממשלתיים אחרים, ינסה להקים בימים הקרובים "ועדה" להכנות לקראת ועידת בולוניה. אחרי שנציגי מפ"ם לא הוזמנו לשיבת ההכנה ברומא. החליטו חוגים ממלכתיים לנסות לטרפד את ההכנות לוועידה, כשהם מנצלים את רגשותיהם של חברי מפ"ם. אותם חוגים מנסים לרתום לעניין את עורך ניו-אאוטלוק, שמחה פלפן, שעזב לאחרונה את קיבוץ גן-שמואל.

בראיון לקול העם, תקף פלפן, מעל גבי שני עמודים, את שמונת הישראלים שנסעו לרומא.

לנסיגות אלה להכשלת ההשתתפות הישראלית אין כל סיכוי, היות והתנועה לשלום וכיטחון החליטה להמשיך בקו הירדני שנקטה המשיגת בפגישת ההכנה ודחתנגד לכל נסיון להכשלת הוועידה.

חיים לסקוב

לחיים פוליטיים

למרות סירובו העקשני של רביאוף (מול.) חיים לסקוב להיכנס לעולם הפוליטיקה, נראה שבסופו של דבר הוא ייעתר לפניותיה של אחת המפלגות הימניות לעמוד במקום מרכזי ברשימתה לכנסת, ואולי אף לראשות עיריית תל-אביב.

לסקוב יתנה את הסכמתו במתן חופש הצבעה לאורך כל החזית ובפעילות עצמאית בכמה תחומים.

עוכבה מכירת

מיפעל "אד-ניר"

מכירתו של מיפעל "אד-ניר" לחברת "טנא נגה" של "המחלבות המאוחדות", עוכבה ברגע האחרון עזידי בונסי הנכסים עורכי-הדין מיכאל כספי ונחום עמית.

כונסי הנכסים החליטו על צעד זה, לאחר שהוברר להם כי כדאי יותר למכור את המפעל בסוף עונת הקיץ, שבה עולה רווחיות המיפעל, מאשר בתחילתה. במיכרז פומבי למכירת המיפעל, שפורסם על-ידי

תשקיף

שרי-החקלאות הבא:

איש תנועת המושבים

בעיקבות הודעתו של שרי-החקלאות, חיים נבתי, חבר קיבוץ יפעת, כי לא יציג את מועמדותו למישרת שר בממשלה הבאה, מפתחנת מנחה להעניק את התפקיד בקדנציה הבאה לאיש תנועת המושבים.

שינוי נוסף שייערך במשרד-החקלאות: מנכ"ל המשרד אברהם ברום, חבר משק שפיים, ייאלץ לפי רוש מתפקידו וזאת בגלל תמיכתו הבלוטת באינטרסים של הקיבוצים והתעלמות מתביעותיהם של המושבים.

מק"י תתפלג

בוועידה הקרובה

אין עוד כל ספק שמק"י תתפלג סופית בוועידה הקרובה, כשם המפלגה יישאר עם ח"כ מיקונים, אך הרוב יפנה נגדו.

יתכן מאוד שלמיעוט במק"י לא יהיה בוועידת המפלגה הקרובה אפילו ייצוג-מקביל למעמדו בה כיום. הסיבה לכך היא החלטת הוועד המרכזי מהשבת שעברה, לפיה יבחרו כל שלושה חברי-מפלגה בציר אחד לוועידה. זו הפעם הראשונה שמפלגה קומוניסטית תפרסם בצורה כזו את המיספר של חבריה.

אנשי-סנה נקטו גם בצעדים נוספים לשמירת מעמדם במפלגה: חמישה שבועות לפני הוועידה נבחר איש-סנה, העיתונאי ראול טייטלבוים, ליו"ר הוועד המרכזי, תפקיד שרק הוועידה יכולה להחליט על אישור. החלטה נוספת: לח"כ שמואל מיקונים הור"כבה "ועדה פרלמנטרית" שתפקח על מעשיו.

עו"ד מאיר לם, יו"ר ועדת הביקורת של מק"י, דרש להרחיק לאתר את אסתר וילנסקה מהמפלגה, בטענה ש"שיתפה פעולה עם אויביה".

למיקונים עצמו, מועידים אנשי-סנה את תפקיד דובר המפלגה בכנסת, לפי קו הרוב, אחרי שיוודח מתפקיד המזכיר הכללי, המיועד לפי צוואתו של סנה ליאיר צבן.

לאור הצעדים האחרונים של אנשי-סנה, החליט מיקונים לצאת למיחקפה נגדית. בין היתר החליט

דריאן

צעד קטן, רגל גדולה

"שואל כענין משיב כהלכה"

מה עושה אלה עם פניות הציבור?

①

מגיעות תלונות, מכתבי תודה
חכשים אחרי אבידות וכו'...

②

אתור הנהג

③

עונש ושכר

④

התנצלות ותקון המעוות

"שואל כענין משיב כהלכה"

זהו אנד

מאות

הבר

נציג דיפלומטי ראשון של דרום-אפריקה — לתל-אביב. (מערב, 9.3.72). על זאת יאמר: שנינו מאותו הבר. אפרים כץ, מגדל העמק

בהצלחה

לקראת השלום

"העולם הזה" 1801, "להתראות בבולוניה", דיווחו של אורי אבנרי על הכנס המכין בבולוניה. בעניין רב קראתי את הדיווח של ח"כ אורי אבנרי על הוועידה המכנה לקראת הכנס שיתקיים בבולוניה. אני רוצה לקוות שכנס זה באמת יתיקיים בהצלחה. ואולי סוף-סוף יזון משהו בכיוון השלום.

אפי ז'טהני, תל-אביב

שינאה

גדולה

לא רק שכנס אחד באיטליה לא יפתור את בעיית המזרח התיכון, גם 100 כנסים לא יעזרו. השנאה בין העמים באזורנו היא גדולה מרצון נם של אורי אבנרי וחבריו להשיג כין שלום.

שמואל נאור, ירושלים

המשיכו

לצעוד!

לשמונת החלוצים שעשו את הצעד הראשון: המשיכו לצעוד! אחריהם ישרה, בחיים

אסון

למדינה

אין לגולדה מאיר מונופול לאהבת הולדת. ההיפך הוא הנכון: היא עם הדינמיות שלה, מסכנת את מדינת-ישראל אין כל צורך להיות שוביניסט. בכדי לאהוב את העם היהודי. ההיפך! השורשיים של השילטון, הוא הגורם לשינאה הגויים.

אפילו הפרוייקטואלים שבין הגויים עוזרים אותנו בגלל המדיניות של גולדה מאיר. וזה אסון למדינה קטנה ולעם קטן.

חיים יואל ריכטר, ראשון-לציון

עברית

כבקשתך

מדוע לא מצליח דן בן-אמוץ להעביר את העברית המדוברת שלו גם אל הממון נים על אמצעי התקשורת? האם אפשר בכלל להעלות על הדעת איזה כיף יהיה לנו ביום שנשמע פחות או יותר את התמליל הבא:

"והרי החדשות הטירות מפי איציק פרי: הרוסים הודיעו כי מצידם הסניגים יכולים לעשות שמיעות, אם הם ימשיכו למרוח את ניכסון עם הבלה-בלה שלהם." או: "גולדה אמרה בכנסת שבכל פעם שעולה לדוכן האיש היושב ליד חברי הכנסת מיקונים. היא מורעות מחדש."

יואל חמרי, רמת-גן

שאלה

במקומה

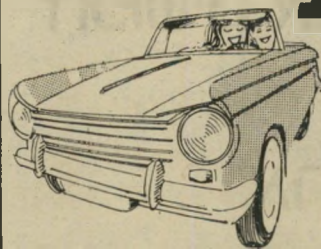
"מה יהיה בארץ בעוד 50 שנה?" שואלת גולדה מאיר. שאלה בהחלט במקומה.

(המשך בעמוד 8)

זוג צעיר! נתניה מציעה לכם התחלה מסעירה

שבוע של דבש עם מכונית צמודה ואוירה בינלאומית

ועדת התיירות - נתניה

7 ימים במלון ומכונית צמודה ללא הגבלת ק"מ

במחיר ללא תקדים — החל מ-698 ל"י לזוג. המחיר כולל לינה, ארוחת בוקר, מיסים ומכונית צמודה בתנאי השכרה מקובלים. המחיר לחודשי האביב בלבד, להוציא חגים. פרטים וחרשמה: "שרתורס", נתניה, טל. 053-22253, ת.ד. 1002 נתניה, ואצל סוכני הנסיעות. פרטים גם בלשכת המודיעין לתיירים בנתניה, טל. 053-27286.

התיאטרון הקטן מציג:
דליה פרידלנד והבימה זאב רווח (הקאמרי)

בוטיק השקרים

כתב וביים: יואל זילברג
עם: יולט

חדרה — "חוף",
יום ד' 22.3 ב-8.45
נתניה — "אסתר",
יום ה' 23.3 ב-9.00
נהריה — "הוד",
יום ו' 24.3 ב-9.00
חיפה — "שביט",
מוצ"ש, 25.3 ב-9.00
תל-אביב — בית ארלוזורוב,
יום ג' 28.3 ב-8.30
תל-אביב — בית המורה,
יום ה' 30.3 ב-7.30—9.30
הוד — "אורלי",
יום ו' 31.3 ב-8.45
כרטיסים: ת"א — "לאן",
"רוקוקו" וביתר המשרדים
ירושלים — "כהנא",
ההזמנות בטלות
ועם ידידנו הסליחה.

תפיק: יאחז בן-ישינודיטן, טל. 246044

זכירת קצאים חדשים 1971/2

לעת עתה בכמות מצומצמת

1003 * 1180 * 1050 *
SL-1000 * 1150 * 2001 *

שרות מיוחד לעולים חדשים!

חקלט הטלויזיה הטוב בעולם

TELEVISION
RADIO
PHONO

ITT

SCHAUB-LORENZ

סוכנים בלעדים: כינווי בע"מ, פוץ 4 ת"א

בסיר פרטי אינקוגניטו. בינתיים, הוא אינו מתכוון לעשות כאן סרט.

■ **ג'ראלדין צ'אפלין**
סיפרה לידיד ישראלי בפאריז כי אם יש מקום בעולם אליו היא מתגעגעת — הרי זו אילת. היא מתכוונת לחזור לשם כאשר רק יודמן לה.

■ **למסיבת קוקטייל** שערך בשבוע שעבר הבמאי **ליאני נרד** שך בביתו שביפו העתיקה לכבוד הסופר **ארטור מילר** שביקר בארץ, הוזמנו רבים מאנשי הבוהימה התל-אביבית. במהלך המסיבה ניגש מילר לשחקן **יהודה פוקס** אביה של הזמרת **עופרה פוקס**, ששישן מיקסרת, וז'אמר: „אני רואה שגם אתה מעשן מיקסרת. אולי אתה מוכן לתת לי מעט מהטבק שלך?“ השיב לו פוקס: „אני מוכן אבל הטבק שלי מאוד פשוט.“ „זה לא משנה.“ השיב מחברו לאחר הנפילה, „הרי בסופו של דבר הסרטן לא מתחשק בסוג הטבק.“

■ **פעם**, היו המחזאי **אר** תור מילר והבמאי **איליה קא זאן** ידידים בנפש. אחרי-כך באה תקופת **מק'קארט** — ארתור מילר התנהג כאיש כבוד ואף נידון למאסר, קאזא — הלשין על חבריו לתנועות השמאליות. השניים ניתקו או היחסים ביניהם. כעבור שנים ביים קאזאן את מחזהו שני מילר לאחר הנפילה, ורבים ראו בכך מעין התפייסות. אך גר' אה, שהומן אינו ממחר לרפא פצעים מסוג זה. בקוקטייל בביתו של ליאונרד שך, הירבו המסובים להתלוצץ על האפשי רות, שמילר יתחיל לביים, כפי שקאזאן התחיל לאחרונה לכתוב ספרים. מילר הקשיב ללא חיוך, שום שריר לא זע פניו ולא הגיב באף מילה — כאילו לא בו נוגעים הדברים

יילי בראנט ראש ממשלת מערב-גרמניה וחתן פרס נובל לשלום, בחברת אשתו רות, באיסט פהאן שבאיראן, בעת סיור קניות בבאזאר המקומי, נכנס לבית תה והשתדל לחקות את צורת הישיבה של בני המקום.

החשוב" על שפת-ימה של תל-אביב.

■ באותו ספר, מתאר גורי, כיצד הוביל **בני מוהרשק** (הקרוי שם דני שרמק) הפגנה נגד הספר הלבן בחיפה. כאשר נעצר, זרק לו אחד החבריה, בשימחה: „בני, נעצרת — הת' גשם חלומך!“

■ כל מי שנתקל השבוע בתייר, הנוהג במכונית שכורה ואינו מבליט את נוכחותו — אך דומה דמיון מפתיע לשחקן הקולנוע **מאכסלימיזאן של** — לא טעה. היה זה מן הסתם באמת הכוכב, העושה בארץ

ווייתקון חתמו, אבל רק אחרי שהאורחים הבטיחו חגיגת כי הם ישמרו באוספיהם על הי שטרות החתומים, לא יוציאו אותם למחזור. הסיבה: חתימה על שטר כסף היא עבירה על החוק הישראלי, האוסר השחית שטרי כסף.

■ השבוע, נעלמה סיעה שלימה מן הזירה הפרלמנטרית וממזנון הכנסת. כל ארבעת חברי סיעת **אגודת-ישראל** — **הח"כים שלמה לורנץ, מנחם כהן פרוש, שדמה יעקב גרוס ויהודה מאיר אביר-מוכין** — נסעו ללונדון כדי להשתתף בכינוס ההנהלה העור למית של אגודת-ישראל, הש' אירו בכנסת את מזכיר הסיעה, העובד בחצי משרה, לשמור על הגחלת. המזכיר ניסה למ' לא את שליחותו, פנה לוועדת החוקה של הכנסת בבקשה ש' תפסיק את טיפולה בחוק הב' חירות האישיות של ראשי ערים — עד שסיעת אגו' תשוב לארץ. אחרי הצבעה, דחתה הוועדה את בקשתו של המזכיר.

■ רק מעטים ידעו, כי ל' ח"כ ד"ר **משה סנה** המנוח היה, מלבד שני צאצאיו הטבר עיים, גם מעין בן מאמץ — הלוא הוא **יורם שדה**, בנו של **יצחק שדה**, אלוף הפל' מ"ח. לפני מותו, ציווה „הזקן“ לחלק את האפוסטרופסט על בנו, שהיה אז פועל, בין **יגאל אלון** ובין סנה.

■ אפשר בהחלט, שרצה **חיים ארלוזורוב** יתור ויס' עיר שוב את המדינה, עקב הופעת הספר המשועשע של **חיים גורי**. בספר, שהוא הל' קו מיסמכים וחלקו בדיות (כי עדות המחבר), מביא גורי עדו' תו של אישהגנה ותיק אשר שמע, מפי רוצח ערבי שיישב איתו, כאשר היה עצור בידי הבריטים, כי הוא אשר הרג — בשגה, אומנם — את „היהודי

על שולחנה של ח"כ **חרות אסתר רזאדינאזר**, הוכיח האונר את ההיפך. ולראייה: הפסוק בספר שמואל א' (2:18), „ושמאל משרת את פני ה'“.

■ בינתיים סיפר קול על ויכוח שהיה לו עם עובדי ההא-רחת, בו טען כי המלצר הראי שון היה אברהם אבינו, ששי רת את שלושת אורחיו, טענו נגדו המלצרים: „אבל השלושה היו מלאכים, והתיירים שלנו אינם מלאכים.“ השיב קול: „אבל אברהם לא ידע שהם מלאכים!“

■ מסתבר שרוב חברי-הכ' נסת' היו אי-פעם חברים ב' השומר הצעיר. השבוע גילה ח"כ **מנחם בגין** שגם הוא אינו תורג מכלל זה. בנעוריו היה חבר השומר הצעיר בעיר מולדתו, ברסטידליטא (ברסט-ליטובוסק). ואף זכה לסמלי הצטיינות, כגון גוראריה. רק לאחר מכן עבר לבית"ר, וב' גיל 25 כבר נתמנה עליידי **זאב ז'ביטינסקי** לנציב ב'י

■ כשהצטרף הרמטכ"ל ל' שעבר **חיים כרמל** לממש' לה, הומין עבורו מינהל הרכב הממשלתי מכונית דודג' בצבע זהב-מתכת שמחירה עם הי מיסים כ-75 אלף ל"י. זאת, למרות ההחלטה לנהוג בקימור צים ולהחליף את מכוניות הי שרים למכוניות יותר זולות מ' תוצרת אירופה. אחרי שמכר בית השר נמסרה למשרד-המס' חריות-עשייה, היא הוחזרה ל' חברת מכשירי תנועה המפיצה מכוניות דודג' בארץ, בדרישה להחליף את צבעה ללבן. הי דרישה בוצעה, והמכונית נש' לחה חזרה למשרד-המסחר-יר התעשייה, בצירוף חשבון על 1,200 ל"י.

■ שניים נוספים נוסעים ב' מכוניות לא רעות: יו"ר מור עצת המנהלים של מפעל הי צמיגים **אליאנס**, **יוסף טייב כר**, והמנכ"ל של המפעל, **יוסף רענן**. השניים קיבלו מבעלי המניות של אליאנס, ש-50% מהם שייכים להסתד' רות — מכוניות מרדסס ש'

אוריאל לייבוביץ' (23), שנידון למאסר-עולם באשמת רצח חב' רתו שמחה אחול, ושעתה מתנהל נגדו משפט, בו הוא מואשם ברצח כוכבה פיררה באזור, משמש עתה כספר ראשי של כלא רמלה, למרות שהפסיכיאטר יואל מוג'ה טען במשפטו, כי „אי אפשר לדעת מה הוא מתכוון לעשות כעבור רגע.“ לעומת טענת הפסיכיאטר, טען אז סניגורו של לייבוביץ', עורך-הדין צבי לידסקי, כי לקוחו הוא בחור נורמלי בהחלט, דבר ששיכנע, כנראה, את הסוהרים, לתת בידיו את ראשיהם של חבריו בבית-הסוהר.

ת"ר בפולין. „זה היה יותר קשה מאשר לנהל כיום את תנועת-החרות“, אמר בגין.

מחיר כל אחת מהן בשוק הי ישראלי כ-80 אלף ל"י.

■ בארוחת-צהרים שערך נגיד בנק ישראל **משה זנבר** לכבוד ראשי קבוצת אספני מטבעות ישראל בארצות-הברת, המסיירים עתה בארץ, נכח גם שופט בית-המשפט הי עליון **אלפרד וילקין**, שהוא יו"ר הוועדה הציבורית המייעצת לנגיד הבנק בנושא תכנון מטבעות ושטרות. האורחים מ' ארצות-הברת הגישו למאז' חיהם שטרות כסף ישראלים ו' ביקשו שיחתמו עליהם. זנבר

■ כאשר דיווח השר **משה קול** לכנסת על פעולות מיש' רד-התיירות, התלונן על חוסר היחס האדיב של העובדים הי ישראליים כלפי התיירים, וי הסביר זאת כך: „היהודים מור כנים לשרת רק את אלוהים, ולא בני-אדם.“ בו במקום פרץ ויכוח בין חברי-הכנסת. הדתיים טענו כי היהודים „עובדים“ את אלוהים, ולא „משרתים“ אותו. הם נוצחו דווקא עליידי ח"כ **גריעין האזנר**. בעזרת ספר התניך, המונח דרך כפע

הלן סטיוארט האמריקאית, מייסדת התיאטרון הנסיוני „לה-מאמא“, בעל חסניפיו במיספר מדינות ברחבי העולם, הגיעה השבוע לארץ כדי להקי' כאן סניף לתיאטרונה. ביום חמישי האחרון ביקרה הלן ב,גלרי' מבט", נפגשה עם הארכיטקט ישראלי גודוביץ', שיום תערוכה בנושא התפתחות הארכיטקטורה. התערוכה נערכה ביום גש' שוטף כשהקהל הרב ממלא את המדרכה שליד הגלריה, כשמעלל ברזנטים להגנה מפני המים והסברים נשמעים במערכת רמקוליב

מכתבים

הרי אפילו היום לא יודע הקהל בדיוק במה נאשם דיון: במימכר וקנייה של נכ" ס האומה? בעזרה לאדם שנאשם בעבירות פליליות, כדי לזכות בחסדיה של אחותו? בפגיעה ביטחונית? על האשמות אלו לא הגיב השר, וכל עוד הוא לא תובע וזוכה במשפטידיבה נגד מפיצי האשמות, נחשבת השתיקה להודיה! יוסף אלקלס, ירושלים

דעות

עולמיות

דיפדפנו בעיתונים ישנים של הג'ורג'ס פוטס, ושמנו לב כי אורי אבנרי הגיש לי כנסת הצעות חוקים על הומוסקסואליות בין מבוגרים. יפה מאוד.

קבוצות שונות מגישות הצעות דומות בערים שונות בארצות-הברית. אבל אני חוששת שהם נתקלו באותו גורל כמו הצעותיו של אבנרי. לרוע המזל יש עדיין הרבה מאוד דיי עות דומות בעניין זה בכל העולם.

בטי ברטנר, הוועדה לאטרנטיבות חדשות במזרח התיכון, ניו-יורק, ארה"ב

עשו אהבה,

לא מלחמה

חבר'ה, הצחקתם אותי עם כל התמונות על האהבה והמלחמה. זאת נקראת אהבה! תראו מה שהתפרסם בעיתון גרמני. זאת נקראת אהבה. אורגיה של אהבה. **מ. ש.** ברלין, גרמניה

● האורגיה של הקורא מ. ש. — ראה תמונה.

(המשך מעמוד 6)
אבל לא רק לגבי גישויות-ערכות-פנת-ריס-נמלים-עליה, אלא יש גם לשאול: מה יוליד הסכסוך והאיבה התהומית המשר-תרשת בין ישראל למדינות ערב, בעוד 50 שנה? התניצנה קהיר ותל-אביב מגורלה של הירושמה?

מאיר בלומברג, ראשון-לציון

פחד

מפירסומת

"העולם הזה" 1794, "פרשת אלישבע", על פרשת היחסים בין שר-הביטחון לאלישבע צ'זס.

חן

קראתי בעיתונכם את דבריה של אלי-שבע צ'זס, בהם היא אומרת כי היא מפחדת לצאת, בגלל הפירסום, מבי-תה.

אני לא חושב ש-היא מפחדת. היא פשוט חיפשה לעצ-מה פירסומת. או מה היא מבלבלת את המוח?

אבי חן, תל-אביב

חשבון

פשוט

בזמן האחרון נפוצה אופנה חדשה בי-ישראל: משפחות מותרות על עריכת מסיבת בר-מצווה או בתי-מצווה לבנם/בתם, ובמקום זה מפרסמים מודעת ענק בעי-

סאבא שרותים (בישראל) בע"מ

שרות - בטוח - תקונים

כבר מלכי ישראל 17 ת"א

טל. 222655, 239715, 246513

SABA

ביטוח שנתי לטלוויזיה
— 30 ל"י

כולל מנורת המסך, כולל מיסים
סיגנל

אלקטרוניקה
רח' החשמל 4, תל-אביב,
טל. 615362, 625459

NATIONAL בירושלים:

כתיבה במכונה — חודש!
קורספונדנציה, קצרנות:

פנקסנות (בפיקוח משרד העבודה)
ביה"ס "הפקיד",
י. פורמן, בצלאל 18.

בית ציוני אמריקה
רחוב דניאל פריש 1
תל-אביב.

עירית ת"א יפו
האגף לתרבות
נוער וספורט

התערוכה הארצית של ציירים ופסלים חובבים

תתקיים בבית ציוני אמריקה

בין 7—21 במאי 1972

קבלת מוצגים: 22 במרץ 9 אפריל

בין השעות 17.00—20.30 (פרט ליום שישי ושבת).

בדבר פרטים נוספים נא לפנות למודיעין
ב.צ.א. או טל. 2—259341.

את שירה יש לך. את

לידתו של מורד במזל בתולה

לא?!

סנוב!

הוצאת "כמתח" תל-אביב

טעות

לעילם צודקת

מה דעתכם על ההורסקופ של ידיעות
אחרונות מיום 10.3.72?

מדרוך כללי: השבוע ייגרמו מיסגים ותאונות בגלל חילוף-מזגון. חייב מוכן לקראת שיבוש תוכניות הטובות ביותר. הערות, תגובות וכושר ההסתגלות יביאו הצלחות בשדה. חאחבה והקאדוריה, אל תאבדו את שיווי-המשגל שלכם. היו חוקים, מתמידים ובעלי כושר אמצאה.

קרוב לוודאי, שהמגיה איבד את שיווי-המשקל שלו, אם הוא מעביר הצעה ל-קוראים שלא יאבדו את שיווי-המשגל שלהם.

עמנואל בראון, חיפה
● קטע מההורסקופ ששלח הקורא עמ-נואל בראון — ראה גלושה.

דעת

הקהל

כ־30 שנה הנני יושב בארץ, ולא שיתפו אותי במחקר דעת הקהל. ובכלל, אני לא מבין את הפירסומים של מחקר דעת הקהל "הראו כי 89.9% לא שינו יחסם לדיין לאור פירסומים שונים."

קוראים השוהים מכתבים מתבקשים לנסח אותם בקצרה. עדיפות תינתן למצרפים תמר נות למכתביהם.

מתנה שהיא לא תשכח. וגם אתה לא.

פרחים? יונות? בונבוניירה? ואולי "משהו" לא שיגרתי. מיוחד? מה...? כך זה מתחיל ונגמר כל שנה. ב-1972 הפתע אותה במתנה מפתיעה: מערכת איפור וטפוח מושלמת באריזת-שי מהודרת להפליא. מתנה-מכל-הלב שיש בה הכל כדי להמחיש את אהבתך... לשפתיה... לעיניה... ללחייה... לידיה...

היא לא תשכח אותה. היא לא תשכח אותך.

למחזוריך 4 סוגי אריזות-שי במחירים נוחים במיוחד (המחיר של כל אריזה נמוך בהרבה מהמחיר הכולל של המוצרים שבתוכה)

מס' המערכת	מס' המוצרים	מחיר המערכת במערכת
1	8	45.63 ל"י
2	6	36.27 ל"י
3	5	26.52 ל"י
4	5	21.45 ל"י

הדס adas
המראה הרומנטי
Anselme

פרטים ציטט • צילום מיקי קורן

אינטימיות =

הנרי ה-8 (ישראל), תעשיות אופנה אינטימית של חזיות ותחתונים בסלונים מובחרים ברחבי הארץ

סמל מסחרי

"הסוחר מוונציה" לוויליאם שקספיר בתיאטרון הקאמרי. עברית: אברהם עוז; בימוי: יוסי יורעאלי.

השמועה מתהלכת בעיר כאילו הסוחר מוונציה הוא חרוב. אל תאמינו לאף מילה. ההצגה של יוסי יורעאלי היא מעניינת, מבררת, קיצבית וקולחת. העברית של אברהם עוז מודרנית ומצלצלת על הבימה בדיוק כפי ששקספיר היה רוצה שתישמע. כלומר מובנת לכל פשוט טי העם, ולא רק ל"אינטליגנטים". מרבית השחקנים משתלבים היטב בתוך החזיון הכללי. שהוא מוכיר אמנם פאר רודיה על שקספיר בכמה מקומות. אבל בסופו של דבר מגיע למסקנות הנכונות מבחינה דרמטית ותוך כדי כך גם משעשע את הקהל. הסיפור על היהודי המנוול הדורש ליטרת בשר מסוחר ונציאני שלא עמד

נאמן וחזקיהו עברית מודרנית

בהתחייבותו הכספית בזמן, היה מאז ומתמיד אבן מחלוקת בין מפרשי שקספיר: האם זו אנטישמיות או לא? ובכן, אחרי המערכה הראשונה של יוסי יורעאלי, אפשר אולי להמשיך ולתהות שמה היהודי אינו באמת הנבל המוסר למ ביותר עלי אדמות. אולם כאשר מסתיימת ההצגה, אין עוד כל ספק: עדת הריקים והפוחנים של ונציה, מוצגים כעדר מטושטש ונבוב, מול דמותו של איש התובע את עלבונו אחרי דוריי דורות בהם ספג מהלומות וחרפות אין סוף.

מי שדווקא רוצה לחפש קוצים באלה, יכול אמנם לטעון שיורעאלי לא הצליח ליצור אפילו דמות אחת מושלמת על הבימה, אלא שישק בסך הכל בבובות, וזה נרמז אפילו בבובות של ממש המשקיפות על השחקנים מן החלק האחורי של הבימה. ואין ספק שלא כל צוות השחקנים משתלב בקצב המזורז של הבימוי: ישנם המגמגמים וישנם הנראים פשוט מצחיקים כשפיהם סגורים ומגוחכים כאשר הם פותחים אותם. אפי שר אמנם לטעון כי הנסיון המרוקאי נראה כמו שחקן קאבוקי ואילו האציל הספרדי מדבר במיבטא צרפתי, אבל כל אלה שטויות.

אבנר חזקיהו, יצחק חזקיהו, גרמן אוניקובסקי, יעל אביב, הלל נאמן, שלמה ויזניסקי ויוסי אלפי מסתדרים היטב עם העריונות של יורעאלי ובמיוחד יחד עם העברית של עוז, וגם אם הם גולשים לעתים לגישויות אין זה מפריע כלל. התפאורה בשחור לבן (הרעיון ה"מקורי" מגיע מלונדון), רומזת בכיבוד לליקוי שבמחזה עצמו. הכתוב בשחור לבן, והעובדה שהיהודי עוטה בסוף ההצגה גם הוא לבוש לבן הולמת לא

עברית מדוברת לא נורמלית

נאות דן בן־אנוש ונתיבה בן־יהודה

אהרן חבר'ה!

פנ'מצי'

קרייזת־תחת

פנ'מצי'

שתול ת' אדם המוצב במקום עבודה, בחב"ר, במוסד או במדינה זרה ומשרת את ענייניו של האדם, הגוף, החברה או המדינה שהציבה אותו. סינונימים: שטינקר, איש שלנו, שפון, מלשן.

אולי בתוך תוכו יש לעיור וייצמן איזה סימפטיים למפא"י, אבל אני לא מאמין בשום אופן שהוא שתול בנח"ל. * ,אחרי מלחמת האזרחים בספרד הרוסים שתלו אותו בארץ־ישראל ובמשך הזמן השתול הזה הפך למפקד בכיר בהגנה, למומחה צבאי והיסטוריון שנהנה מאמונם של כל ראשי הצבא והמדינה."

מי־שהיחניק ת' ז' אדם שעבר זמנו, מי שתובע הערכה וכבוד בזכות עברו המפואר ולא בזכות מעלותיו כיום.

המישהיחניק הזה יתפוש אותך ברחוב ולא יעזוב אותך עד שלא יספר לך את עלילות הגבורה שלו משנות תרפ"ו. תזרזר ממנו! * ,טיפוס מהעלייה השנייה או מישהיחניק לא יצליח לעבוד היום עם הנוער." (מדברי השר יוסף אלמוגי.)

תפנס לי לתחת! גידוף חריף שאינו מקובל בחברה מהוגנת. ביטוי ליחס מזלזל וביטוי. סינונימים: קפוף לי, שק לי, מחרבן עליך, מצפצף עליך, לא שם עליך, שם זין עליך. ,לא מוצא חן בעיניך! אתה יכול להיכנס לי לתחת!" * א: ,אתה תראה מה שאני אעשה לך!" ב: ,אתה יודע מה? אתה יכול לקפל את האוזניים ולהיכנס לי לתחת!"

טריפ מסע הזיות בהשפעת סמים הלוצינגניים ובעיקר הכוונה להזיות בהשפעת חומצה ליסרגית (אל.אס.די). ,עזוב אותו. תן לו לשבת בשקט. הוא כבר שעתים בטרופ." * ,תפס טריפ חדש. התחיל להגיד תפילין, להתפלל ולהאמין באלוהים. כול ואחד וטריפו!" * ,בשלוש בבוקר לקח כדור ונסע לראות את הזריחה בירושלים. היה לו יופי של טריפ."

מיץ ש' תמצית, מהות, עיקרו של דבר. ,בשלושה משפטים נתן לי את המיץ מהר" צאה של שעתיים." * ,בחקירה הנגדית הוא הוציא מהעד את המיץ."

משתינה בעמידה כינוי לאשה נועזת, אמיצה, חזקה, גברית. סינונימים: גבר, בחורה עם ביצים, חברמנית, שאטרית, אבדאית. ,תראה אותה, לא תיתן בשבילה גרוש. נר־אית כמו ינטה ומדברת כמו יאנקה, אבל כשמגיע להחלטה היא שמה את כל הגברים בכיס. משתינה בעמידה בלי בעיות." * ,מה אתה מדבר! זאת לא מתביישת מאף אחד. מש־תינה בעמידה ולא שמה זין."

לנוה לא

הנושבה שלנו?

"המושבה שלנו" בתיאטרון ה"עירוני בחיפה. כתב יהודה סובול לפי "העירייה שלנו" לתורנתון וילדר. בימה: נורה צ'לטון.

כשכתב תורנתון וילדר את העיירה שלנו, בסוף שנות השלושים, ניסה לצייר דיוקן נאמן של העיירה האמריקאית בתחילת המאה. היו בהצגה של וילדר חידושים רבים בבימוי — למשל העדר תפאורה מקובלת — וחידושים במבנה המחזה — שהיה כמעט ללא־עלילה — היה במחזה לא מעט שמאלץ. הרבה מאוד תמימות אידאליסטית, אבל בסך הכל היה כתוב במקצועיות רבה. ריתק את הקהל ונחשב אפילו להפכפכי מבחינות מסוימות.

כאשר החליט יהודה סובול, כמעט 35 שנים לאחר־מכן, להעביר את העיירה של וילדר למושבה שלנו בישראל, השינו במקצת העניינים. כי מה שקרה במושבה הישראלית לפני כמה עשרות

שנים אינו יכול בשום פנים ואופן להציג טייר כחיים על מי מנוחות נוסח העיירה האמריקאית של וילדר. שלא לדבר על כך שאצלנו בכל פעם שמנסים לצייר עבר נוסטלגי מתקבל עבר פאי רודי, ובמקום להתגעגע למה שהיה פעם, יש לך רצון לגחך.

אמנם יש כמה רגעים רגישים וכנים בהצגה, והם נזקפים לזכותה של רחל דובסון, בדמות נערה הגדלה במושבה, ומגלה בסוף את אכזריות הזמן החולף שאין לעצור בעדו. אבל קשה להתרשם משאר ההצגה, אלא אם כן רוצים להזכיר את הפארודיה היקית של מיכאל כפיר, ובעיקר של רינה רוזנבאום. הי מצחיקה גם כאשר אין כל צורך בכך. ובסופו של דבר, אם רוצים להנציח את המושבה שלנו (ולמה לא בעצם?) מדוע צריך לקחת מחזה כל־כך אמריי קאי וכל־כך מעוגן בזמן ובמקום כמו זה של וילדר, במקום לנסות ולכתוב משהו חדש? או שמה זאת צריכה להיות ההודאה הרשמית הסופית בפשיטת הרגל של המחזאות הישראלית?

ספרים

צריך לחדש את הנולאי

"הכלבו" של אפרים קישון — הוצאת ספרית "מעריב" 1972. אפרים קישון הוא, כפי שכבר ודאי

ידוע לכל, אמן ההומורסקה הקצרה, במשך שנים על גבי שנים התרגלנו לכך שהוא נוטל בידיו איזה פרט שיגרתי בחיינו. המודרניים, הופך אותו כהנה וכהנה, בשפה פדנטית בדיוק במידה המתאימה לגרימת צחוק, ומביא מצבים בכמה שורות ספורות, אל השיא האבי סורדי ההגייוני, המתבקש בעולם הקישור. ניוז קרה בחד גדיא אחרי חד גדיא, ובקובץ אחד אחרי השני, מזה שנים רבות. אז הרי לכם עוד קובץ. זאת אומרת, שוב אוסף של מעשי־קונדס אשר התפרסמו בטורו של קישון במעריב. למען האמת, קישון לא השתנה כלל. הוא ממשיך להיות אותו איש אשר שיגע את המדינה בהומורסקות הראשונות שלו, אבל משהו בכל זאת השתנה, וזאת הא־ווירה בארץ זו, בה מתפרסמות ההומורסקות. ישראל היא כנראה ארץ דינמית עד כדי כך שהיא גוזמת את ההומור רסיטנים שלה, כי אחרת כיצד אפשר היה להסביר שהאבסורד מתמול שלוש נראה היום כמציאות בנאלית, ומה שהיה פעם צריך להיות מגוחך עד כדי דמעות של צחוק, נראה היום סתם צילום של מציאות, שלא לדבר על כך שיש ומציאות היא עוד הרבה יותר אבסורדית ומגוחכת אפילו מן הדמיון של אפרים קישון. למשל, אילו היה מתאר מישהו בצורה מדוקדקת את תולדות מצעדי־הפזמונים בארץ, והדרך בה מתנהלים, זה היה מדהים, מפתיע ומצחיק יותר מיומרה בציבור המופיע בספר זה.

לכן, מצד אחד הקטנה עימה מבלים את מרבית האמשים, אינה עוד בגדר פנאי, משום שהפכה למטבטל־שון מ־קובלת בשפה העברית (וזאת לזכותו של אפרים קישון). מצד שני, הדיעות הפוליטיות אינן בדיוק מתקדמות (השיביות, למשל, נועדו בעיקר לשעשע בימי המסין). שלישית, השינואות הפרטיות של מר קישון מתחילות להישמע כ"אדיא פיקס" (למשל, שהמבקרים אינם מבינים מאומה בטעם הקהל. מי יודע, אולי הוא צודק?).

לעומת־זאת, כשהמדובר בענייני דיור מא הניצבים מתחת לזוכית המגדלת ההומוריסטית של קישון, לדוגמא כאשר

קישון

שיא האבסורד ההגייוני

צריך למסור את הכלבה המרדנית לאי־לוף או את הילד לטיפול פסיכיאטרי, זה עדיין משעשע מאד — וזאת כנראה הוכחה שליחו של קישון לא נס. צריך רק להיכנס לחלעת בלאומי־לך ולשכוח קצת מן הנושבה היום בסביבה, כדי ליהנות ממנו כראוי.

תקליטים

ההולכים לשום מקום

| הפרברים — סי.בי.אס. 64661.

זה נכון שהפרברים הם, היום, הצמד הישראלי המלוש ביותר בארץ. נכון גם שטכניקת הליווי שלהם היא המשוכללת ביותר מכל הצמדים הרבים שצצו מאז ימי (המשך בעמוד 12)

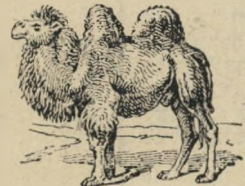
נאומו של חוסיין

אני לא יודע מה איתכם — אני עוד לא התגברתי על מאורעות השבוע שר עבר. כוונתי לא רק להכרזתו של חוסיין על כינון הממלכה הערבית המאוחדת, שתהיה מורכבת מפלסטין וירדן, אלא גם — ובעצם בעיקר — לתגובתה של הממשלה והכנסת לנאום זה, שאפילו קול ישראל התייחס אליו בשעות הראשונות כנאום היסטורי.

במשך שעות מיספר, לפני שהעיתון נים התחילו לנבא את תגובתה השלילית של הממשלה לנאום, האמנתי, כרבים אחרים מן הסתם, שהנהגה של חוסיין הכיר בזכות הגשמת השאיפה הלאומית של העם הפלסטיני, והעגלה השקועה מזה 25 שנים בבוץ עלתה על דרך המלך ובחירות גלגלים החד לה להתנהל לאט לאט לעבר השלום הנכסף.

לדעתי לא העליתי בדעתי שהשלום הוא עניין של ארטרטו, האופטימיות שלי לא העבירה אותי על דעתי, תיאורתי לעצמי שהממשלה לא תוכל לקבל את קביעתו ההדרגתית של חוסיין בדבר גבולות ה"ממלכה הערבית המאוחדת", ובדבר מקום הברית של ממשלת פלסטין. סביר היה להניח שהממשלה תסתייג מכמה נקודות במאומ של המלך, אך יחד עם זאת לא תיארת לעצמי שגולדה תראה בנאום "סכנה לשלום" ושהכנסת תגיע בתום ה"דיון להחלטה הקיצונית שזכותנו ההיסטורית על ארץ-ישראל אינה ניתנת לעירור".

מה קרה כאן? מה מסתתר מאחורי תגובתה החריפה של הממשלה? למה לא קיבלה הממשלה בכריכה את הכרזתו של חוסיין בזכויות העם הפלסטיני? למה לא הפגינה הממשלה זילול על-ידי התעלמות מנאומו של חוסיין? מה הסיבות להתפרצות הזעם הקולנית של ראש-הממשלה? למה לא מצאה הממשלה לנכון להגיב על איומי המלחמה של סאדאת, כפי שהגיבה על נאומו של חוסיין? הרי היו שיחות בין המלך ובין שרי הממשלה שלנו, ויש לשער שהם הגיעו לכלל הסכמה כלשהי. אם כן, מה קרה כאן בדיוק? יש לי כמה תיאוריות.

(א) הממשלה נאלצה להגיב כפי שהגיבה כדי להוציא את הרוח ממפרשיו של מר מנחם בגין, שוודאי היה מנצל הזדמנות זו ומתייצב לפני העם כמגן יחיד על "בירתה הנצחית" של ישראל וזכרו. תנו ההיסטורית על השטחים המשוחררים מ"עול זרים".

(ב) בשיחות שהתנהלו עם חוסיין, הגיעו שני הצדדים להסכם כלשהו שהמלך, ברגע האחרון, התעלם ממנו, והכריז על דעתו עצמו דברים שלא סוכם עליהם. נניח שחוסיין הסכים לכלול סעיף, לפיו תשאף הממלכה הערבית המאוחדת להגיע להסדר של שלום עם שנותיה במשאיומתן ישראלי. נניח שהוא הסכים לא להכריז על ירושלים כבירתה של פלסטין. נניח שהוא התחייב להוכיח "גבולות ביטחון מוסכמים", רק ה"עלמות פתאומית מ"ההתייבבות" כאלה יכולה להסביר את תגובתה הנועזת של ממשלת ישראל.

(ג) אולי תגובתה הקיצונית והחריפה של ישראל היא חלק מההסכם שהושג בין ישראל וירדן. אולי ניאוח חוסיין להכיר ביישות פלסטינית, ולהעניק לפלסטינים שילטון עצמאי, בתנאי שישו אל תראה בכך "סכנה לשלום" ותכריז בקולניות שהיא אינה מותרת על זכותה ההיסטורית על ארץ-ישראל? אולי מטרת תגובתה הנועזת של ישראל היא ל"רכך את תגובות הזעם שהיו צפויות ל"חוסיין בעולם הערבי?

מה האמת? היד יודע. מכל מקום, דבר אחד ברור: משה מסוימת של ספק נות לגבי כנות הכרזותיה של הממשלה לא תזיק לאיש. מי שאינו רוצה למצוא את עצמו ביום כן הימים מרומה, מן הראוי שיפקפק בכל מה שהממשלה אומרת היום בשמו.

במישחק הפוקר הבינלאומי, המתנהל בימים אלה לעינינו, אנהנו הג'וקר ב"דיה של הממשלה, ומי שאינו מאושר מ"חוסיין, המכריז הכרזות בשם העם ה"פלסטיני מבלי לשאול את פיו, חייב לזכור שגם הממשלה שלנו תובעת בשמנו זכויות היסטוריות על ארץ-ישראל מבלי לשאול את פינו.

לה, מזהה את הנעל השניה שליד ה"דלת, ומצלצל.

המקום והאנשים מוצאים הן בעיניך — אתה נשאר. לא מוצא הן בעיניך — אתה מצלצל בדלת אחרת. ברגע שהדירה ה"מלאה אנשים, ברגע שאתה מסתפק ב"חברתו של האיש הראשון שנכנס — אתה מסלק את הנעליים המזוהות, ואיש לא יפריע לך עוד.

מה דעתכם על ההצעה? נסו אותה עוד

רוב של אחד

יופי! יופי! השבוע נוסף לאוצר ה"שפה העברית מטבע נוסף של צביעות וסתירה בשטח ההגיון.

עד עכשיו האמנתי שמונה כמו "נוכח" חים נפקדים" הוא ההישג היחידי שלנו בתחום המושגים, המציינים דבר והיפוכו כו בנשימה אחת (איך אפשר להיות ולא להיות בעת ובעונה אחת?) אך לפני ימים מיספר, כאשר נתבשרנו בעיתונות שמונה "ועד-יחיד" לקהילת השמועות ב"דבר גישול בדואים מאזור רפיח וסתי" מת בורותיהם שלהם, מטעמים ביטחוניים" — הבנתי שהאקדמיה הממלכתית ללשון צביעות אינה קופאת על שמריה.

מה זה "ועד-יחיד", לכל הרוחות? למה לא יכלו למנות סתם קצין-חקר? על

זנות מבוקרת

שרה-הבריאיות, מר ויקטור שם-טוב, ה"ציע לפני שבוש שמסודות-הבריאיות ה"ממלכתיות יקיימו רישום ומעקב סדיר אחר זונות.

אני בעד. אני בהחלט בעד הכרה חבי רינת וממלכתית בזנות.

(א) משום שאין כל אפשרות לחסל את הזנות, כל הנסיונות שנעשו ב"שטח זה בכל הארצות ובכל הזמנים — נכשלו. אפילו ב"עולם המחר", אשר השתחרר כביכול ממכללי הקפטליזם, קיימת זנות, אף כי השילטונות והעיתונות שם אינם מודים בכך.

(ב) חיסול בתירהבושת (או בתירהענוגות, תלוי מה יחסך למוסד) גירש את הזנות לרחוב, והשמיט מידי שילטונות-הבריאיות את הפיקוח עליה. הן, סילוק הזנות מהרחוב גרם במקרה הגרוע ביותר לעלייה בפשעיהמין, וב"מיקרה הטוב ביותר תרם לשיגשוג הזנות במסווה של דוגמניות-צילום, מאסאז'יס סיות, מודלים-לצור, מכונני-עיסוי וכדומה. (ג) בעולם בו חלק ניכר מן האנשים (אם לא רובם) הם זונות במשכורת, המזכרים למכור מדי יום למשך שמונה שעות את גופם, מוהם ונשמתם, תמורת שכר עבור עבודה שאינה גורמת להם כל סיי נפש — אין כל רע במכירת זכויות השימוש באבר אחד מאברי הגוף תמורת

מהפכה בעיתונות

שמתם לב למהפכה שהתחוללה לא מזמן בעיתונות העברית? "ידיעות אחרונות", בפעם הראשונה מאז היווסדה, החל להוציא לאור יומיים מאנאז'ים, ש"24 שעות" המחובר לא רק על-ידי "עשרות כתבים בכל חלקי המדינה, ורשת רחבה של כתבים חוץ מנוסים במרכזי-הבלי", אלא גם — כן רבותי! השנינו המהפכני — על-ידי סיכוח! כן כן, רבותי. כל מאגזין כרוך באופן אינדיווידואלי על-ידי שתי סיכוח ממכתבת אלי-הלד, המבטיחה את שלימו תו וליכודו של המגזין החדש.

וזה עוד לא הכל! הנהלת "ידיעות אחרונות" עומדת להכריז בימים הקרובים על מביצע פרסים חסר-תקדים, שלפיו כל קורא אשר יאסוף 300 סיכוח (150 מאנאז'ים) יזכה בסיכוח-בטחון, ש"י

היום, ותיווכחו שהחיים יכולים להיות הרבה יותר מעניינים. מובן שבמשך ה"זמן ניתן להרחיב את הסימנים המוסכמים על-ידי תליית עטיפה של תקליט ליד הנעל (שומעים מוסיקה), סיר (בואו לאכול), בקבוק (יש מה לשותות), סחבה (דרושה עזרה בסידור הבית), טמפאקס (חזן משיחה לא ייצא לך שום דבר), וכ"דומה.

יש לכם הצעות נוספות? מיבצע הנעל נכנס לתוקפו החל מרגע זה.

מי אתם באים לעבוד כאן? מחר, מחר-מחר, כאשר הקצין יסיים את חקירתו, ויניח לפני שרה-הבריאיות את המסקנות ש"נתבקש להוציא, נקרא מן הסתם בעיתון גים את הידיעה המרגיעה: "לאחר חקיר רה יסודית וממושכת, הגיעה ועדת-ה"חיד חיד ברוב קולות למסקנה שהשמועות בדבר גישול בדואים הן מחוסרות כל יסוד. כמו כן החליטה ועדת-היחיד פה אחד שמתעמים ביטחוניים יש להמשיך ולסתום את אותם בורותיהם, המסכנים של שלומה ואת קיומה של המדינה". ואנחנו נאכל את הלוקשים האלה, ונ"רים כרגיל את הידיים. אחרי הכל, מה אפשר לעשות? היתה חקירה? היתה! היה דיון? היה! ועדת-החקירה החליטה ברוב קולות? החליטה! אז הו זה. תחי הדמוקרטיה!

תשלום נכבד, עבור מלאכה קצרה וקלה יחסית. יותר נכון: מבחינה מוסרית טהור רה אינני רואה כל הבדל בין זונה ובין פקיד המוכר את גופו ונפשו תמורת שכר. שניהם מושחתים בעיני במידה שווה, והם עושים את מלאכתם אך ורק תמורת ה"כסף. זונה הנהנית מעסיקה, והאזהבת את מלאכתה, עדיפה בעיני על מזכירה השונאת את עבודתה. (ד) רישום ומעקב אחר זונות יתרום לחיסול מחלות המין, ויעזר דד אולי פתיחת בתי-הענוגות נקיים, מפוארים ואפילו תרבותיים. האפשרויות בשטח זה הן בלתי מוגבלות כימעט, לצד בתי-הזונות עממיים, פשוטים, וזולים ותכליתיים יקומו אולי במשך הזמן טרקלינים וזהרים נוסח ה"בל-אפוק", בתי-פגישות בהם ינגנו מוסיקה ויעלו הצגות קאמריות, בתי-ע"נוגות עם ארוחה, מאסאז', סרט והרצאות, ובעצם, מדוע לא בתי-זונות מפלגתיים, שבשבת-בחירות ודאי יהיו אפקטיביים מסתם "חוגי-בית"; בתי-הזונות ספרותיים ועיתונאיים; בתי-זונות לעולים חדשים שבהם כל לקוח יזכה ל"מספר-לבן", ב"מיסגרת המביצע להחדרת תודעת הקליטה, ועוד ועוד.

אין גבול לאפשרויות הנפתחות לפנינו אם וכאשר התקבל הצעתו החיובית וה"קונסטרוקטיבית של השר ויקטור שם-טוב.

קרובים? אולי לבקר אצל קרובים? נו באמת! חברים? שוב אותם חברים. אותם דיבורים, אותו תה, אותה עוגה ואותו שיעמום מפנק שאין ממנו מיפלט! מה אפשר לעשות כדי שגם לנו, לכל אחד מאיתנו, יקרה לפעמים משהו מרגש, מרתק, מעניין? איך אפשר לשבור את טבעת חוג המכרים הקבוע ההולך ונסגר, ההולך וקטן משנה לשנה? מה התרופה לשנות הבדידות הנבואה, כאשר אנו מוצאים את עצמנו לבד בבית ומחכים, מקי

(המשך מעמוד 10)

הדוראים. ועוד יותר נכון הוא שהפרברים הצליחו לא להתקדם בצעד אחד אפילו. זה שנים רבות. וכל תקליט חדש שלהם נשמע כחזרה על תקליטים קודמים. שוב אותם פיומונים, עם תוכן קצת מימי, ומנגינות פשוטות, המבוצעים ללא רבב, אך גם ללא התלהבות.

אפילו בשירי לאדינו שהיו פעם נחלתם הבלעדית, נדמה כאילו תשומת הלב לטכניקה מאפילה לגמרי על כל עניין בשירה עצמה. נסיון אחד ויחיד בתקליט זה לשנות את הצליל הרגיל של הצמד, בשיר לך לך (ולצר, ברק), מזכיר מוצר תעשייתי מכוון למצעדים. בלדה אחת, אזור העולם, רוי מוזת לכך שהתקליט יכול היה לקבל אופי משלו, אילו היו גם השירים האחרים בנוי סח זה, אלא שסנונית אחת אינה מביאה את האביב, ופיומון אחד אינו מציל תקליט. ואם לא די בכך, התאכזר מי שהתאכזר לפרברים והירשה להם לסיים את התקליט בגירסה משלהם לקונצרטו לקול אחד של באך. עד עכשיו, טענו כולם שהפרברים מיטיבים לנגן על גיטרה. לאחר שיישמע הקונצרטו ברבים, ייתכן שיתחילו לפקפק אפילו בעובדה זו.

הוזה ו/או חוזה

| חוזה פליסיאנו-אר.סי.אי. 4573.

מאתר וחווה פליסיאנו עומד להגיע לי-ארץ. חובה היא להפציץ את השוק בתקליטים רבים ככל האפשר בביצועו. אין זאת אלא מסקנה מסחרית בריאה, וזה בדיוק מה שנעשה לאחרונה. אלא מה - מסחר לחוד, ואיכות לחוד. פליסיאנו, הצעיר שחום העור והעיוור מאיי הקאראיבים שעשה רושם עז כליכך בנשמה שהשקיע בכל אחד מן הפזמורים אשר ביצע, מתחיל לעורר ספקות בלב מאזינים. התקליט הקודם שהופיע בארץ, כלל ששטנו מזור של באנאליות דרום-אמריקאית מושרת בשפה הספרדית, ואילו התקליט החדש, החל מן העטיפה וכלה באחרון הפזמונים, הוא מסע תמימי רות של מבצע הרוצה להיות יוצר, ולא סתם יוצר, אלא יוצר עם שליחות. זאת אומרת, שפליסיאנו אינו מסתפק

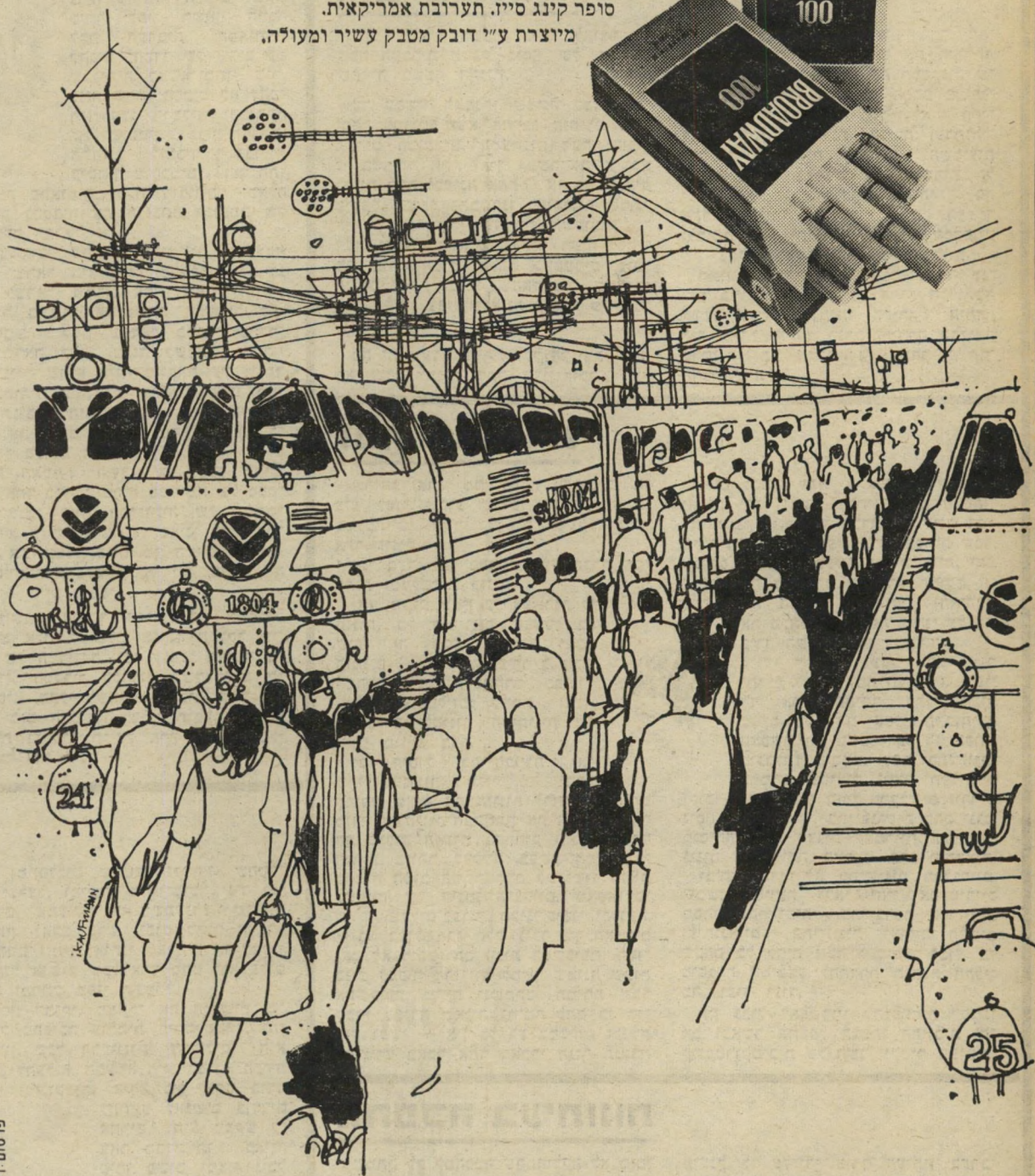

חוזה פליסיאנו
יוצר עם שליחות

עוד בהשמעת שירים מעומק הנשמה, הוא רוצה להתחלק עם מאזיניו גם בהרהורי הפילוסופיים. הוא מזמין את ישרו שישוב ויראה כיצד מתדרדר העולם, יש לו אפיר לו שיר על משה רבנו, שצריך להשכין שלום על הארץ (אולי הוא מתכוון אפילו למזרח התיכון) ויש הרבה מאוד תזכור רות לכל המלחינים שהם היום באופנה. השיר המוצלח ביותר בתקליט הוא עולם פראי, וזה סביר למדי, היות וזהו אחד מן השירים המעטים שלא נכתב על-ידי פליסיאנו בתקליט זה, אלא על-ידי קאט סטיבנס. אמנם, הנשמה אינה חסרה בתקליט זה, כי פליסיאנו, כדרכו, שר בכל הלב. אבל קצת פחות יומרות היו עוזרות לאותה הנשמה לשכנע יותר. מסתבר שפליסיאנו החוזה עדיף על "חוזה" החוזה.

BROADWAY 100: טעמו של העולם הגדול.

בשורה אחת עם הסיגריות המפורסמות ביותר בעולם.
סופר קינג סיזו. תערובת אמריקאית.
מיוצרת ע"י דובק מטבק עשיר ומעולה.

פרסום דיר 'שקבסון

הדבר החיוני ביותר בעיני האשה הוא להתחתן, הדבר החיוני ביותר בעיני הגבר, הוא להישאר רווק.
ג'ורג' ברנרד שו

מה באמת אירע בכנסת ב"יום החמישי המשוגע"? ניצחוננו של פיריהוס

נמשך שתיים, ובסופו היתה הכנסת מעבירה את העניין לדיון בוועדה החוק-הביטחון. שהיתה מפרסמת כעבור כמה שבועות הודעה סתמית, שאיש לא היה שם לב אליה.

השטות של גולדה

מה היתה גולדה צריכה להגיד? גם זה היה כימעת נתון מראש: היה עליה להכחיש בתוקף שהושג הסכם ירדני-ישראלי. כל הודעה אחרת היתה מוזיקה למלך חוסיין ומרגיזה את האמריקאים.

גולדה יכלה גם להוסיף שהיא מצטערת על כך שהמלך לא הזכיר בנאומו את ישראל, ולהזמין אותו להיכנס סוף-סוף למשא-ומתן. (מכיוון שגולדה אינה מכירה ביישות הפלסטינית, ומתעבת את עצם הרעיון הזה, קשה היה לצפות ממנה מילה חיובית על הכרת חוסיין בו.)

אבל כאן קרתה התקלה הראשונה בשרשרת התקלות. גולדה היא גולדה. אין היא יכולה סתם להכחיש דבר. היא צריכה להטיף מוסר,

ח"כ בגין

ולהודעו, לגנות ולהודעו, לשלול ולהודעו, וכו' וכו' ולהודעו. לכן לא הסתפקה בתפקיד המכובד והפאסיבי שנועד לה, לפי הנוהל המקובל. היא החליטה, אישית, להפוך את הקערה על פיה: למסור הודעה מטעם הממשלה. פירוש הדבר: תחת להשיב על כמה הצעות, אחרי דיון קצר, החליטה לפתוח בעצמה את הדיון בהודעה ממשלתית, שבעיקבותיה נערך ויכוח כללי, המסתיים בקבלת החלטת-סיכום.

זאת היתה שטות, המקור שי כל שאר התקלות שאירעו.

גולדה, שוטים ועקרבים

אכן, למחרת היום לא מסרה גולדה את ההודעה הקצרה, הבלתי-מחייבת, שהיתה מתאימה לעניין. היא לא אמרה: הודעת חוסיין אינה נוגעת לנו. נחכה עד שיפנה אלינו בהצעה.

היא שללה בלהט ובקנאות את דברי המלך, שכלל לא היו מכוונות לישראל. היא השמיצה את המלך, ייסרה אותו בשוטים מילוליים ובעקרבים לשוניים.

מרוצה מעצמה חזרה למקומה, והשאיפה את הדוכן למנחם בגין, ראשון המת-ווחכים. בגין חזר על עמדותיו הידועות, בנאום שלא היה בו חידוש. אחריו באו דוברי המערך — חיים צדוק, משה כרמל ודוב זכין — שהיו כולם מאופקים ומתונים יותר מגולדה. (יצא מכלל זה מרדכי בר-פורת מרפ"י, אך איש אינו מתייחס ברצינות לדבריו.) שאר הסיעות השמיעו את דבריהן*, אך בינתיים תיקתקה פצצת-הזמן הפרל-מנטרית שהטמין מנחם בגין בסוף דבריו.

היא לבשה צורה של הצעת-סיכום מטעם נח"ל, שקבעה כי "ובתו שר העם היהודי הארץ-ישראל אינה ניתנת לעירער."

המלכות של בגין

כאן יש צורך בפלאשבאק, לפי סיגנון הקולנוע המודרני. המצלמה חוזרת לקונגרס הציוני, מלפני כמה חודשים.

ב"הערים האחרונות של אותו קונגרס אומדל ועדוב, כיצעו בגין וחבריו מעין פוטש מידוני."

* נאומו של אורי אבנרי בוויכוח זה — ראה עמודים 31—30.

מאת

אורי אבנרי

אין צורך לספר לה"כ מנחם בגין מי היה פיריהוס בן איסדיס, מלך אפירוס. כי מר בגין אוהב להשתמש בפסוקים לאטיניים, ומצוי היטב בהיסטוריה הקלאסית. לאלה מאיתנו, שהננו פחות מלומדים, כדאי להזכיר: פיריהוס הנ"ל היה מלך יווני חובב-מלחמה, שנקרא לפני 2253 שנים לעיר טארנטום בדרום איטליה, כדי להגן עליה בפני הרומאים. בעזרת פרשים ופילים הביס את צבא הקונסול הרומאי, אך אכידותיו היו כה כבדות, שהניצחון התגסס בו. כעבור שש שנים בלבד נחל תבוסה ניצחת, וגורש מאיטליה.

השבוע נחל ח"כ מנחם בגין "ניצחון פיריהוס" משגור.

הוא מנסה לפאר אותו, בעזרת חסידיו בטלוויזיה ובעיתונות, כאילו היה זה ניצחון היסטורי, אך למעשה היתה זאת מפלה, אשר תוצאותיה תתבררנה — כמו במיקרהו של פיריהוס המקורי — כעבור שנים.

הנשיאות וכנועה

הקרב שנערך ביום החמישי שעבר בכנסת התחיל בראשית השבוע, כאשר הודיעו אמצעי-התקשורת העולמיים בתרועות-הצוצרה שהמלך חוסיין עומד למסור הודעה חשובה ביותר.

להודעה נתלוו שמועות, כאילו הושג הסכם בין חוסיין וממשלת ישראל, וכי חוסיין יכריז או ירמוז על כך באותה הודעה.

עוד לפני שחוסיין אמר את שלו, על סמך ההדלפות שקדמו להודעה, הגישו כמה סיעות בכנסת הצעות דחופות לסדר-היום. נח"ל וגרורותיה הגישו הצעות כדי להתריע נגד נכונות הממשלה (כפי שהיה נדמה להן) להחזיר לחוסיין את הגדה המערבית. סיר עת העולם הזה — כוח חדש הגישה הצעה כדי להעלות על-גס את הכרת חוסיין ביישות הפלסטינית, ולתבוע מממשלת ישראל להסיק מסקנות ממיפנה חשוב זה.

רק אחרי שהוגשו כל ההצעות האלה השמיע חוסיין את דבריו. נסתבר כי אכן הכיר ביישות הפלסטינית והציע דה מיסגרת בתוך

המלך פיריהוס

פיריהוס עם ירדן. אך הוא לא התייחס כלל רבעיות ההסדר הירדני-ישראלי.

היה לכך הגיון. אין ספק שחוסיין מקווה שהוא השיג — או עומד להשיג — הסדר עם ישראל, במישרין או באמצעות האמריקאים. כדי להכשיר את הקרקע לכך, ביקש לכונן קודם כל יחסים חדשים עם הפלסטינים.

הנאום היה מופנה רשמית, ונגע רבעיות הפנימיות של הממלכה. חוסיין לא הזכיר את סיכויי השלום, ולא התייחס בכלל לקיומה של ישראל, מפני שהא רצה להציג את הצעתו הפלסטינית כהסדר עם ישראל.

שעתיים אחרי ההודעה, התכנסה נשיאות הכנסת כדי להחליט אם להכיר בדחיפות ההצעות לסדר-היום. כלומר: אם יועלו ההצעות למחרת היום. היה ברור שאם יחליט הרוב בנשיאות לשלול את הדחיפות ולמנוע את הדיון, תגיש האופוזיציה הימנית הצעה להביע אי-אמון בממשלה. משום כך נכנעה הנשיאות, והכירה בדחיפות.

עד כאן היה הכל סביר וסדיר. ההמשך היה נתון: סיעות האופוזיציה משני הצדדים היו צריכות למק את הצעותיהם, להביע את דיעותיהן על נאום המלך, ראש-הממשלה היתה צריכה להשיב על כך, ולמסור את עמדת הממשלה. הדיון כולו היה

אפילו הפרופסור יגאל ידין, בעל ה"סיננון המאופק והדיעות המתונות, נדהם. בשידור ברדיו הביע את תמיהתו: איך הסכימה ראשיהממשלה לקבל לראיון משה לחת של תלמידים, ששלחו לה עצומה נגד הפרופסורים שוחרריהשלום? לא דיעותיהם של התלמידים גרמו ל"תדהמת הרמטכ"ל-לשעבר, גרמו לה שני שמות-תואר, שהדביקו לתלמידים לפרו-פסורים: "תבוסניים" ו"בוגדניים". איך הסכימה ראשיהממשלה לקבל משה לחת מטעם ציבור המשתמש במונחים כאלה בווידוא המדיני — מונחים הלוקחים ישר מהמילון הקלאסי של הפאשיזם? **על טעם וריח.** יגאל ידין לא היה היחיד שתמה. והוא לא היה, מן הסתם, היחיד ששאל את עצמו בסתר לבו: מהו טיב אישיותה של ראשיהממשלה, המסרי בת להיפגש עם פרופסורים מראשי החיים האקדמאיים בישראל, כמו הכלכלן דן פטרי, קין, אך מוכנה להיפגש עם תלמידים חוקרים אותם? גולדה פסלה את הפרופסורים מפני ש"טענו כי הממשלה "לא מיצתה" את כל האפשרויות להגיע לשלום. היא לא פסלה את התלמידים, שקבעו כי הפרופסורים הם

ח"כ. אביזוחר
2 נד 2

בוגדים. לכאורה — עניין קטן. — על טעם וריח אין להתווכח. אך השאלה היא אם אמנם אין זה אלא עניין של טעם. החוכמה היהודית מלמדת שאפשר לעמוד על אופיו של זריר, ההולך אצל העורב. משמע שהוא דומה לעורב ושותף לדעותיו. אך בודאי גם ההיפך נכון. אם העורב מזמין אליו את הזוריר ונפגש עימו — זה מלמד גם על העורב.

מפלגות

עכשו מותר

לו לדבר

"זו לי הפעם הראשונה שאני מופיע מעל במה זו כמעמד של חבר יחיד", אמר חבר-הכנסת הממושקף, בקול השקט והחדגוני של מרצה באוניברסיטה. וא-

גם הם פשרה: מדובר בהם על הגבולות המוסכמים שיש להם שיגם, אך גם על ההתנהלות למען "ביטחון" ולמען "התפתחות". בסך-הכל: משימאש, תערובת ניצחיונית, שיקירי סיפוחים מתון, נכונות לוותר על קו הפיסקליהאש ולהחזיר שטחים נרחבים, אך אי-נכונות להזרז הגבול 4 ביוני.

המפלה של בגין

כדי להבליט את האלטרנטיבה הרעיונית, הגישה גם סיעת העולם הזה — כוח חדש הצעתי-סיוכום בדבר הזכויות על הארץ. וכך הועמד בפני הכנסת שלוש הצעות עקרוניות:

- **הצעת גח"ל:** "זכותו של העם היהודי לארץ-ישראל אינה ניתנת לערעור."
- **הצעת הקואליציה:** "זכותו ההיסטורית של העם היהודי לארץ-ישראל אינה ניתנת לערעור" — וזאת בהקשר מפורש לקוויהיסוד של הממשלה וה"החלטות הכנסת" (שאישרו, בשעתה, את הודעת הממשלה על הנכונות לסגת מקוויהפסקת האש לגבולות מוסכמים, בסוחים ומורכבים).
- **הצעת העולם הזה — כוח חדש:** "זכותה של ה"אומה הישראלית-היהודית וזכותה של האומה הפלסטינית-הערבית על ארץ זו — אינן ניתנות לערעור. השלום ייכון על בסיס הכרה הדדית של שתי האומות והכיבוד ההדדי של זכויותיהם."

וכך היתה ההצבעה: הצעת גח"ל נדחתה ברוב של 37 נגד 31. (הרוב כלל את קולות העולם הזה — כוח חדש ורק"ח). היתה זאת הכרעה חשובה ביותר — ההצבעה המכרעת של אותו יום. כי בצורה ברורה דחתה הכנסת ניסוח שיכול היה לשמש בסיס לדרישת-סיפוח.

הכנסת קבעה שאינה מוכנה ואשר בפשטות את זכותו של העם היהודי על הארץ, מכיון שהדבר יהיה קשור בפירוש מדיני מגביל. הדבר היה ברור לכל המצביעים. עוד לפני שהוכרזו על התוצאה, צעקו אנשי הסיפוח שבמערך לעבר אנשי גח"ל: "תרי או מה עשיתם!" מרדכי סורקיס: "השגתם את ההיפך ממה שרציתם!" יצחק נבון: "ההחלטה שלכם!"

באותו רגע עמד בגין מפנה גמורה. אולם תוך מחשבה מהירה החליט להציל מה שניתן להציל, על-ידי מתן הוראה לאנשיו להימנע מהצבעה על הצעת המערך. בטכסיס זה טישטש את הרושם של מפלתו. הוא קיווה כי יוכל אחרי-מעשה להשכיח מה קרה ולהיחלץ בהחלטת המערך. החלטת המערך נתקבלה, על כן, ברוב של 44 נגד 4 (העולם הזה ורק"ח), עם 27 נמנעים (כל הימין). הצעת העולם הזה — כוח חדש נדחתה ברוב עצום, ממס"ם עד גח"ל.

מה החליטה הכנסת?

בעזרת חסידיו בצרה-גנים, ברדיו ובטלוויזיה, השתדל בגין למחרת היום לתת להחלטה משמעות שאין לה שחר. היא הוצגה ב"ניצחון" של בגין, כתמיכה ברעיון ארץ-ישראל השלמה, וכו'.

גם פירחום הכרזו בוודאי על ניצחונם הגדול. אך המשמעות האמיתית, הפורמלית והמעשית, של הכרעת הכנסת היא זאת:

● **הכנסת דחתה בצורה חריג-משמעות נוספת, שיכונה להתפרש כאילו יש דעם היהודי זכות כל ערדית על הארץ, והצדיק אידיאולוגיה של ארץ-ישראל השלמה.**

הכרעה זו היתה מתקבלת ברוב עוד יותר גדול, אילו נכחו כל חברי הכנסת. אך בניגוד לגיוס שערכו סיעות הימין, לא ערכו סיעות הקואליציה גיוס דומה, ובשמאל נעדרו גם מאיר וילנר וגם שמואל מיקוניס.

● **הכנסת דחתה ברוב עצום את העיקרון של הכרה בזכות העם הפלסטיני.**

נגדו הצביעו לפחות תריסר חברי-כנסת "אנוסים", שהודיעו בגלוי או בשיחות פרטיות על תמיכתם בו.

● **הכנסת קשרה בפירוש את הזכות ההיסטורית של העם היהודי לארץ-ישראל בנכונות להחזיר את רוב הגדה המערבית ושטחים אחרים.**

הזכות ההיסטורית, כשהיא מופיעה בהקשר זה, אינה אלא מליצה מופשטת, בלא כל תוכן מדיני אקטואלי. ולראיה: הצי"עו בעדה עשרות חברי-כנסת הדיונים כ"נונים" של הקואליציה, המוכנים בפירוש להחזיר את רוב השטחים.

על מה רגשה הארץ?

ההכרעה הפורמלית מאשרת מצב פוליטי מציאותי. אין בארץ ואין בכנסת רוב למען ארץ-ישראל השלמה. העובדה המכרעת של השבוע, מחוץ לכנסת, היא זו: כאשר נתפרסמו השמועות הראשונות על הסכם ישראל-ירדן, הכולל את החזרת רובה של הגדה ורצועת-עזה, אחזה בארץ התרגשות. לא היתה זאת התרגשות נגד, אלא התרגשות בעד.

התקווה הגדולה שלום באה לידי ביטוי כימעט בכל שיחת חולין, שהיתה בין האזרחים ביומים שקדמו לשיבת הכנסת. **לא היה שמין שה ספק בכך שיש בציבור במידה אמיתית דשוק, וכי במידה זו מוכנה להיאחז בכל ידיעה או שמועה על הסכם שהיה.**

ברגע זה, הכנסת קיצונית מן הציבור, הממשלה קיצונית מן הכנסת, וגולדה מאיר קיצונית מן הממשלה. הסיפוחים, והייחס השלילי האוטומטי לכל יוזמת-שלום, מתחזקים ככל שעולים בסולם מן האמא הפשוטה, שיש לה בן בתעלה, ועד לגברת מאיר, וזוהי המציאות. והיא תכריע בבוא היום. היא תכריע בכל מיבחן ממשי של מישאל-עם או בחירות שיערכו על נושא זה. **כאשר יגיע יום זה, תיווצר הפרספקטיבה הנכונה "ניצחוננו" של ח"כ מנחם פירחום.**

ניצחוננו

של

פירחום

(המשך ממעמד 13)

אחרי שנתקבלו באופן שיגרתי כל ההצעות שהוצעו בדרך המקובלת על-ידי הוועדה המתמדת, הציעה הרוח לפתע לקונגרס לקבל החלטה נוספת, מחוץ למניין. היה זה אותו נוסח בדבר "זכות העם היהודי לארץ-ישראל", ש"אינה ניתנת לערעור". הנוסח עצמו מופקפק למדי, אם יש זכויות ש"אינן ניתנות לערעור", אין הן זקוקות לאישור מטעם הקונגרס הציוני או כל מוסד אחר. אם מבקשים אישור כזה, סימן שיש ספק לגבי הזכויות.

אולם התכנסים הצדיח. איש לא העז להצביע נגד נוסחה כזאת, שמא ייחשב כבוגד. מה גם שבקונגרס נדל לא היתה נוכחת אופוזיציה אמיתית. ההחלטה נתקבלה פהאחד.

סוף הפלש-באק. חזרה למליאת הכנסת. בנאמנו העלה בגין על נס את החלטות הקונגרס הציוני, ודרש שהכנסת תאשרן אותה גם היא. כאשר תיאר במילים ולהטות את הזכויות שאינן ניתנות לערעור, אירע דושיח קצר, שהבליט את הבעיה האמיתית, ושהרגיו מאוד את אנשי הרוח: **מנחם בגין:** "...היום נגיש הצעת-החלטה זו (של הקונגרס) מילה במילה, כפי שכל הציונים קיבלוה, ואנחנו נבקש שכל חבר כנסת יצביע עליה על פי מצפוננו והכרתו, ואני מאמין ש-99 חברי-כנסת, אשר בשמם נתקבלה ההחלטה בירושלים, ישובו ויאשרוה, למען יידע לא רק חוסיין, אלא גם עמים אחרים, הגדור לים והקטנים, הקרובים והרחוקים, כי ארץ-ישראל היא ארצנו ומולדתנו.

אורי אבנרי: חברי-הכנסת בגין, איש אינו מכחיש את העיקרון הזה, השאלה היא אם הארץ היא רק מולדת העם היהודי.

מנחם בגין: חברי-הכנסת אבנרי, אם איש אינו מכחיש את העיקרון הזה, עלי לצפות שאחת הצבעה היום בעד הצעתנו. **אורי אבנרי:** אם תוסיף עוד מישהו על זכויות העם הפלסטיני.

בתום הדיון, הגישה גח"ל את הצעתה — ובכך יצרה מצב בלתי-נסבל למערך. לפי בקשתו, הפסיק הדי"ר את הישיבה השעה, לשם התייעצויות.

המוצא מן המלכודת

כי המערך הועמד בפני ברירה קשה ביותר. אילו הצביע נגד הצעת בגין, היה מתכחש להחלטה שניצגו בקונגרס הצביעו בעדה. הוא היה גם מכריז, באוזני העם כולו, שלדעתו אין לעם היהודי זכויות על ארץ-ישראל. אך אילו הצביע המערך בעד הצעת בגין, אחרי דיון על חוכמת המלך חוסיין, היה הדבר מתפרש בהכרח כהחלטה של הכנסת בזכות סיפוח הגדה המערבית ורצועת-עזה לישראל. הכסילים (שאינם חסרים בכנסת) לא הבינו את מלוא כוונתו: תיו של בגין, הם חשבו שבגין רצה בסך-הכל להשיג ניצחון פרלמנטרי קטן. על-ידי אילוץ המערך להצביע בעד הצעת גח"ל. **אך כוונת בגין היתה הרבה יותר רצינית.** אילו קיבלה הכנסת את הצעת בגין, הוא היה מנוסף למחרת היום בהחלטה זו בכל הזדמנות.

איך יוצאים מדילמה זו? לאנשים הנבונים (וגם כאלה יש בכנסת) היה ברור מייד שיש למערך רק מוצא אחד: להציע הצעת-החלטה שתכלול את הנוסח של בגין, אך לקשור אותו לעקרונות נוספים, שיוכיחו בעליל כי אין הכוונה כלל לסיפוח השטחים, אלא רק לאיזכור עיקרון מופשט שאינו מוטל בספק.

בין הקומה השנייה

והחמישית

אולם ההפסקה שתוכרזה "לשעה אחת" נמשכה ונמשכה. **אחמה שעה שעתית, שדש שעות, ועדיין לא נשמע צינור חירש הישיבה.**

מה קרה בינתיים בקומה החמישית, שבה מרוכזים הדרי ה"סיעות, ובקומה השנייה, שבה שוכנת ראשיהממשלה (וגם סיעת העולם הזה — כוח חדש, מפסו-מה)?

בעבור שעה של דיבורים ניסח המערך הצעת-החלטה, שכללה את נוסח בגין, בצורה מהולה (נוספה המילה "היסטורית" אחרי "זכות"), וגם את קוויהיסוד של הממשלה בדבר גבולות מוסכמים (שאליהם צריכים, כמובן, לסגת) וכל מליצה על החתירה לשלום.

על כך נערך קרב נוסף בין שותפי הקואליציה. כך נתגלו שתי תקלות נוספות: גם ראשי המפלגות וגם ראשי מפ"ם נעדרו.

ראשי המפלגות היו עוסקים בכינוס סיעתי בתליאבי, שבו התאספו במיקרה כל העסקנים המתונים של המפלגה. בכנסת נשארו רק הקנאים והדמגוגים של המפלגה, המבקשים לרכב בהצלחה על הסוס של ארץ-ישראל השלמה. אלה תבעו למחוק את הפסקה על החתירה לשלום ולהבליט את נוסחתי-בגין.

מאיר יערי חולה, ואינו מוכנה לבוא לכנסת. גם יעקוב חזן נעדר. צאנר-מריעט נשאר ללא הנהגה תקיפה, ולא יכול להילחם בתוקף באנשי מפד"ל הקיצוניים. אנשי מפ"ם רצו להתחיל את "הזכויות" ב"זיקה היסטורית", לטשטש את נוסחת בגין ול"הבליט את סעיף השלום.

בסוף, כמו תמיד, הושגה פשרה. נאמר "זכות היסטורית". נוסחת בגין "המתקונת" הובלטה בסעיף נפרד, אך גם החתירה לשלום נשארה מובלטת, בסעיף נפרד.

בין השניים צלטו בהרחבה קוויהיסוד של הממשלה, שהיו

כן, מאיר אביווהר, מי שהיה יו"ר סיי עת ע"מ בכנסת, הוא מרצה במיקצועו. זוהי אולי הפעם הראשונה בתולדות הכנסת, הוסיף אביווהר להאשים את חבריו לשעבר, שמעמד כזה נכסה על חבר מתוך איפוק, וללא תרומת אי-שית. אומר רק שהמניעים, שהביאו לי- הוצאתי מסיעתי, עומדים בניגוד לכל אמת-מידה ממלכתית. הם פסולים ושי- ליליים מבחינת המוסר הציבורי והאנו- שי, והם סותרים את עקרונות הדמוק- רטיה הייצוגית.

בשביל אביווהר העדין, היו אלה מלים חריפות מאד. אבל תוכנן היה חריף הר- בה יותר מסיגנונו.

טוֹד קוֹרֶה. כי סיעת ע"מ נכנסה לכנסת, כשמילת-הקסם "ממלכתיות" רשומה על דגלה.

"ממלכתיות" זו, בפי ע"מ, פירושה: לשחרר את חברי-הכנסת מעול המיש- מעת המפלגתית הנוקשה, לתת לו לד- בר ולהצביע על פי מצפנו והכרתו.

והנה מסתבר כי ע"מ עצמה נהגה בצורה הפוכה — צורה נוקשה יותר אף ממפלגת-העבודה השנואה עליה.

האשים אביווהר: במשך שנתיים וחצי של כהונתו בכנסת, לא היה רשאי לב- טא בגלוי את דעותיו הפוליטיות. בעני- יינים המצפוניים העומקים ביותר.

לכן, כאשר הופיע לראשונה כח"כ ללא-סיעה, בוויכוח על משרד-החוק, השמיע דברים שהפתיעו לחלוטין את הכנסת ואת העיתונאים. נתגלה שדעו- תיו של אביווהר שונות לחלוטין מדעות סיעתו, שהפכה ימנית-קיצונית.

בעד חלוקת הארץ. מה הן דיעו- תיו של אביווהר?

הוא ביטא אותן בקצרה בסיום דב- ריו:

"(יש) הטוענים נגד חלוקתה מחדש של ארץ-ישראל, (ויש) אנשים, כמו- תי, הטוענים במפורש בעד חלוקתה של ארץ-ישראל.

"אם לא נודמן לי, אדוני היושבי-ראש, מסיבות שונות, לדבר בסוגיה זו מעל בימת הכנסת — מבקש אני לסיים את דברי בקטע מקוצר מתוך האני-מאמין המדיני שלי:

"לדעתי, הנוסחה של אי-חלוקת הארץ מחדש מובילה בהכרח, אם נתגשם, לי- מדינה שהיא לא יהודית, או לא דמוק- רטית. יותר נכון: לא יהודית ולא דמוק- רטית כאחת.

"לדעתי, יש לאפשר לרוב המכריע של ערביי יהודה ושומרון — לרוב המכריע — מחוץ לערביי מזרח ירושלים, אם יבוא שלום-אמת, לחיות תחת הריבו- נות שירצו בה.

"לדעתי, הכרזה במפורש על כך אין בה משום חיסרון, אלא להיפך — משום יתרון מדיני."

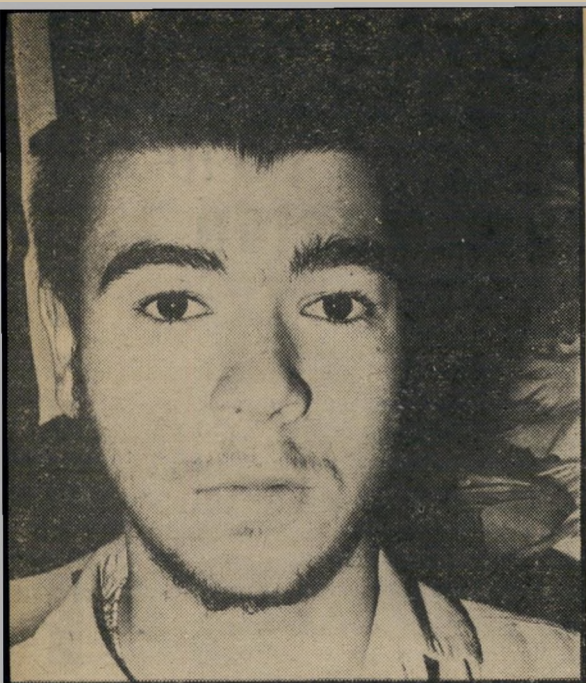
2 מור 2. כמו בן-גוריון, שבשמו נכנסה ע"מ בכלל לכנסת, הוציא אבי- זוהר מכלל אי-הספוח את ירושלים. יחד עם גוש-עציון, הוא גם טען שיש להח- זיק בביקעת-הירדן "לתקופה ממושכת מאד, גם אחרי חתימת הסכם-שלום." לעומת זאת, הדגיש את הצורך לפתור את בעיית הפלסטינים.

היתה זאת דעה שונה מאד מזו ה- מושמעת מזה שנתיים על-ידי ע"מ בכל ויכוח מדיני בכנסת: סיפוחים קיצוני, ברוח תנועת-החרות.

בעוד שנראה היה לציבור שוהיה דעת ע"מ, ברור עכשיו כי מבין ארבעת נציגי ע"מ שנכנסו לכנסת עם היבחרה, שני הראשונים והעיקריים (בן-גוריון ו- אביווהר) הם יוניים, ורק שני הבאים אחריהם (הורביץ והראל) הם ניציים.

אולם היינים הלכו או סולקו מהסיעה. והניצים השתלטו עליה בדרכים שאינן כתובות במצע ע"מ.

• בימים האחרונים מפרסמת ע"מ מו- דעות, המסתיימות במילים: "כי בלבך אתה יודע שאתה עימנו." זוהי העתקה של סיסמת-הבחירות של בארי גולדווא- טר, הימני-קיצוני, בבחירות לנשיאות ה- אמריקאית בשנת 1944.

זהו אותו הצעיר: לפני ואחרי מעצרו להסתכלות!

היו כאלה: "אתה חושב שעוקבים אח- ריך ברחוב? אתה חושב שיש לך מיקרו- פונים בבית? אתה חושב שמצלמים אותך כל הזמן? אתה חושב שמסתכלים עליך כל הזמן?" הוא חיפש אצלי פאראנויה! בסוף הוא המליץ לשלוח אותי לבית- החולים לחולי-נפש בנסי-ציונה.

עם הפסיכולוג הקבוע של המוסד בי- במיצפהיים היו לי שיחות פוליטיות. הוא שאל אותי אם אני לא חושב שאני קצת אוטופיסט.

... **רצו להעביר** אותי לנסי-ציונה, אך בלחץ כל מיני חוגים לא העבירו אותי לשם. העבירו אותי להדסה בירוש-

ליים, למחלקה פסיכיאטרית סגורה. שם הייתי ממש במעצר בימים הראשונים. הייתי שם שבועיים וארבע ימים. בש- בוע ראשון לא נתנו לי לצאת בכלל מהמחלקה. לאחר זה היה מותר לי לצאת פעמים ביום בליווי אחות, למשך חצי שעה.

אני חושב שכל מה שהלבישו עלי, זה נסיון להשתיק אותי. יש לנו הרבה גו- פים בשלטון, אשר עושים מה שעושים אתי כדי לשמור על השקט שלהם.

שאלתי בהדסה על המסקנות שהגיעו לגבי מצבי. נאמר לי שחזות חדעת תור עבר לשופט. אבל השופט לא הזכיר לי את חזות-הדעת במילה אחת. אני חושב שמצאו אותי גורמלי, אם לא — השופט היה מזכיר לי. צריך לזכור הר, שפסיכ- אטרים יכולים למצוא בכל מילה שנייה, של כל אדם, משהו לא נורמלי.

הנער שגרם לשערורייה בינלאומית

הייתי שם בהסתכלות, אבל לא הבנתי מה ההסתכלות שלהם. הייתי צריך לש- בת בבית-מלאכה, לעשות משהו. היתה לי שיחה של שתי דקות עם הפסיכיאטר, שמבקר שם כל שבועיים. השאלות שלו

דברים בגו **נו** בחדרו בבית הוריו, על ה- קירות, חומר על סרבני הגיוס. משמאל: גו בפעולה. למעלה: עם מעצרו לצרכי הסתכלות פסיכיאטרית, אולץ גו לקצץ את מחלפותיו, עליהן היתה גאווה.

השבוע, הפיצה סוכנות הידיעות ה- סובייטית, "טאס" ידיעה ברחבי העולם, שאת השמחה-לאיד שעלתה מבין שו- רותיה ניתן היה לחוש ממרחקים: ה- ידיעה סיפרה על צעיר ישראלי בשם גו, שנשלח לבית-חולים פסיכיאטרי לאחר השתתפות בהפגנה פוליטית. "למה מא- שימים אם כן את הרוסים במעשים כי אלה?" הפיצו הרוסים ברחבי העולם. על הפרשנות של הרוסים אפשר היה להתווכח, אך על העובדות, למרבית ה- צער, לא. ואכן, רבים בישראל חשו ש- היה זה מישהו החמור, כאשר נשלח ה- צעיר הירושלמי איתן ("גו") גרוספלד להסתכלות פסיכיאטרית סגורה, בעק- בות מעצרו בהפגנת הפנתרים שנוכחה מול בנייני האומה בירושלים ב-18 לי- ינואר. היה צריך להיות חסר כל חוש פוליטי כדי שלא להבין, כי מעצרו זה יספק תחמושת לרוסים ולקבוצות קי- צוניים שמאלניים המבקשים לנחם את ישראל, ברחבי העולם.

השבוע, סיפר הצעיר השקט והרוזה, שגרם למחומה הבינלאומית, את קורו- תיו מאחורי הסורגים הפסיכיאטריים:

... אני רואה הפגנה כאקט פוליטי, לכן אני הולך להפגנות. אני מסגין למען המט- רה שלי — המהפכה הסוציאליסטית: אני רוצה לעשות מה מיסטר לפי דוגמת מרכס. אנגלס, לנין, טרוצקי.

בהפגנת הפנתרים, ב-18 בינואר, הת- נהגו השוטרים באגרסיביות. התקפות של מים ואלות. אנו רצינו להסגין שם נגד הציונות. להגיד בפרוש שהציונות לא מייצגת את יהדות העולם. אני עמדת ב- רציף אחד בתחנה המרכזית. בא בלש אחד, וגרר אותי בשערות שלי. אני לא רוצה להגיד את שמו. אני סוחד. הוא גרר אותי כ-60 מטר, עד המצבה, ושם הכניס אותי למכונית. שם התחילו לעלות עלי במכות. הרביצו לי בראש, נתנו לי סטי- רות. הרביצו לי כ-10 דקות.

המשטרה ביקשה להאריך את מעצרי ב-10 ימים. כדי לסיים את החקירה. הא- שמה: התקהלות בלתי חוקית. כשהביאו אותי בפני שופט נוער, העלו נגדי גם תיק ישן של הפגנת פנתרים, מ-18 במאי אש- תקד. רצו לדפוק אותי על התיק הזה יחד. אמרתי שאני לא מודה, קצינת המיבחן נעמי כתובונה (היא כבת 60) קמה מייד, הציעה לשלוח אותי להסתכלות.

... **הייתי במיצפהיים** במשך כחודש.

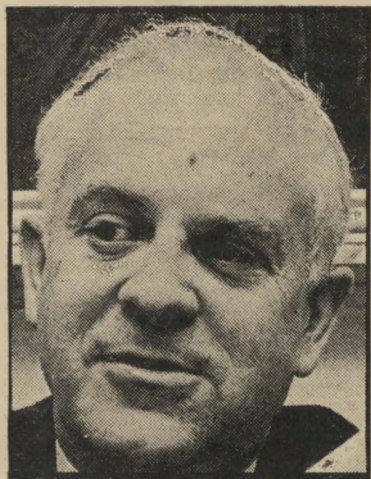
לשם נשלחתי להסתכלות. זה מוסד לנוער עברייין צעיר, מגיל 10 עד 17. היל- דים מקבלים שם מכות קלות בדרך כלל. אני בעד מכות כשצריך, יש להכות עד כדי אוהרה, אך לא עד כאב.

מחלקים שם סיגריות באופן רשמי. לכל ילד שעושה גורמות. הסיגריות, זה הכסף שם. הורסים שם את הריאות של היל- דים. הם מקבלים סיגריות דגל-סיון ללא פילטר.

תחילה היו לו כמה גיבורים, כולם ישראלים מהדור העולה. אולם הם נגמרו לו בזה אחר זה.

יגאל אלון נגמר ב־1956. אחרי מיבצע סיני, תפס קמחי את אלון בבריטניה, שיכנע אותו להפוך לפטרון הרעיון הי פלסטיני. בדרך נמל־התעופה שיכנע קמחי, לדבריו, את אלון לקבל על עצמו את תפקיד המושל הצבאי של עזה, כדי להפכה לגרעין של מדינה פלסטינית, בתמיכת ישראל.

אלון שוכנע, הבטיח, עלה למטוס. כעבור כמה שעות קרא קמחי מיברק מהארץ. נאמר בו כי אלון, ברדתו מן המטוס בלוד, אמר דברים שונים לגמרי. בזה נגמר אלון. נשאר רק משה דיין. **דיין בכל שבוע.** מאז הפכה סגידתו של קמחי לדיין לתופעה הגובלת בשיי

עוזר־מזרח קמחי
לכל אדם, הדין שלו

געון־לדבר־אחר. כימעט בכל גליון שם כתר חדש על ראש בחיר־לבו. לצורך זה המציא ככל הבא ליד.

קמחי נהג, כפי שנוהגים עובדי־דין רבים, לפי שיטה פשוטה: הוא הכניס לפי אלילו את כל דעותיו של עצמו. מי שקרא את קמחי, יכול היה להיווכח מדי שבוע כי דיין הוא רודף־שלום, שונא־סיפוח, מפוכח, אנטי־לאומי, ומעל לכל חסיד גלגל של הרעיון הפלסטיני. מכיוון שדיין עצמו התעלם כליל מחר סיוד הגאמן, והכריז הכרזות הפוכות, הפכו כתבותיו של קמחי מקור לציח קוקים. מה גם שלא הסתפק בהפצת הסקופים התמהונים שלו על דיין בעיר תונה, אלא גם מסר אותם, בצורת „איני פורמציא מאחורי הקלעים“, לצהרון הבי ריטי העממי איבנינג סטאנדארד, המדי פיס מדי פעם את דבריו. המשבר בא כשדיין פרש ממפא"י, הלך לרפ"י. קמחי, שהכריז בכל שבוע כי דיין עומד לרשת את השליטון, גאלץ לשנות את הקו. הוא החל מפרסם סיפור רייזוועה על המצב הנורא בישראל, תחת שילטונו של לוי אשכול, הגיע לשיא בפירסום כתבה שתוארה בצבעים שחור רים ביותר את האבטלה של ימי המיתון. **עוד עיתון.** זה הגדיש את הסיאה. המימסד הציוני לא הבין מדוע עליו למי מן שבועון, המקלקל את סיכויו העלייה לישראל. קמחי סולק.

אבל הוא לא התייאש. הוא הקים ירי חון חדש. ניו מידל איסט. זהו ירחון בעל רמה, שבו דאג קמחי לפרסם זה בצד זה מאמרים של מנהיגי הגדה המעי רבית, דו"חות על העולם הערבי, ומאמרים על מחשבותיו המבריקות והמזהי רות של משה דיין. מחשבות מבריקות אלה היו, במיקרה, זהות עם מחשבותיו של קמחי עצמו.

לפני חודשיים זה נמאס ליהודים הדי נותנים את הכסף. מה גם שקמחי נהג בעיתון כבתוך שלו, עשה חיים וטייל כל כמה שבועות ברחבי העולם. במהפכת־חצר שקטה, סולק קמחי גם מעיתון זה. את מקומו תפס סגנו, דן גילון, עיתונאי יהודי־בריטי גבה־קומה, שי נולד בארץ־ישראל והמדבר עברית.

עתה יושב קמחי, ומחכך את העיתון הבא שלו. אחד ממכריו הציע לו לקרוא לו, פשוט, בשם „יחזקאל דיין“!

ההסתדרות

המועצה

צוות

על הבמה עמד יעקב („קובה“) ריפ־תין. חבר קיבוץ השומר הצעיר עין־שמר וחבר הוועד הפועל של ההסתדרות מטעם ברית השמאל, כשמסביבו שאגות וצווחות: „אתה ידידו של המלך חוסיין!“ צרח בני מהרש"ק איש את־דות העבודה וארץ־ישראל השלמה. „סור כן מוסקבה!“ צעק איש גח"ל, כשחבריו צועקים במקלה: „אתם לקחתם אדמות מערבים. סלק את הקיבוצים שלך מאדמות הפליטים!“

דברי פ"ז. ריפתין, שעלה לדוכן מועצת ההסתדרות הפ"ז, החזיק במיקרופון כשהוא ממתין לשקט. אף אחד מעשרות חברי השומר הצעיר, נציגי המערך־מפ"ם במועצה לא קרא אפילו קריאה אחת לעזרתו. איש המיעוט ב־השומר הצעיר, היה צריך להגן לבדו על זכויותיה ומעשיה של התנועה, שי היה ממקימיה, ואותה עזב עם הצטרף פותה לממשלת הליכוד הלאומי עם גח"ל. הסיבה לצווחות: הצעתו של ריפתין לקיים דיון במסע הנישול של הבדווים מפיתחת רפיח.

לא היתה זו הצעקה היחידה במועצת ההסתדרות. שנקראה כדי לדון בשינויים שונים בתקנון, בחוקת ההסתדרות ובי הרכב הוועד הפועל של ההסתדרות. המועצה, שנוהלה על־ידי בבה אידלסון כגן־ילדים מופרע המתנהל על־ידי גננת סבלנית, צווחה וצרחת ללא הפסק בכל סעיף וסעיף, כשרוב אוטומאטי של המערך־מפ"ם דוחה כל הצעת־תיקון של הסיעות הקטנות.

את הצווחות ניהלו חברי סיעת גח"ל, שעזבה בסופו של דבר את המועצה, לאות מחאה על כך שהמערך דרש וקיבל הצבעה חוזרת בסעיף האוסר על מנהלי מפעלים להיבחר לוועדי עובדים. גח"ל דרש שמנהלים יוכלו להיות גם חברים בוועד.

החלטה אחרת של המועצה: בחירתו של אלכס מסיס, חבר הוועד הפועל של ההסתדרות, כנציג תנועת העולם הזה — כוח חדש.

ריעות

אם אין קמחי

אין תורה

„זה לא קורה לי בפעם הבאשונת! אתם עוד תראו — אני אפתח עוד עי חון חדש!“ פניו של ג'ון קמחי נמור־הקומה, בעל המצח הגבוה, היו סמוקות מכעס, כאשר קרא תגר על מדיניותו וירושיו.

ואכן — זה לא קרה לו בפעם הרא־שונה. בשביל קמחי הקשיש, זה כבר הפך לשיגרה. הוא סולק מעיתון נוסף שהקים.

סקופים, אבה... עד מלחמת־העולם השניה היה ג'ון קמחי עיתונאי מבוקש בבריטניה. היו לו תמיד שפע של סי סציות וסקופים. עד שבהדרגה עבר מפה לאוזן בחוגי העיתונות: „על תסמוך על הסקופים של קמחי!“

לחישת כזאת היא פסק־דין מוות לעי תונאי רציני. בהדרגה נסגרו בפני קמחי הדלתות של העיתונות הרצינית, והוא נשאר תלוי בעיקר בעיתונות היהודית.

באותם הימים היה לו רעיון מבריק: מדוע לא להקים בבריטניה שבועון יהודי־ישראלי, בעל אופי מודרני, שיתמך על־ידי המימסד היהודי, אך לא יעסוק רק בעניינים יהודיים פנימיים?

כך קם הגיואיש אובסרבר, שהשתדל לחקות את המתכנת של טייט. קמחי היה עורכו, ותמיד היו בו שפע של סקור פים. חלק מהם — אבל חלק קטן בלבד — היו נכונים.

העכר והאדלי. ואז התבלטה תכונה מיוחדת באופיו של העיתונאי הוריו: הוא היה זקוק לגיבור.

ק. אקחאוס מציג:
את הזמר הנודע

סרג'יו אנדר'יגו * ותזמורתו * * SERGIO ENDRIGO *

* 3 שנים ברציפות פרס פסטיבל סן־רמו *

בתוכנית:

* ששי קשת * ותזמורתו *

תליאביב, „היכל התרבות“ 11 לאפריל

כרטיסים „עתידי“, הגליל 5, טל. 31688 ויתר המשרדים

חיפה, ארמון
מוצ"ח: „עצמאות“
19 אפריל

ירושלים, בניני האומה
מוצ"ש 15 אפריל

מוסדות ואירגונים „עתידי“, ת"א, טלפון 31688

8 סימנים

28 צירופים אפשריים

9 סימנים

84 צירופים אפשריים

10 סימנים

210 צירופים אפשריים

כרטיס
בכל תחנות האיסוף של

זוטו

„העולם הזה“, שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תליאביב, רחוב קרליבך 12, טלפון 260134, תאריך 136 • מען מברקי: עלמפרס • „הדפוס החדש“ בע"מ, ת"א, רח' בויאביגור • הפצה: גד בע"מ • גלוסות: צינקגרופיה כספי בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

הם לא העתגנו

ריות השולט בלב הריקה והקצין המוטרד השולט ב־
סוריה המסוכסכת. פירסם הודעה קיצונית בגד תוכנית
חוסין.

אילו נוסחה הודעה זו ענייני אייבו המושי
בע של אל־סאדאת, לא יכלה להיות מבשרה
יותר.

נאמר בה כי „אין שום זכות לשום גורם (ערבי)
להגיע על דעת עצמו לפיתרון נפרד או כולל (עם יש
ראל). אלא מבעד לאינטראסגיה הערבית הכוללת, שהי
אינטראסגיה של הפיראיון היא אחד מאמצעיה וחלק
בלתי־נפרד ממנה.”

זוהי ספין בגב המגמה המצרית להגיע
לידי הסדר חלקי או כולל עם ישראל. ההרכב
מסר כאן אל־סאדאת דעראסאת זכות־יטו ער
מדיניותו.

להלן מתנגדים הנשיאים „לכיתור המולדת הערבית”
— כשם שבגין מתנגד ל„חלוקתה מחדש של ארץ־יש
ראל.”

הם קובעים שהמאבק הערבי נועד „להבטיח את
זכויות העם הפלסטיני על מולדתו... ולבצע את משי
מותיהם בגד ישראל.” נוסח זה כימטט מקביל לנוסחת
בגין: „זכות העם היהודי לארץ־ישראל אינה ניתנת
לעירעור.”

כדומר: החיפך ממה שדורש האינטרס
המצרי, לא רק לדעתו, אלא לדעת מנהיגיו מצי
ריים עצמה.

■ ■ ■
אם כן, מדוע? מדוע חתם על הצהרה זו?
השיקול המכריע נבע, בלי ספק, מן המאבק הפנימי
ערבי. אל־סאדאת רצה לדפוק את אייבו במאבק זה.
הוא לא תקף את חוסין בגלל התוכנית,
אלא את התוכנית בגלל חוסין.

שיקול שני נגע ליחסי מצריים עם סוריה ולוב. ה
שתיים דרושות לאל־סאדאת כדי לקיים את מעמדו ה
כיר בעולם הערבי. התמיכה הכספית של לוב חשובה
לו אף היא.

השיקול השלישי נוגע לפיראיון. מצריים לא רצתה
להניח לחוסין להפוך לפטרון הפלסטינים. כדי למנוע
זאת, קרא אל־סאדאת חזרה לעראפאת, והסתמך עליו.
למרות שעראפאת מתנגד בפומבי להחלטת מועצת־הבי
טחון 242, שהוא אבן־הפינה של המדיניות המצרית.
בסדר־הכל: תרגיל מוכחש של מדיניות
פנימי־ערבית, תוך התעלמות גמורה מן הצרכים
העממיים של מדיניות־החוק, הקיבעת את גור
המדינה המצרית לחיים ולמוות.

■ ■ ■
הזואי ויכולנו לומר שאצלנו זה אחרת. שאצלנו
פועל ההגיון הצלול, שאצלנו נשכחים כל החשבו
נות הפנימיים כאשר מוכרעים העניינים הנוגעים לגורל
האומה.

השבוע קרה החיפך.
כל מגמות המדיניות המוצהרת של הממשלה ציו
עליה, השבוע, לשחק.

אולם גולדה מאיר לא שתקה. היא תקפה את תוכ
נית־חוסין בחימה שפוכה, מבלי להציג מולה שום תוכ
נית אחרת שתספק את הפלסטינים ותביא לפיתרון.
מדוע?

גולדה רצתה להבטיח את עצמה מפני ההתקפה ה
צפויה של גח"ל, שבו שולט החצי החרוטי (כ־11% של
הציבור). היא נדחפה בכנסת על־ידי סיעה קטנטנה שבי
תוך המפרד"ל (כ־15% בתוך המפלגה שיש לה ביחד פחות
מ־10% של הציבור — כלומר, בסך הכל 1.5%).
היתה כאן בניעה לשיקולים קטנטנים ש
קיום קואליציה מפוקפקת, ושל מערכת היח
סים בינה ובין אופוזיציה חרושה.
על מיוזה זה הוקרב עניין לאומי חיוני.

■ ■ ■
מזכר שמתחת לרובד הפוליטי יש רובד פסיכולוגי
עמוק יותר.

גולדה לא יכלה לעשות מה שעשתה השבוע, אילו
רצתה באמת, בכל נימי נפשה, להגיע לשלום ולהחזיר
שטחים.
אל־סאדאת לא יכול היה לעשות מה שעשה, אילו
כבר הצליח להתנער כליל מירושות העבר, ואילו היה
כבר מוכן לגמרי, מבחינה נפשית, להושיט יד לישראל.
גם מחשבה זו מוכילה לכיוון שהיתווה ז'קי
הרצוג באותה שיחה: „המאבק המכריע הוא
הפנימי — משני עברי קו־החזית.”

אבל בזה לא תם האבסורד.
ההנהגה המצרית פעלה נגד האינטרסים הבולטים
ביותר של עצמה, כפי שבוטאו זה עתה על־ידי דובריה
העיקריים. היא כרתה את הענף שעליה היא מבקשת
לשבת.

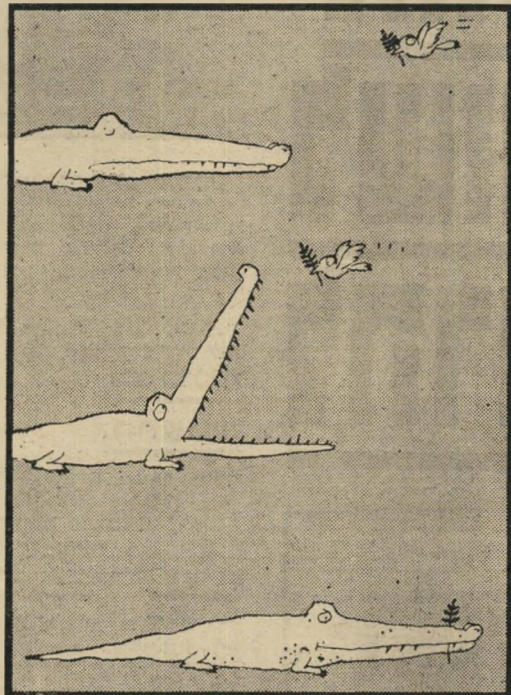
ההנהגה הישראלית עשתה את אותו הדבר
בריוק.

מכאן שיש לנו הבדירה בין שני הסברים אפשריים:
או שגם אל־סאדאת וגם גולדה מאיר יצאו
מדעתם — או שהם פעלו השבוע דא התחשי
בות בעניין העומד להכרעה, מתוך שיקולים
פנימיים גרידא.

קשה להאמין ששני מדינאים גדולים כאלה השתגעו
בעת ובעונה אחת. הרי זה נוגד את תורת הסיכויים.
ממילא אין מנוס מן ההסבר השני.

■ ■ ■
ההנהגה המצרית, בראשות אל־סאדאת, זקוקה
באופן דחוף לשלום. כל חייה תלויים בכך.
היא עצמה יודעת זאת היטב.

יתר על כן: כמה מדובריה הראשיים, כמו חסין
הייכל, אמרו את הדבר בפה מלא. הוא הזהיר את הציר

בור המצרי לבל תללות שום תיקווה במלחמה או בלחץ
אמריקאי.

אמנם, ההנהגה המצרית לא אמרה עדיין בגלוי וב־
צורה חד־משמעית שהיא מוכנה לשאת ולתת עם ישראל
פנים אל פנים. אך אין כל ספק שהיא יודעת שבמהלך
הדברים זהו דבר בלתי־נמנע, אפילו יתחיל המשא־והמתן
בדרך עקיפה.

לפיכך, עם כל איבתה למישטר חוסין, היתה ההג
הגה המצרית צריכה לשמוח על כך שנמצא עוד שליט
ערבי המוכן ללכת באותה דרך, להגיע לידי הסדר עם
ישראל ולכרות עימה שלום.

יוזמת רבים — חצי סכנה.

בדרך לשלום, עומד בפני מצריים מכשול גדול. היא
התחייבה פעמים ללא־ספור שלא לבגוד בעניין הערבי,
ולדאוג לפיתרון הבעייה הפלסטינית. לכן כל פיתרון
של בעייה זו — פיתרון אמיתי, ואפילו פיתרון מדומה —
מקל על מצריים לפעול בהתאם לאינטרסים שלה.

מה גם שהמצרי ברחוב אומר בגלוי, לכל המעוניין
לשמעו: „לעזאזל הפלסטינים! הם גרמו לנו רק צרות,
והם גם כפויי־טובה! הגיע הזמן שנדאג סוף־סוף לאר־
צנו שלנו!”

מכך הבחינות, היה נשיא מצריים צריך
לשתוק השבוע, להניח דעניינים להתגלגל.

■ ■ ■
אבל הוא עשה את ההיפך הגמור.
אחד עם שני עמיתיו בפדרציה, הצעיר חסר־האח

לעקוב הרצוג, שהלך לעולמו לפני ימים מעטים,
היה אחד התופעות הנדירות ביותר בצמרת הביורור

קרטיה והפוליטיקה: אדם חושב.
הוא חיפש מנע עם אנשים בעלי דיעות שונות —
לא כדי לשכנע אותם, אלא כדי לשמוע מפהם, לעמוד
על דרכי מחשבתם, ואף להשתכנע.

איש כזה היה בדתי־מאמץ בהחלט למלא
תפקיד של יועץ ומנכ"ל משרד ראשי־הממ
שדה בימי שירותו של הגברת גולדה מאיר.

אולם היה זה תענוג אינטלקטואלי להיפגש עימו ול־
שוחח עימו. תוך חיכוך עם מחשבותיו ושאלותיו, הת
בהרו והתעמקו גם מחשבות בני־שיחו.

זה קרה לי לא פעם. לא רק במיקרים הנדירים כש־
ניגשתי אליו, כדי להעיר את תשומת־לבו לעניין מסוים,
אלא גם במיקרים שבהם היקש הוא עצמו להיפגש עימי.

כדי לחקור אותי אודות גישתי לעניין הפלסטיני ול־
עניינים אחרים.

באחת השיחות האלה נזכרתי השבוע, נר
כח הדברים המוזרים שהתרחשו נגד עינינו.

■ ■ ■
ביקשתי להיפגש עימו בשעתו כדי להתלונן על
יחס הממשלה לעיתונאי זר מסוים, שעשה רבות
כדי להפגיש בחשאי שוחרי־שלום מישראל ומארצות־
ערב, אך שנרדף על־ידי המנגנון הישראלי כעוכרי־יש
ראל.

הרצוג הצדיק את דעתי בעניין זה, ותוך כדי כך
הפליט שתממשה פועלת בעניין זה, כמו בעניינים רבים
אחרים, לא על פי שיקולים אובייקטיביים, אלא תחת
לחץ מאמריה־הסתה בעיתונים.

מכאן התגלגלה השיחה דעניין המעסיק
אותי יותר ויותר בשנים האחרונות: היחס בין
מדיניות־החוק של המדינה ובין ענייני־הפנים
שלה.

הרצוג (או „ז'קי”, כפי שקראו לו הכל) פיתח תי
אוריה, שננתה לי מאז מוזן רב למחשבה.

הוא טען: רוב ההיסטוריונים דקו באי
הכנת המאורעות, מפני שהתעלמו מן ההשפעה
המכרעת של ענייני־הפנים על ענייני־החוק,
בכח הארצות ובכח התקופות.

כמשל הביא את התנהגותה של בריטניה, שגרמה
למלחמת־העצמאות האמריקאית, מקובל להניח שבגור
השלישי, המלך הבריטי דאז, נהג בטיפשות עילאית.
כתוצאה מאינולת, כך אמרים ההיסטוריונים, איבדה
בריטניה את הארץ העצומה שהפכה ארצות־הברית.

אולם, שאל הרצוג, האמנם היה גורל פנוי לחשוב
על בעיית־אמריקה לגופה? או שמא היה כפוף ללחץ
דעת־הקהל הבריטית, לחשבונות פוליטיים פנימיים, ש־
נראו לו באותו רגע חשובים יותר?

„מי שרוצה להבין מה קרה”, אמר הרצוג, „צריך
לקחת את רשימת חברי הפרלמנט דאז, עליו לבדוק מה
אירע במחזורי־הבחירה של כל אחד מהם. מה אמרו בו
חריו? מה היתה עמדת הגורמים שבהם היתה תלויה
בחירתו מחדש?”

בקיצור (אם לכטא בצורה פשטנית את
אשר אמר לי) התכוונה הנוראה ביותר בתול
דות בריטניה נגרמה על־ידי פוליטיקאים קטני
טנים, שהיו כפופים להצצים קטנטנים של אי־
שיומסח קטנטנים, שלא היה להם מושג ער
העניין העצום שעמד להכרעה היסטורית.

■ ■ ■
דברים נכונים אלה צפו השבוע בזכרוני, כאשר
ניסיתי להסביר לעצמי את המציאות הגרוטסקית
ממש, שנרקמה לנגד עינינו בעיקבות הודעת המלך
חוסין.

בהרפתני נוצרה חזית משותפת של יאסר
עראפאת ומנחם בגין, אנוואר אל־סאדאת וגור
ה מאיר.

לא היה חסר הרבה כדי שישתתפו בוועידת־סיגה
מרחבית משותפת, תחת הסיסמה: „בוו לתוכנית חוסין!
הלאה מיוזמת האימפריאליזם! מוות למלך!”
אלא שטענות עראפאת־סאדאת היו הפוכות
מטענות גולדה־בגין.

אלה טענו שחוסין רקם מזימה עם הציונים, כדי
לחסל את מלחמת־השיחור הפלסטינית ולעשות שלום
עם ישראל.

ואלה טענו שחוסין רקם מזימה אם אייבי ישראל,
אימץ לעצמו את כוונת הפיראיון „לשחרר” את אדמות
ישראל, והתכחש לרעיון השלום.

מזור, לא כן?

האם גם בישראל יתחילו השוטרים

לירות - אחר כך לשאול שאלות?

השבוע, הכריע שופט ישראלי

בשאלה חמורה:

הברית, ארץ האלימות הקלאסית, מקובל כבר מזמן כי שוטר יורה קודם, שואל שאלות אחר כך. ללא ספק, עמדה בפני השופט אילן השאלה הקשה: האם הרי מקרה הנוכחי הינו פריצת דרך בכיוון זה? האם מתחילה החברה הישראלית את דרכה במידרון נוסף?

כ"י איש מאנשי המיטרה חייב לזכור כי אם יירה באדם עלול, זה להיפגש או להישאר בעל-מום. חייב הוא לשקול אם המקרה חמור עד כדי כך שיש צידוק מוסרי וחוקי לשלילת חיי אדם או להטלת מום בו. איש-המיטרה טרם חייב לנהוג בהתאפקות עד קצה

הצומת הטראגית
צומת כביש גתה-לוד, פה עמך סמל-ראשון משה בשירי, כדי לחסום את דרכה של מכונית ה"ווליאנט", המכונית לקחה את הסיבוב על שני גלגלים, ואז פתח השוטר באש לעבר ארבעת הנוסעים בה, כדי לפגוע בגלגלי הרכב. אחד הנדורים פגע בעורפו של שאול, אשר ישב במושב האחורי, הרגו. בתמונה למעלה: ההרוג, שאול סעיד.

לאחר ששקל את כל נסיבות הפרשה, החליט השופט שאין מקום לספיקות אלה.

המכונית

החשודה

את נסיבות הפרשה, ניתן ללמוד מעדותו, בפני השופט אילן, של סמ"ר בשירי, השוטר שהרג.

סיפר בשירי בעדותו:
כל העניינים היה במהירות. לכן לא לקחנו מחסומים. המוקד שלנו שידר לכל הניידות שמכונית פרטית עם מספר זר, ובתוכה ארבעה צעירים רעולי-פנים ומריונים, נוסעת מכיוון התקווה לקולנוע שבט בגבעתיים. והניידות של הדרומית רודפת אחריהם.

הסמ"ר את כביש גתה-לוד, והניידות השניה חסמה את גתה-אלוף-שדה. משם נמסר לי שהמכונית עברה באור אדום, על המחסום, בדרך אלי. הוריתי לנהג שלי לחסום את הברזיה לכיוון ירושלים בפניה שמאלה, לכיוון לוד. ואני חסמתי את הפניה ימינה, לכיוון שכונת-התקווה. המכונית באה מכיוון צומת חליה-השומר. היה אור אדום ברמזור. כנראה שנהג הי מכונית החשודה הבחין שכל הצמתות חסומות, ונתורה לו רק הפניה ימינה.

אני עמדתי באמצע הכביש עם עוזי ביד. אני חושב שלא היה לי פנס. המכונית פנתה ימינה, ואני קפצתי. אחת הייתי נדרס. העוזי שלי היה טעון אבל לא דרוך. דרכתי את העוזי ויריתי לכיוון הגלגלים. מחסנית שלמה בשני צורות. כשתחלתי ביריות, הם היו במרחק 70-50 מטר, לכיוון שכונת התקווה.

משקפיים

ללא זכוכית

הם המשיכו במהירות. קראתי לי נהג שלי והחלנו במירדף בניידות. בצומת של דרך לוד וכביש הטייסים, במקום שפונים ימינה, גילינו את ה"ווליאנט" עומדת, בתוכה היה אדם עם משקפיים ללא זגוגיות, רעולי-פנים. ראיתי

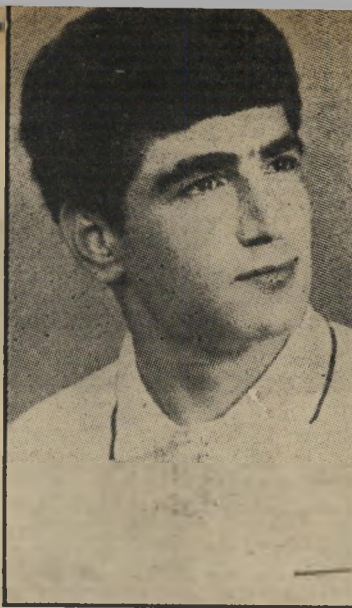
גבול הסבלנות האנושית.

ואת בדיוק היתה השאלה שעמדה בפני שופט השלום התל-אביבי מנחם אילן בשבוע שעבר: האמנם נהג סמל-ראשון משה בשירי בהתאם להוראה זו — ש"היא חלק מפקודות-הקבע לפתיחה באש של מיטרת ישראל — כאשר פתח באש והרג את שאול סעיד שמואל?

מותו של שאול אירע לפני שנתיים. במשך שנתיים ארוכות, נותרה השאלה פתוחה — כשהיא מלווה באשמת-משפחה ההרוג כי השוטר ביקש לנקום בהרוג. ביום השלישי השבוע, נתן השופט אילן את החלטתו. קבע הוא, בסיכום חקירת ס"ר בות המוות של שאול שמואל: "לא מצאנו תי לנכון להמליץ להעמיד לדין את השוטר משה בשירי, או את מישהו אחר. מה שקרה היתה תאונה בלתי נמנעת. הוא, בשירי מילא את תפקידו. תפקיד המיטרה הוא למנוע פשעים. נוסעי המכונית הגלגלים, היו רעולי פנים, כנראה מוויינים, ונסעו לבצע פשע. בשירי היה ראוי לנסות לעצור אותם. ולירות על הגלגלים. נוסף להתרגשותו, עקב הנסיון לדרוס אותו, הוא קיבל מהמוקד הורעה שהם מוויינים. הוא ראה שנוסעי המכונית פתחו חלון בזמן שהמכונית עברה לידו, והיה זה סימן לו שהם עלולים לפ"תוח עליו באש. הוא היה צריך לפעול במהירות. אם היתה רשלנות, במקרה זה, היתה זו רשלנות של נהג המכונית הגלגלים. אשר המשיך לנסוע במהירות לאחר שהשוטר עמד כמחסום באמצע ה"כביש".

ההחלטה שעמדה בפני השופט היתה חמורה מאין כמוה: קודם שנתן את הדין, עמדו בפני השופט אילן שאלות קשות ביותר: האם נהג השוטר כשורה, כשפתח באש? האם נהג ברשלנות? או אולי, חמור מכך — יש משהו בהאשמות המשפחה?

שאלות גורליות — ביחוד בהתחשב באווירת האלימות ההולכת ופורשת כחב"רה הישראלית. כפי שהוכיחו חברות אחרות — אלימות היא דריסטרית. בארצות

מתי מותר לשוטרים להרוג?

רשלנות עו"ד שמואל קינג: "טענתי שיש להעמיד את סמל-ראשון משה בשירי לדין על רשלנות, אשר גרמה להריגתו של שאול".

תי דם. מי ששתי את הדופק. לא היתה תגובה. הרדעתי למוקד. הגיעו כל הניידות. החליטו להעביר אותו לבית-החור לים. בבית-החולים, המפקד שלי הכיר את תו שהוא תושב אור-יהודה בשם סעיד שמואל.

אני מכיר את האדם הזה. לראשונה חשבתי שמדובר באשכנזי, לפי המשקפיים. כשראיתו במכונית — לא זהותו כיוון שהיה רעולי-פנים.

נאמר לי שעוד ניידות ירו לעבר ה"מכונית הנמלסת. אני כיוונתי את הירייה

לגלגליה-המכונית. כיוון שיריתי אש או-טומטית. האש התפזרה. במכונית נתגלו שש פגיעות. כולל פגיעה בגלגל ימיני קדמי. אני מכיר את העוזי, אך אין לי מושג מה מידת הפיזור שלו. אבל אני יודע שיש דבר כזה. כשיריתי לא לקחתי בחשבון שהסיכוי לפגוע בגלגל היה קטן מאוד.

כשהמכונית חלפה על פני התכופתתי, כי חשבתי שעלולים לירות בי. זה היה בזמן שקפצתי.

נכון ששמואל סעיד היה דמות עבריינית מוכרת. ואני היכרתי אותו הרבה זמן. יכול להיות שעצרתי אותו פעם אחת. אני הייתי מבקר אצלו בלילות כשהיה במעצר-בית. אפילו תה שתיתי בביתו. מעורר לם לא אמרתי לו שאגמור אותו את ה"חשבון. לא דובים ולא יער. עד כאן, עדותו של בשירי.

כל פעם —

מעצר

שאול סעיד היה הבן היחיד ב"מישפחתו ברוכת הילדים של בעל

תאונה סברין שראטה, סגן פרק"ל ליט מחוז תל-אביב: "זו היתה תאונה. השוטר מילא תפקידו".

קונדיטוריה קטנה באור-יהודה. נוסף לו ילדה אמא סעיד עוד שש אחיות. ה"שבוע, שנתיים לאחר מותו, סיפרה האם בבית-המישפט מה לדעתה הביא למותו של בנה:

"השוטר הזה בשירי, היה מחפש על הבן שלי כל הזמן. הוא לא היה נותן לו לגשום רגע בשקט. כל גניבה, כל פריצה, ישר היה בא עוצר אותו. לרוב היה בא בלילה כשכל הילדים היו יושנים. היה מאיר בפנס על הפנים של כולם בשביל למצוא את שאול. פעם האיר בפנים של שושנה, הבת שלי בת ארבע. וזאת היתה בוכה אחר כך מפחד ימים שלמים, עד שלקחתי אותה לרופא. בלילות, בשירי היה מחכה לשאול על ידי הבית שיחזור ותופס אותו ושואל אותו: איפה היית מאיפה אתה בא? מה עשית? באונינים שלי אני שמעתי אותו אומר לבן שלי פעם אחת: אני עוד אגמור אותך. והנה הוא גמר אותו".

משפחתו של שאול לא השלימה עם מותו של בנה. הוריו של הצעיר פנו אל עו"ד שמואל קינג, ביקשו לפתוח בהליכים מישפטיים כדי להעמיד את סמ"ר בשירי לדין באשמת הריגה.

רשלנות

רצחנית

פייתי למיטרה, סיפר עו"ד קינג. "ביקשתי לראות את תיק החקירה בפרשת הנסיון לרצח אשר בוצע ע"י ארבעת נוסעי המכונית, כשעמדו לדרוס את השוטר בשירי. המיטרה חיפשה את חבריו של שאול שהיו איתו ב"ווליאנט", אך ללא תוצאות. כשביקשתי לראות את החומר לגבי נסיבות המוות של שאול, כדי להגיש לבית-המישפט את התביעה שלי, נאמר לי ע"י המיטרה להכות.

כך עברה שנה. כשפרקליטות המחוז הגישה לבית-המישפט את הבקשה לברר סיבות-המוות של שאול, ביקשתי להציג טרף נציג המשפחה. טענתי שהצעיר (המשך בעמוד 26)

הכל היה מתוכנן כמיכצע צבאי סודי: קוראי הצהרון ידעו את אחרונות הופעתו ביום שלישי לפני שבועיים להחזיק בידיהם גליון שפניו שוננו לבלי הכר: 8 עמודי חדשות מקומיות וזרות עטפו מאגזין בן 32 עמודים מהודק בסיכות שנשא את השם: 24 שעות.

היה זה מיכצע נוסף במיסגרת התחרות החריפה, הנטושה מזה שנים בין שני הצהרונים ידיעות אחרונות ומעריב. תחרות זו הגיעה לשיאה בשנה החולפת כאשר התברר שהפער בתפוצה בין שני העיתונים הולך ומצטמצם. מעריב ניסה לעצור את צמצום הפער, לפני למעלה משנה, על ידי הנהגת שינויים קיצוניים בעמוד: הוספת מדורים חדשים, כולל מדור רכילות שהחזיק מעמד זמן קצר בלבד (בעלת מדור זה: רגי כרמל, שרי הה עתה בלוס-אנג'לס בחברת בעלה הקונסול הישראלי בעיר זו), והוספת עמודי חדשות. עורכי ידיעות אחרונות ניסו מצידם לחפות על מתכונתו הקטנה יותר של העיתון על ידי משיכת כוחות עיתונאיים חדשים, מאבקים למען הצרכן הקטן, רכישת ספרים רבי מכר בחו"ל לשם פירסומם בהמשכים והכנסת שיפורים מתמידים.

מבצע מאגזין. כאשר התפוצצו פרשיות השחיתות האחרונות הוקמו בשר תי המערכות צוותי עיתונאים-חוקרים מסוג אלה הפועלים במשך שנים בי העולם הזה. "מעריב הוקר" החל להתחרות ב"חקירה מיוחדת" של ידיעות אחרונות.

עורכי ידיעות אחרונות חיפשו דרך "לשבור" את הפער של גליונות ימי השבוע.

לשם כך תוכנן מבצע מאגזין אמצע השבוע, שנשמר בסוד כמוס לא רק

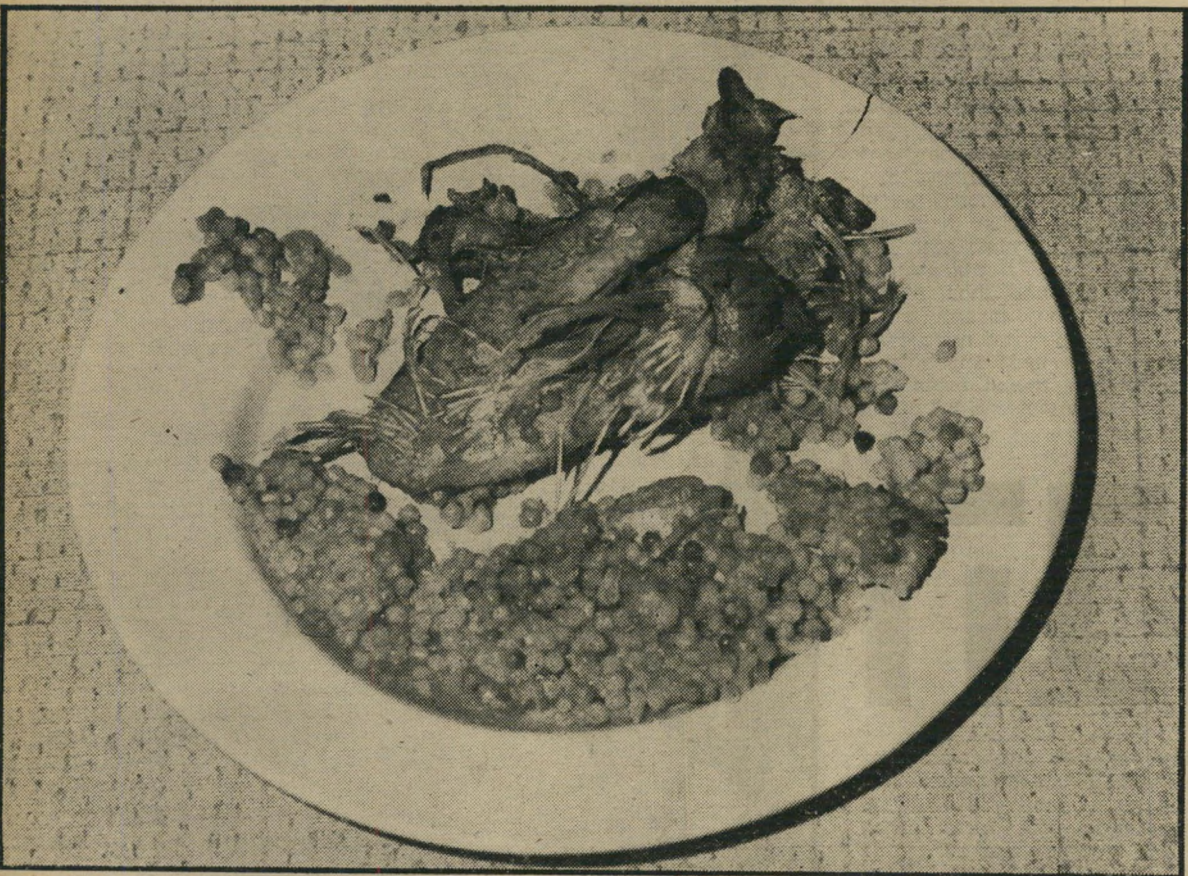
עיתונאי וידן

ניצחון בסיבוב האחרון

מקהל הקוראים בכלל ועורכי מעריב בפרט, אלא גם ממרבית חברי מערכת העיתון עצמו. בסוד העניין הוכנסו בנר סף לראש המערכת דוב יודקובסקי והי עורך האחראי נח מוסס (שהם גם בעלי המניות העיקריים של העיתון) גם עורך עמודי הפנים יורם וידן; ראש הכתבים יוחנן להב ועורך החדשות הראשי משה ורדי.

נסיון בינלאומי. בישיבות החמישה נתגלו חילוקי-דעות סביב אופיו החדש המוצע של העיתון. כרגיל היתה זכות ההכרעה בידי של יודקובסקי. הוא שי הגה את הרעיון להוציא מאגזין יומי נפרד מעמודי החדשות הכולל פרשנות יומית; שפע של כתבות, צילומים גדרי לים וחומר מעודכן אחר — נסיון שהוא חדשני במידה מסוימת בקנה-מידה בינלאומי. הביצוע המעשי הוטל על העיתון נאי יורם וידן (34) לשעבר עורכו הכללי כלי של ידיעות אחרונות, ומזה שלוש שנים עורך עמודי הפנים של העיתון. בידי היה לבזבז את הרעיון או לטפחו. המוצר המוגמר המוצלח של וידן הושלם בעזרתו של הגרפיקאי דן רייזינגר שי

שיא חדש בשערורייה המרתיחה את דמו של כל חייל

נוצות עוף

לארוחת הצהריים

ביקש לדעת על מה הוא מעורר מהומות. "נכנסתי אל הרס"ר, מספר ג'אן, "עם הצלחת ובתוכה הנוצות עם העוף, ושאלתי האם גם הוא חושב שזו מנה שבן-אדם יכול לאכול".

תשובת הרס"ר: "תפסיק לעשות בעיות. כאן לא הבית שלך". תשובה זו הוציאה את ג'אן לחלוטין משלוותו היחסי. הוא נכנס למטבח, הרים את מכסה אחד הסירים והציץ פנימה. "זה היה נורא", הוא מספר, "בתוכו התבשלו עופות חצי מרוטים עם הברזלים של הכשר על הרגליים. לכל עוף היתה החותמת תפוסה על הרגל. הם לא הורידו אותה". הסוראי החליט לפעול. עם הצלחת בידו יצא מן הבסיס נסע לחנות הצילום הקרובה ביותר, צייד את השערוריה, הסוראי הפשוט, שבחיייו האזרחיים הוא בעל מיון-מסעדה בראש-פינה, לא פעל מאחורי הגב. כבר בשיחה עם הרס"ר הבחיר, כי לא יעבור על העניין בשתיקה. "כשאנחנו מגיעים לבסיס, לפעמים מאימון או פעולה. אחרי 15 שעות נסיעה לא פעם", אמר, "ומאחרים אפילו רבע שעה לארוחת לזמן הארוך זה, זורקים לנו בקושי צלחת עם כמה גרגרי תירס ולחם. זה היה האוכל שקיבל את פנינו כשבאנו לשירות הפעם. לא ייתכן שטבח אחד ירשה לעצמו להתפרע, ואף אחד בבסיס לא ימנע בעדו".

מאחר יותר, הודיע ג'אן גם למפקד היחידה, כי הוא מתכוון לפרסם את כל הפרשה, כולל תמונת העוף אפוף הנוצות. תשובת המפקד: "אתה תלך לבית-סוהר". "מצפצץ על בית-הסוהר", הגיב ג'אן בועס. "הטבח הזה הוא אורח עובד צה"ל, ונהנה ממשכורת שמנה מאוד עבור עבדו. דתו — מכספי שלי ושל חברי. אם כך מרשים לו האחראי עליו בצה"ל להתנהג — לפחות שידע הציבור מכך".

הבינו כי התחרות נכנסה לשלב מכריע. בעוד שבבית מעריב נערכה ישיבה דחוי פה כדי להכין את המהלומה הנגדית חגגו עובדי העיתון המתחרה את המי אורע העשוי לגרום לראשונה להעברת הכותרת העתון הנפוץ ביותר במדינה מעיתון אחד למשנהו.

טוראי (מיל.) ג'אן (גיגי) פריאנל (26) הגיע עם קבוצה מחבריו לבסיס צבאי במרכז הארץ. משם, עמדו המילוי אימניקים לצאת למשימה צבאית. הקבוצה פנתה למטבח המבר ריק והמטבחן שבבסיס, שם ציפו לקבל מנת אוכל משביעה פחות או יותר.

מה שהם קיבלו, היה מעל ומעבר למצופה. על מה שהתרחש בצלחת, מספר ג'אן מכלי ראשון: "כאשר נכנסנו למטבח, התפעלנו מהסידורים והשיכלולים. משחו לא רגיל בצה"ל. החברה היו עייפים ורעבים וכל מה שרצו, זה לאכול ולנוח לקראת הפעולה. "ניגשנו לקבל המנות. הגישו לנו צלחות. בכל אחת כנף עוף מיסכנה שהנוצות עליה שקלו יותר מהבשר וכמה גרעיני תירס שיכולנו לספור אותם. אף אחד לא היה מסוגל לגעת באוכל, למרות שזו היתה "הארוחה" החמה היחידה שהיינו צריכים לקבל באותו יום".

המיקואימניקים, המכונים נדהמו: "זה מה שהם מת" כוננים לתת לנו לאכול לפני הפעולה?" נשמעו קריאות זועמות מכל עבר. ג'אן, שראה כי לקריאות אין כל השפעה על אדישות הטבחים, קם וניגש עם צלחתו לתוך המטבח. האחר ראי העיף בצלחת מבט קטן, ונראה כי המראה שהשתרע במ עמקיה היה מוכר לו היטב. למרות זאת, נראה כי הפעם, הפגיעה רמת האוכל גם אותו: "שלא תעזו להכניס מנות כאלה לחדר-אוכל קצינים". שמע אותו ג'אן פוקד על טבחיו, אוכל מחורבן הוא אחד הנושאים המרגיזים ביותר את היילי צה"ל. בייחוד כאשר הם יודעים כי צה"ל משקיע הון תועפות במזון משובה — ההופך לאוכל רע בגלל טבחים רעים, או היעדר טבחים. ג'אן עבר במהירות בין חבריו, החתים אותם על עצמת התנגדות. ואמנם, זמן קצר אחר-כך נקרא המתלונן אל הרס"ר, אשר

עיצב בשעתו את ירחון-הנושים של מעריב את. שעות ספורות לפני שעת הי אפס הכל היה מוכן לקראת הנחתת המהלומה המוחצת. ברגע האחרון אייעה תקלה חמורה. העיתון נועד לצאת לרחוב בשעה 9 ב- בוקר. בשעה 2 אחר חצות חלה הפסקת

מה היה אברהם שפירא אומר

ב מבט ראשון, נראה המקום שומם. הבית הבודד בצל העצים יכול היה לכבב בכל סרטאימים ראוי לשמו. תריר סיו הרבים סגורים, מפצים אווירת עוזר בה קודרת. שער הברזל חלוד. נעול בר מנעול עתיק. כך גם הדלת הראשית. צמח היית שיחים וקוצים פראית מקיפה אותו, מגינה על סודותיו. קופסאות ריקות, גיי רות, זוהמה ואשפה. גם ההמשך הולם סרטיביעותם בנוי סה הבית נוטף הדם. לפתע, נשמעת חריי קה צרודה מאחורי הבית. אט אט, נפר תחת הדלת האחורית, וממנה יוצאת דמות מפחידה: איש זקן, בעל עיניים מכווצות, שקועות עמוק בחוריהן. פנים הרושות קמטים, שהבעתן קודרת מאיימת. מקולו עולים קולות גירגור מוררים. כאן מסתיים הדימוי לסרטאימיים. מאי חורי הדמות המורה בבית השומם, מס תתר סיפור טרגי מזועזע.

הבושה

שכן הבית העוזב איננו אלא ביתה של אחת הדמויות המפוארות ביותר בהיס-טוריה של ארץ-ישראל — זקן השומרים אברהם שפירא. זהו זקן הבודד, המתגורר בחדרים השוממים, בליכלוך נורא. בחור סריכל — הוא מנדל שפירא, בנו החרש-אילם של גיבור היישוב. בגיל 70, חי הבן כיום חיי קבצן, בודד כרוח רפאים ב-בית הרפאים.

ליכלוך ועלבון

מספרת כתבת „העולם הזה” אלה ברקת על פגישתה עם הישיש הבודד:
בתחילה, דפקתי בדלת האחורית. עד שנזכרתי שהדייר היחידי מאחוריה אינו מסוגל לשמוע את דפיקותי. פתחתי ונכ-נסתי.
היה זה מעבר לעולם אחר. בחוץ, היה יום בהיר וצה של סוף החורף. בפנים, אפילה וריח עובש — חדר גדול, מלא

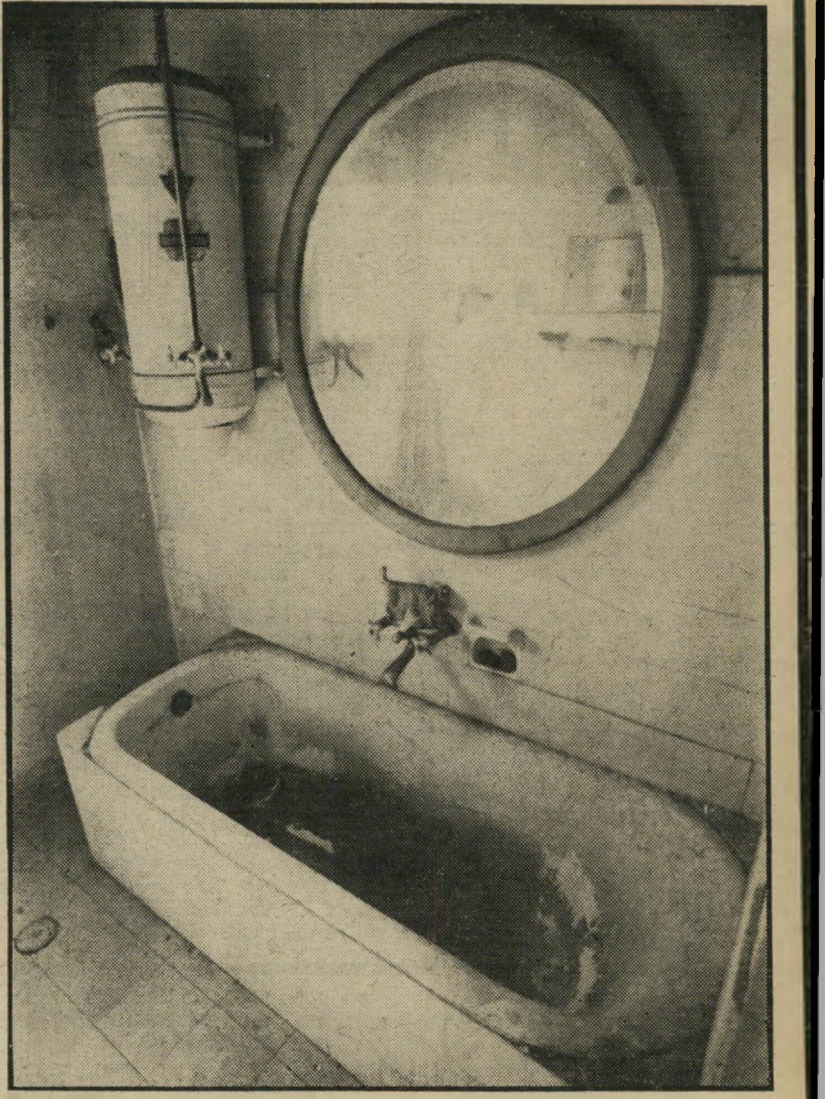

ראש העיר יוסף פיינברג, אינו רואה כנר אה את הביזיון החמור שבמחדליה של העירייה, בטיפולה בבנו של האזרח המ-פורסם שלה שהתפרסם כזקן השומרים.

ערימות ניירות ועיתונים על שולחן עתיק. בפינות אחרות — ערימות אחרות: בגי-דים, סמרטוטים, כלליבית. הכל מכוסה שיכבות אבק. הכל נודף עזובה וקדרות. על שידה מלוכלכת, תמונת-שמן מקורית: פורטרט של זקן השומרים. ובתוך כל הליכלוך — מנדל. הוא גי-גש אלי, נטל אותי בידי, ובתנועות ידיים רחבות וכיעוכעי גרון עמומים הצביע על דלת הסלון החסומה בפניו. חדר האמב-טיה המעלה חלודה, המטבח הגדול וה-ריק. עיניו הכחולות והצלולות הביעו על-

האגדה זקן השומרים אברהם שפירא בתצלום מימיו האחרונים. הישיש המפורסם, שנפטר, לפני שבע שנים, בגיל 95, הפך לאגדה עוד בהיותו, ומכל קצוות הארץ היו צעירים וותיקים משחרים לפיתחו לשמוע זכרונותיו.

האמבטיה החלודה זכר לימים עברו: האמבטיה העתיקה ב„בית-שפירא”, שהעלתה חלודה, והראי העתיק מעליה, המעלה זכרונות נוסטלגיים, אופייניים לשימון שבו חי כיום הבן.

בודד בבית הקסום מנדל השומר בודד בבית העתיק והענק, העתיז להפוך למיבנה הרצל 20 בפתח-תקווה, עומד כיום חרב ושומם כשה

אילו ראה מה עוללו לבנו?

בן, כילד שנפגע ואינו מבין למה לא ידעתי מה לומר לו. העברתי ידי בחיבה על לחיו. הוא אימץ אותי אל ליבו בחיבוק חזק, אסיר-תודה מעומק ליבו. לפני שעזבתי, עיכב בעדי. הוא ניגש לאחתי הפיננה, בה התגוללו הפצים אי-שניים שלו. החל מחטט בינס. מבין הסחכות הבלות, שלף משהו, נתן בידי: מס' טיקים ובוטנים. הדמעות הציפו את עיני.

נדודים

ומאסר

אביו של מנדל ידע להתבטא בדיי-קנות רבה, כשרצה. את דעתו על הנוער של סוף ימיו ביטא במשפט שנכנס להיסטוריה: "זה נוער זה? זה חרא!"

הגדולה

לוא היה זקן השומרים רואה מה ש'עוללו חבריו שלו, בני דורו, לבנו מור כההגורל — היה ללא ספק מעביר את התואר גם אליהם.

כי מצבו של מנדל, כיום, הוא שעור-ריה ציבורית ממדרגה ראשונה. יריקה בפרצוף לכל ערך היסטורי, לאומי, ואי-נושי. מנדל הוא הבן השלישי בין תשעת יל-דיו של אברהם שפירא. ארבעה נפטרו, והנותרים בחיים, כיום, פזורים ברחבי ה-ארץ. כולם בעלי משפחות, ואף אחד מהם אינו טורח לדאוג לאח החרש-אילם. מנדל הפך חרש-אילם בגיל שלוש, כי תוצאה מדלקת קרום-המוח. כאשר גדל קצת, שלח אותו אביו לפנימייה בגרמניה. שם, חי מנדל 15 שנה, ערב מלחמת העולם השנייה הצליח להימלט לצרפת, גדד על פני כל אירופה, הגיע לתורכיה. שם, לא האמינו לו השלטונות שהוא בן-אמת חרש-אילם. אסרו אותו באשמת רי-גול. רק כאשר נוכחו כי מומו אמיתי, שיחררו אותו. והוא הגיע לארץ-ישראל.

נפש

יחידה

מנדל עבר הגור עם אביו, נותר לחיות עימו עד שהאב נפטר, לפני

ופירא, בנו החרש-אילם בן ה-70 של זקן, אברהם שפירא, נותר לאחר מות אביו, היסטורי. הבית (בתמונה משמאל), ברחוב שבסביבות גולים פרא בחצר, מחוסר יד מטפלת.

ההזנחה הנוראה בחדר יחיד זה, שנותר לרשותו, חי בנו הישיש של זקן השומרים אברהם שפירא: בצד מיטתו, ועל הרהיטים — ערימות בגדים, ספרים, עיתונים — ותמונת-שמן של אביו.

שבע שנים, בגיל 95. למרות מומו, טיפל מנדל באביו, האכיל אותו, הישקה אותו, רחץ אותו. הוא זה שהזעיק לעזרה את עליוה פנחסביץ, כאשר אברהם שפירא נתקף בהתהפכות המעיין. שהביאה ל-מותו. עליוה, צברית ממוצא ספרדי, הי-נשואה לאמנון, אחד מנכדיו של זקן הי-שומרים, היתה זו שטיפלה, בשנים הי-אחרונות, באברהם שפירא. לאחר מותו, הפכה היא לנפש היחידה הדואגת לבנו, מנדל'ה.

לא כך חזה את הדברים אברהם שפירא. בערוב ימיו, הוריש את ביתו ל-עיריית פתח-תקווה. העירייה, בתמורה, התחייבה לשפץ את הבית, לדאוג לאחור-קחו הנאותה כנס לאומי. כמו כן, לבי-קשתו המפורשת של שפירא, הבטיחה הי-עירייה כי מנדל'ה יורשה להמשיך להת-גור בבית כל חייו, והעירייה תדאג לכל מחסורו, תספל בו אם יחלה, ותדאג לשי-קומו.

בכה

כמו ילד

לאחר מותו של זקן השומרים, פיר-שה עיריית פתח-תקווה את הבטח-תה בצורה עגומה ביותר: היא העניקה למנדל'ה תמיכה של חמישים ל"י לחודש, ובוזה גמרה את התחייבותיה. כעבור שנים מיספר, לאחר לחץ מצידה של עלי-זה פנחסביץ, הועלתה הקיצבה לסך המר-שים של 80 ל"י לחודש. מהמוסד לברי-טוח לאומי מקבל הזקן בן השבעים 100 (חמשך בעמוד 24)

הדלת האחורית

מנדל שפירא נכנס בעד הדלת האחורית של, "בית שפירא" — בו הוא מתגורר.

שלמה ב־800 מקרי אונס, גילה מסקנות מכחיות

מקרה חריג. אמנם, הם ביצעו את האונס הקבוצתי הממושך ביותר שקרה בארץ — אך בזה מסתיים ייחודם. שכן האונס הקבוצתי הולך ומתפשט. נורא ככל שה־אונס „האישי” הינו, אין ספק שהאונס הקבוצתי זועתי יותר. כל היסודות של האונס הפרטי — השפלה, התעללות, עיזות פסיכולוגי — מוכפלים באונס הקבוצתי פי שבע, באים לידי ביטוי בממדי דים סימסקופיים.

מסקנות

מפתיעות

מה הסיבות לאונס הקבוצתי — ולאונס בכלל? ספק אם נמצא בישראל אדם מוסמך, המסוגל לענות על שאלות אלה. יותר מאשר ד"ר מנחם אמיר, מהמכון לקרימינולוגיה של אוניברסיטת תל־אביב. שכן ד"ר אמיר ערך מחקר מיוחד במינו בנושא — והעלה מספר מסקנות מפתיעות.

אמנם, מחקרו נערך בארצות־הברית, אך קשה לראות שהמסקנות שונות לגבי ישראל.

אחדות מהמסקנות:

- אונס הוא בדרך כלל עבירה שכינתית־מעמדית. בדרך כלל אין התוקף מרחיק לכת כדי לבצע את זממו. אם הוא לוקח את קורבנו במכונת, ותוקף אותה שם, זה בדרך כלל בחורה שאסף בשכונה.

- ברוב המקרים יש איזו דרגה של קירבה בין הקורבן לתוקף. במקרים רבים מתפתח האונס מבלי שהיה מתוכנן קודם לכן. הקורבן מעצב את האוויר והמגרה. למשל: השניים מתעללים. הגבר חושב שהנערה מוכנה. הנערה חושבת שהוא יודע את הגבול.

- יש כמובן גם אונס מתוכנן. כמו גבר שבמשך זמן ממושך עקב אחרי רקדנית מסוימת, מתוך כוונה ברורה לאונס אותה. אחרי זה אמר, שבכך הגשים את חלום חייו.

- קיימים מקרים בהם האשה נהנית מעצם המגע, למרות שהיא מכחישה את זה אחר כך. אפשר לעיתים להרגיש

במשך 84 שעות רצופות נאנסה פרחיה זיו ללא הרף, עלידי לפי חות 14 גברים. שלושה ימים החזיק אותה האנסים כלואה, כשהם אונסים אותה שוב ושוב, מביאים גם חברים להציטרף לזוועה. „בשלושה שנות עבודתי בתחום הפלילי, לא שמעתי מקרה מועזי וע יותר.” הגיב רב־פקד צבי צייטלין, ממשטרת פתח־תקווה.

הסיוט החל בדיסקוטק חצות בפתח־תקווה, בליל ה־17 לאוגוסט לפני שני ימים. פרחיה, תושבת רמלה שהיתה אז בת פחות מ־17, היתה ללא אגורה בכיס, חיפשה דרך להגיע מהדיסקוטק לביתה ברמלה. היא התכוננה סביבה, ראתה צעיר מעורר אמון. „אולי אתה יכול לעזור לי להגיע הביתה?” פנתה אליו.

יצחק לחמיש, אז בן 19, היה מוכן. בהחלט. אלא שבמקום לביתה ברמלה, הוא הביא את פרחיה לראש־העין. כשר הוא מתגבר על התנגדותה במכות־רצח, הכניס לחמיש את הצעירה המבוהלת למוות לתוך צריף של מכר שלו. שלמה אשואל, ושם אנס אותה.

לאחר מכן, הזעיק חבר מבית סמוך, שלחו רכוב בהול על אופניו, בחצות הלילה, להזעיק את כל החברה לבוא להצטרף.

האשה נוכחה

באונס?

החברה הגיעו — מכל פינות המקום שכוח־האל. בתום הסיוט, לא ידעה פרחיה המעולפת כמה גברים שכיבו איתה, וכמה פעמים. הם אנסו אותה, היכו אותה, התעללו בה מבחינה מינית, אילצו אותה לבלוע כדורי לומינג' וסמים אחרים.

הם היו מוכנים להמשיך בבידור עד אין סוף, לולא ההחמרה שחלה במצבה. כאשר החלו חוששים שקורבנם ימות בין ידיהם, החליטו להיפטר ממנה. העיבירו אותה לידי אחד מהחבורה, שרצה להמשיך, יחד עם כמה חברים חדשים.

השם מוטווה, כדי להגן על קטינה.

למה אונס?

בכך מתוך הסיפור שלה במשטרה. כמו במקרה של בחורה, שגבר נכנס לביתה ואנס אותה שלוש פעמים באותו לילה. תוך כדי כך התפתחה ביניהם ידידות. עד כדי כך, שאחרי הפעם השלישית הגבר נרדם. אז, הזעיקה הקורבן את המשטרה.

- סיפוק מיני: האנסים, בדרך כלל, אינם נהנים מינית מהאונס. קיים פה גם הגורם של איינחות פיסית. קולות פתאומיים, מקום צר ולא נוח, התנגדות הקורבן וכדומה. במקרים רבים האנס נכשל, מבחינה מינית, בגלל הפחד וההתרגשות. אז, בגלל תחושת הכישלון, הוא מתעלל בקורבן.

אין

התנגדות

במקרים רבים הקורבן אינה מתנגדת, כשהיא רואה שאין לה סיכוי. היא מודעת לעובדה שיש סיכוי גדול שהאנס יכה אותה, כדי לחשתיק אותה. בברקלי אירע מקרה של כושי בן 17 שאנס 33 בחורות בחודש אחד. הוא

תוך 24 שעות, עצרה משטרת פתח־תקווה, נוסף ללחמיש, 13 חשודים נוספים. ביניהם היה בעל הצריף, שלמה אשואל, אב לילד ובעל לאשה בהריון. פרט פנטסטי: לטענת המשטרה, היתה אשתו של אשואל בצריף, כל זמן האירוע, לא ניסתה להציל את הקורבן.

אונס

קבוצתי

מה גרם לאנסים — ולאשתו של אחד מהם. אם נכון חשדה של המשטרה — להידרדר לדרגה זועזעת כזו של התנהגות חיתית, לאבד, פשוטו כמשמעו, כל צלם אנוש?

חשוב לזכור, ש־14 האנסים לא היו חולי־מין, מטורפים נמלטים מבית משרי געים. הם היו 14 צעירים ישראלים רגילים, נורמליים לכאורה. כולם היו, במקרה זה, בני עדות המזרח. הם לא אנסו אשה זרה — מתוך מניעי שנאה. הם לא אנסו ערבייה, או נוצריה. הם אנסו צעיר רה בת עדתם. חשוב גם לזכור ש־14 האנסים לא היו

האנסים הישראלים
שניים מתוך 14 הצעירים, תושבי ראש־העין, שנמצאו אשמים באונס קבוצתי, הקטינה תושבת רמלה — מוכנסים למכונת מישטרה, בזמן משפטם. היה זה האונס הממושך ביותר בישראל.

פשוט נכנס לחדר ואמר לנערה: "אל תתנגדי, יש לי סכין". הבחורות המפוזרות היו שוכבות בשקט. אחרי שגמר, היה אומר: "עכשיו אני צריך ללכת. אמא מחכה לי בבית".

"אי אפשר לדרוש מהאשה התנגדות מכסימלית", מסביר ד"ר אמיר, "די בי איום די לעורר פחד ולשתק כל התנגדות. אם כי יש גברים שעצם ההתנגדות של האשה חשובה להם, כי זה גותן להם הרגשה של כיבוש".

● קבוצת הגיל של האנסים היא בעיקר בין 18 ל-30, כשהרוב בגיל 24.

החוקר הישראלי

ד"ר מנחם אמיר, מחבר המחקר, ביקש לזכות בישראל בשיתוף פעולה מצד המשטרה. לגודל תדהמתו לא זכה בכך.

בדרך כלל, החוקר והקורבן הם בני אותו גיל.

הבדלי גיל גדולים אפשר למצוא ב־מקרי אונס הנעשה תוך כדי פריצה לבית. או, בדרך כלל הפורץ הוא צעיר. הוא מוצא לפיו אשה משותקת מפחד, וזה מעלה במוחו את הרעיון: אם יש פה אשתה חסרת-אונים, למה לא לנצל את ההזדמנות?

ככל שהחוקר מבוגר יותר, הוא נוטה לאונס נערות צעירות יותר. שכן הוא לוקח בחשבון את ההתנגדות של הקורבן, וחושש מפני הכוח הפיסי של נערה יותר מבוגרת. הוא משתדל לספק את הצורך המיני שלו בעזרת קורבן קטן ולא מסוכן. אין הכוונה כאן לאונס של

ילדות קטנות. מקרים כאלה הם בדרך כלל פתולוגיים.

● אנסים רבים משתדלים לשמור על אלמנט של פיתוי. במקרים רבים הם מנסים להפוך את האונס להרפתקאת אהבים על-ידי זה שהם מדברים עם הנערה בזמן המישהל. שאלות כגון: "את נהנית? נכון שאני גבר טוב? נכון שאת רוצה עוד?" — חוזרות שוב ושוב.

תשובה

באמצע האונס

דוגמה קלאסית לכך היה האונס של חיילת חיב"ה על שפת הירקון, באוגוסט 1970. שלושה ערבים יפואים ניגשו אל מכונית חונה, מאחורי גרשי התערוכה, הוציאו מתוכה את הבחור, השתיקו אותו במכות ואיומים, והחלו אונסים את הצעירה שבחברתו. שוטרת חיב"ה, בעוד שניים מהתוקפים שומרים על הבחור, ניגש השלישי אל הבחורה, קרע את בגדיה, והחל מתפשט.

כאשר קרב אליה, התחננה התיילת: "רחם עלי. תעזוב אותי". לא היה דבר שאילץ את האנס לענות לה. היא היתה בשליטתו, לא יכלה למנוע ממנו את ביצוע זממו. למרות זאת, ענה לה: "אני חייל. תעשי לי טובה ותתני לי".

שוב נזקק האנס, פרימיטיבי ככל ש־הוא — ואולי דווקא בגלל זה — לנסות ליצור את היסוד של שיתוף פעולה. של הסכמה מצד הקורבן.

צורך זה בשיתוף פעולה, באשלייה של הסכמה, חוזר שוב ושוב. במקרה אחר, ביקש האנס מהקורבן המיועד ש־תתפשט בעצמה. שוב במקרה אחר, כא־שר ניסתה הקורבן לרכך את ליבו של התוקף בטענה שיש לה בעל, היתה התשובה: "אז מה אם תתני לי? תוכלי להגיד אחר כך שלא הסכמת".

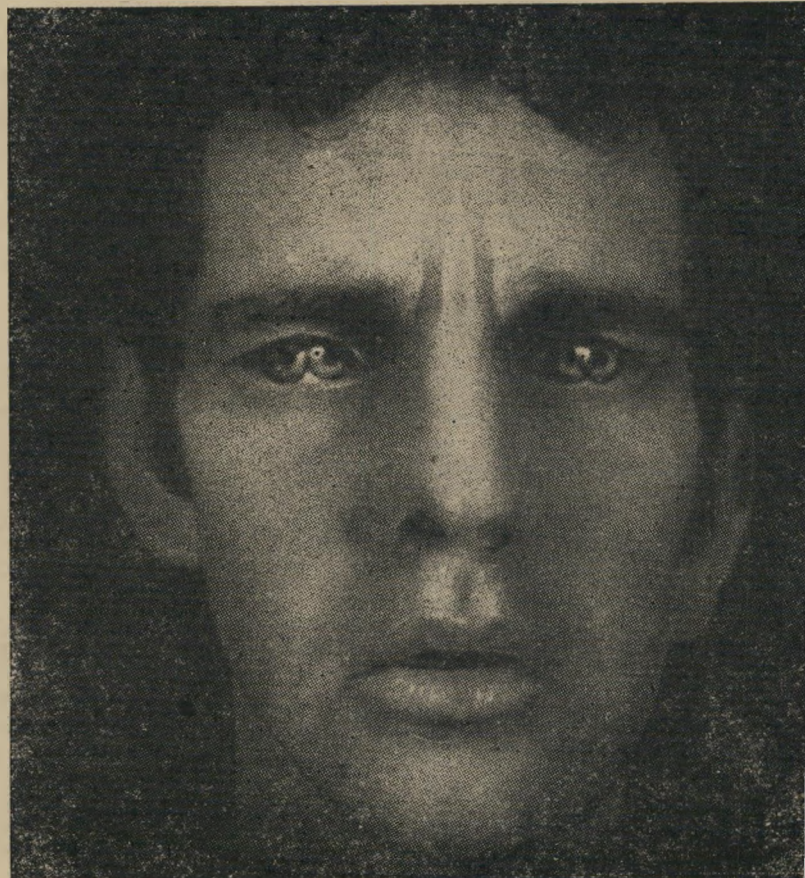
עבר

פלילי

כשהאנס רוצח את הקורבן — זו ב־דרך כלל תאונה, או בגלל איבוד עשי תוונתיו. יש רק מקרים מעטים של סדיסטים, הרוצחים בכוונה.

אונס קבוצתי: בדומה לאונס "פרי טי", גם אונס קבוצתי הוא סוג פשע אופייני בעיקר למתבגרים וצעירי רים. הגילאים שהיו מעורבים במעשי אונס כאלה: בני 15 עד 24.

● גם אונס קבוצתי מתבצע בקרב חברי אותה קבוצה חברתית. לרוב, מת־גוררים התוקפנים והקורבן באותה שכ־נה ממש. נפגשים ברחוב בשכונתם לפי

..אל תתנגדי, "אמר האנס. "יש לי סכין."

הם אנסו אותה, שוב ושוב, במשך 84 שעות רצופות

רו תואמות גם את המצב בארץ. הוא מסכים שזה מאוד סביר, מן הסתם — אולם ללא בדיקה ספציפית של החומר המקומי, אין הוא רוצה להסיק סופית.

את מחקרו ערך אמיר כאשר עבד, במשך שלוש שנים, כשוטר בקליפורניה. כאשר חזר לישראל, רצה להמשיך בעבודתו המשטרתית, לצורכי עבודתו המ־דעית. אולם משטרת ישראל סירבה ל־קבלו. מן הסתם, אין למשטרת ישראל מחסור במומחים, ומשום כך היא יכולה לוותר על שירותיהם של מדענים כא־מיר. כאשר התבטא אמיר, עם בואו ארצה, כי לדעתו קיימת תחילתו של פשע מאורגן בישראל — נוחקו לגמרי היחסים בינו לבין המשטרה. עד כדי כך, שהמשטרה סירבה לאפשר לו להש־תתף בתוכנית השעה השלישית בטל־וויזיה בנושא הפשע.

במחקרו הגדול, שהתפרסם בעיתונות המקצועית בארצות-הברית, חקר אמיר, במשך שנה תמימה, כאלפיים תלונות על מקרי אונס. מתוכם, הוכחו 800 כאור־נס אמיתי. לא סתם עלילה.

תוצאות עבודתו הממושכת הסתכמו במחקרו הגדול. למי שאינו מדען, קל לראות שמסקנות אלה נכונות. בעיקרן, גם לגבי המצב בארץ. אותם ליקויים נפשיים, אותם מתחים חברתיים, גור־מים לאותן תוצאות: התוצאות המאפ־שרות לגבר, שאיוונו הנפשי והחברתי מורער, להפעיל אלימות, להשתתף בפ־עילות מינית, ולמצוא לו קורבן — הכל בגוף אחד: גופה של אשה.

התוצאות הגורמות לו לחזור להיות חיה בג'ונגל.

ני מקרה האונס. תופעה זו נראתה היטב באונס ה־14 בראש־העין, שם פגש יוזם האונס את פרחיה — בת עדתו — בדיסקוטק מקר־בל על שניהם, בה נהגו החבר'ה להתי־אסף. העובדה שהיתה זו פרחיה שפנתה אליו, רק עודדה אותו במסקנתו כי יזכה לשיתוף פעולה מצידה.

● אנסים קיבוציים הינם בעלי עבר פלילי עשיר יותר, לרוב, מאנסים פרי־טיים. לרוב גם, העבר הפלילי שלהם כולל פשעים מין רבים.

● אונס קבוצתי נוטה לרוב להיות מתוכנן יותר מאונס אישי. התיכנון מת־בטא בכך שהתוקפים מעבירים את ה־קורבן ממקום חטיפתו למקום ביצוע האונס. גם עובדה זו חזרה על עצמה באונס ה־14.

● באונס קבוצתי, מפעילים האנסים מידה רבה יותר של אלימות והתעללות־פזיות ומינית גם יחד — נגד הקורבן, מאשר באונס אישי.

● אונס קבוצתי נוטה להיות ממושך יותר מאשר אונס פרטי — לא רק בגלל ריבוי המשתתפים, אלא גם בגלל שעדר האנסים אינו מזדרז לוותר על קורבנו, ממשיך להחזיק בו, חוזר ומתעלל בו, מכה אותו, ואונס אותו שוב ושוב. גם עובדה זו חזרה על עצמה באונס ה־14.

אונס

או עלילה?

ד"ר אמיר ערך את מחקרו בסאן־פרנסיסקו. כמדען, הוא מסרב לק־בוע מפורשות כי אכן כל מסקנות מחקר

מצפים לתינוק. בעוד כי שלושה חודשים, השחקן-קומיקאי מייק בורשטיין ורעייתו עדיה לזוג בו כי גיל שלוש.

מצפים לתינוק. המנחה שמואל אל שי ורעייתו נחמה לזוג שני ילדים: בן בגיל 17 ובת בגיל 14.

מצפים לתינוק. בטהרן, הי-שחקנית הישראלית בריכה נאמן ובעלה המהנדס הישראלי העובד בחברה אמריקאית בטהרן.

נחוג. יום-הולדתה ה-31 של האמרי-גנית מרים עצינוני. ילידת פולין, עלי-תה לארץ לפני 20 שנה.

עצינוני

נחוג. יום-הולדתו ה-32 של גרעון סאמט, עורך המשנה של הארץ, שנכנס לי-תפקידו לפני מספר חודשים, זכה באחרונה למנוי קבע בעקבות הצלחתו. קודם לכן היה במשך שלוש שנים עורך גלי צה"ל והשתתף בהרחבתה של התחנה הצבאית.

נחוג. יום-הולדתה ה-60 של אשת נשיא ארצות-הברית ריצ'ארד ניקסון — פט ניקסון.

נישואי. בחקרידג, בריטניה, הי-זמרת הנודעת ילידת גרמניה קאתרינה ואדלנטה (41) והמלחין הבריטי ריי באד (25), ששכר לצורך המאורע את התזמורת הפילהרמונית המלכותית של בריטניה תמורת סכום של 2400 דולר.

התגרשו. בסגטה מוניקה, אחרי 15 שנות נישואין, שחקן הקולנוע סטיב מקווין (42) ונייל אדמס, שנפרדה מי-מנו כבר ביוני 1971.

מונה. לשגריר ירדן בא"ם, ע"י דוד חמיד שאראף (32). שכיהן כשר-ההסברה של ממשלת ירדן משנת 1965 עד 1967. עת מונה לשגריר ירדן בגדה.

נפטרו. מהתקף לב, בקיבוץ גן-שמאל, בגיל 65. בנימין (בניה) גרני-בוים, בנו של המנהיג הציוני יצחק גרניבוים. היה ממעצבי האסכולה החינוך-כית של תנועת השומר הצעיר ונחשב לי-אחד מטובי המנהיגים שלה.

נפטרו. בבית-החולים המרכזי בי-עפולה, בגיל 73, יעקב אגוזי, ממייסדי גניגר ואבי היעורנים של הקק"ל. יליד פולין, עלה לארץ ב-1919. היה ממייסדי דגניה ב' ואחר ממייסדי גניגר וממארגני העליה לחניתה. החל לעסוק בראשית שנות ה-30 בייצור ונטע את העצים הי-ראשונים ביער בלפור. היה במשך מספר שנים ראש המועצה האזורית יורעאל.

נפטרו. בגיל 85. אחד משלושת ראשוני בכריסבא, בן-ציון וטר, ש-לה לארץ ב-1904 מליטא, ונטע כרמים ופרדסים על אדמות כפר-סבא.

נפטרו. בגיל 86, יוסף יודלביץ, מוויזיקי החקלאים בכפר-סבא שעלה לי-ארץ מרוסיה, ייבש ביצות בזכרון-יעקב, המיישב ב-1931 בכפר-סבא והיה יו"ר אגודת משק, אירגון חקלאים חברי הס-חדרות.

נפטרו. בתל-אביב, בגיל 89, העי-תונאי משה פרנץ, שהיה בעל טור שבועי בעיתון בשפה ההונגרית אוי קלט. שעל עמודי נימנה עוד בעת היווסדו בשנות ה-20 בהונגריה.

נפטרו. בתל-אביב, בגיל 89, העי-תונאי משה פרנץ, שהיה בעל טור שבועי בעיתון בשפה ההונגרית אוי קלט. שעל עמודי נימנה עוד בעת היווסדו בשנות ה-20 בהונגריה.

נפטרו. בתל-אביב, בגיל 89, העי-תונאי משה פרנץ, שהיה בעל טור שבועי בעיתון בשפה ההונגרית אוי קלט. שעל עמודי נימנה עוד בעת היווסדו בשנות ה-20 בהונגריה.

נפטרו. בתל-אביב, בגיל 89, העי-תונאי משה פרנץ, שהיה בעל טור שבועי בעיתון בשפה ההונגרית אוי קלט. שעל עמודי נימנה עוד בעת היווסדו בשנות ה-20 בהונגריה.

נפטרו. בתל-אביב, בגיל 89, העי-תונאי משה פרנץ, שהיה בעל טור שבועי בעיתון בשפה ההונגרית אוי קלט. שעל עמודי נימנה עוד בעת היווסדו בשנות ה-20 בהונגריה.

נפטרו. בתל-אביב, בגיל 89, העי-תונאי משה פרנץ, שהיה בעל טור שבועי בעיתון בשפה ההונגרית אוי קלט. שעל עמודי נימנה עוד בעת היווסדו בשנות ה-20 בהונגריה.

נפטרו. בתל-אביב, בגיל 89, העי-תונאי משה פרנץ, שהיה בעל טור שבועי בעיתון בשפה ההונגרית אוי קלט. שעל עמודי נימנה עוד בעת היווסדו בשנות ה-20 בהונגריה.

ל"י לחודש. מ-180 ל"י אלה, נאלץ בנו של עושה ההיסטוריה להתקיים.

לא היתה זו הבושה היחידה שעשו הוותיקים. "כשסבא נפטר", מספרת עליוה, "באו מהעירייה וסגרו את הכניסה לבית. וגם את הדר הסלון בפנים. מנדליה ניר תר בירכתי הידיה. כשהוא חושש בתחיל לה שיגרשו אותו בכלל לרחוב. הוא בכה כמו ילד קטן. ונתקף ייאוש. הוא שטיי פל באביו כל-כך יפה, חדל או לספל בעצמו. הפך למוזנח.

רק לא

נדבות

מרות זאת, לא איבד בנו של הי-לוחם הוותיק את צלם-האנוש שבו. למרות מומו, ולמרות גילו, הוא מסרב לבקש נדבות או תרומות. מפרנס את עצמו בעבודות מקריות. כמו שמירה על בניין מוקם או ניקוש עשבים בבתים. הלירות הבודדות שהוא מקבל בתמורה אינן מספיקות לו כמובן. לא תמיד הוא זוכה לשלש ארוחות ביום. אולם הוא אינו מתלונן, ואינו מוותר על גאוותו הי-אישית. "כשהוא לא אוכל אצלי", מספרת עליוה, "הוא מוזמן לאכול על שולחנם של ותיקי מלבס, הוויכרים לאביו חסד נעוריו. מנדליה מקבל את ההומנות — אולם מעולם לא יופיע בבית זר בידיים ריקות. כלירות המעטות שלו הוא קונה ממתקים וגרעינים לילדי המשפחה המז-מינה, ונעלב מאוד אם לא יקבלו את מתנתו".

ותיקי פתחתקוה, בניגוד לפרנסיהם, טורחים לזכור את מנדליה בכל אירוע משפחתי שלהם. כל שנה, בהתקרב ראש השנה, מגיע מנדליה אל עליוה כשבידו רשימה ארוכה וחבילת כרטיסי-ברכה, נצי-זר בה במישלוח בירכת שנה טובה לכל מכריו.

עד מותו של קרוב משפחתו סרופסור יואל ריבלין, היה מנדל מבלה את חג הסוכות אצל הריבלינים. הוא היה קטף סכר, מעמיס אותו על כתפיו, ומיטלטל עם הערימה הענקית בארבעה אוטובוס-סים ממלבס לירושלים. מביא לריבלינים את הסכך. בשנים קודמות, היה בונה בי-עצמו את הסוכה בביתו של אביו.

בן הגיבור

הפך לבעייה

לא שהאבא מת, וגם מביתו לא נותר הרבה. פעם, היה הבית ברחוב הרצל 20, בו נולד גרעין ההגנה העצ-מית של היישוב העברי — מקום עלייה לרגל לצעירים וזקנים. עד לפני כעשר שנים, היו מגיעים לבית שפירא, שהיה אז מוקף גן מוריק ומסופח, קיבוצניקים ועירוניים, חילים וג'ימניזיסטים. מכל קצוות הארץ. כדי לראות שמץ היסטוריה, וכדי לשמוע את סיפוריו של אברהם שפי-רא הגדול.

כל זה, מת עם מותו של האיש. ובנו של האיש — נותר גלמוד, כאילו היה מת-חי.

הגיב יוסף פיינברג, ראש עיריית פתח-תקוה: "מזה שלוש שנים שקיימת חת-לסת העירייה להפוך את בית שפירא לי-בניין ציבורי. לאחר שהקמנו בבית יד-לבנים חדר לזיכורו של אברהם שפירא, היתה הצעה להרוס את בית שפירא. אך אני הצעתי לשפצו ולשמרו.

"אולם הבעייה היא מנדל שפירא. כל זמן שהוא גר שם, אי-אפשר לעשות כלום. אנחנו מוכנים לשקם את מנדל בבית-אבנו, אולם הוא מתנגד בתוקף לעזוב את הבית. פעם נכנס לשם מהנדס העיר, ומנדליה היכה אותו. כל זמן שמנדליה שם, ידינו כבולות."

"זאת בושה גדולה", אומרת עליוה, "בושה נוראה — להתייחס ככה לבנו של אברהם שפירא. שלא לדבר כבר על מנדל-יה בפני עצמו, בלי זכות אבותיו. הלא הוא נפש כזאת יקרה. נותנים לו כוס עמיה, טיפת חיבה — והוא מוכן לתת בחי-זרה את הגשמה שלו."

הקצב המהיר של עסקין יתגבר, ותיאלץ לעמוד בלחץ. שמו, על כוחותיו ואל תגיו, פן תישבר, אל תהסס לדחות עסקות, אפילו אם הם טובות ועשה קודם כל את הדברים אליהם התי-חייבת. בני משפחתך יעמדו לצידך ויבינו את המצב, כל זמן ש-תקדיש להם תשומת לב. בת מאזניים: הוא לא מיועד בשבילך.

תפסיק לתכנן כל צעד בקפדנות רבה כל-כך, והפסק לפחד מ-הצל של עצמך. מקור:

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

שבוע שיגרתי ואפור. הוא יימשך כך הר-בה זמן. עליכם להי-שמר זמן. לעבור את הגבול ולהפיק את עתידכם ביד הגורל. תקופת הפרידה שלך מאדם קרוב אליך תי-משך מעבר למצופה, אבל בסופו של דבר הוא ישוב אליך. קבלי אותו כמו שהוא והשלימי עם גורלך. את לא תצליחי בשום מניס-אופן לשנות אותו ורק תזיקי בכך. הקנייה הגדולה אותה תיכננת זה זמן רב, תידחה פעם נוספת. לבשי בגדים רועשים.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 20 באפריל.

מקור: 21 במרץ - 20 באפריל. **מקור:** 21 במרץ - 2

לניקדיון רוגל, מי שהיה בעבר המונה על הטלוויזיה הישראלית, הודבקה השבוע אימרת שפר לא נורמלית: "הרבה תעודות עניות ראיתי בימי חי, אבל ספרי עניות כמו ספריה תיכנון החדש של הטי לוויזיה הישראלית עוד לא ראיתי".

כבר הסעיף השני בספר פותח בבלוף: "התקציב לעונת המישרדים הבאה קר צץ". אחר כך מוצגת האמת — בצורה עגומה ביותר: "אומנם הסכומים שיעמדו לרשותנו גבוהים במעט ביחס לסכומים שעמדו לרשותנו בשנת התקציב 71/72, אך ניתן יהיה, מחמת ההתייחסות והפריחות, לבצע ולהפיק בכסף הניתן לנו פחות ממה שיכולנו לבצע ולהפיק בשנת התקציב הנוכחית".

האמת העירונית והפשוטה היא — שהתוספת הגבוהה, לכאורה אך במעט — היא תוספת נכבדה ביותר של 25 אחוז! ההתייחסויות והפחות אינם עולים על סכום זה. מדוע, אפוא, יחול צימצום?

מנגנון מנופח. התשובות בעמוד התיקציב הן פשוטות ביותר, מדברות בעד עצמן: התקציב לכוח-אדם עלה ב-25 אחוז. הדינור, המנגנון מנופח, והמינהל גדל ומתרחב בלי סוף. התקציב לקניית סרטים קנויים מחו"ל עלה ב-100 אחוז. זהו הפירורן הקל. התקציב לחדשות עלה. התקציב להפקות עצמיות — כמעט שלא עלה, ביחס לדרישות.

שטיפת מוח. התוצאות של התיכנון החדש הן מחרידות. לילדים קטנים, החסריים עדיין חוש שיפוט ואבחנה, תוגשנה בזו אחר זו, בשטיפת מוח טלוויזיונית, כמעט אך ורק תוכניות קנויות מחו"ל. נשים קטנות, אוטו קומותיים, משפחת פריסרידג', ילדי המטילה, איבנוהו, תוכנית

מתחת לאנטנה

זמר שלא במקום

כאשר החלו צילומי הסרט התיעודי של התוכנית בערבית זו בעייתו, שתעסוק ב"נושא העיסוק, החליט העיתונאי המראיין בשבוע **מוזמל** **ואתל** להביא בסני המצימה שנים מידידיו, בני כפרו, כפר ג'ת. בשבלי העריכה החליטו המפיק היוצא **יעקב דמרי** והבמאי היוצא **יצחק ג'רן**, כי אחד מידידיו של ואתל שפוט לא נראה טוב על המסך, ואילו השני — לא אמר שום דבר חשוב. שניהם הוצאו מן התמונה.

ומה עשה המפיק החדש של התוכנית **נתן כספי** העובד? הוא עשה בעיות: כספי, שהוא זמר בעבר וחבר שלישיית זמר ירושלמית, עשה מעשה לא יפה: הוא הלך וזימר את סיפור ההוצאה מן התוכנית באוזניו של ואתל, העלה את חמתו כלפי מעסיקיו הקודמים, שעברו בינתיים לתוכניות אחרות.

אגב, משונה היה לשמוע, כי כספי, שי הוא סטודנט לערבית באוניברסיטה העברית בירושלים וחסר כל תנאים טלוויזיוניים, עבר מיכרו של מפיק בטלוויזיה הישראלית, להשוואה: שתי עורות ההפך קה הצעירות של כספי ולמדן **עליזה ליון וציפי גופר**, לומדות הרבה לפניו בחוג לערבית של האוניברסיטה ולשתייהן יידע ונסיון רב יותר בתחום הטלוויזיה.

אזהרה למפיקים

אזהרה חריפה ביותר העבירה התאחדות בעלי בתיהוקלונות לאיגוד המפיקים כי ארץ כדי לפוצץ את המשא ומתן המתנהל בין רשות השידור לבין איגוד המפיקים, בדבר הקרנת סרטים ישראלים בטלוויזיה הישראלית בעונה הקרובה. תגובת אחד מראשי האיגוד היתה: "חושבים".

טום ג'ונס

טים ג'ונס, שיופיע בטלוויזיה הישראלית

במאי עמק פרי

עירום במטלוויזיה

חבילות מגרינפילד הוא סרטון באורך של 50 דקות שהופק עלידי מחלקת הדראמה של שידורי ישראל, במסגרת תיאטרון שידורי ישראל.

הסרט הופק לפי תסריט שכתב יעקב אביב, לסיפור שכתב הוא עצמו ושפורסם בקשת.

נושא הסיפור: זקנה המקבלת כל חייה חבילות מגרינפילד, ארצות-הברית, שם חיה אחותה, שבי שעתו היתה לה הרפתקה עם בעלה המנוח של הזקנה. באחד הימים זוכה הזקנה בהגרלה: נסיעה לארצות-הברית. היא נוסעת לאחות, רואה אותה אבל אינה מדברת עימה, היא באה על סיפוקה בהיווכחה שהאחות (עדה טל) חיה חיים יותר עלובים משלה.

ברנשטיין-כהן

כאשר החלו צילומי הסרט, התחבטו הציור בבעיה אילו לשנות את תדמיתה של הגיבורה, מרים ברנשטיין-כהן, בתכנית פות רבה, לפי דרישות התסריט. פעם היא אשה בעלת שיער שיבה, מופנמת, אלמנה זקנה שלא יצאה מד' אמותיה, ופעם היא אשת-העולם, צבועת שיער, אלגנטית, היא צריכה לצאת למסע לארצות-הברית, לאר שוכתה בפרס מטעם חברת שימורי כרוב — כרובלון.

את בעיית השיער הצבוע פתרה המ' אפרת תמי תמוז באורה יסודי ביותר. חליפתה המסע נלקחה ממלתחתה הפרטית של מרים ברנשטיין-כהן. לצורך הצילומים, נחלתה החליפה בין חליפות אחרות בכליבו שלום. שם היה על הזקנה לקנות אותה. פתאום נכנסה באקראי לקוה ולתדהמת הצוות בחרה בדיוק בחליפה של ברנשטיין-כהן.

ראלית ביום שלישי בתוכנית קנויה של בידור חו"ל, שוב נמצא בחדשות. הפעם חוששים מיליוני מעריציו, כי הזמר הוולשי הנמרץ הולך ומאבד את קולו. הסיפור החל להתגלגל ככדור שלג, לאחר ש'צ'רלס, הנסיך מוילס, פגש בו באקראי בהצגת גאלה בלונדון, ונסיך הזמר מוילס דיבר אליו משום מה. בקול דקיק וחלוש ביותר, הסיפור שהתפרסם בירחון אמ' ריקאי תחת הכותרת — "מדוע צחק טום ג'ונס לאוהרות הרופאים" — עורר חרדה.

הסביר ג'ונס כאותו קול דקיק בראיון עיתונאי, כי קולו המדבר שונה בדרך כלל מקולו המזמר. מצד אחד סיפר ג'ונס כי אותו ראיון, כי המומחים לדבר אמרו לו שאין לו מה לדאוג. מצד שני, גילה בלי משים, בהמשך דבריו, כי רופאיו אומנם הוחרו אותו קשות מפני מאמץ יתר וי שהיית בירה מופרזת העשויים להביא לי אבדן קולו. "כל פעם שאני מומין מומחה הוא מזהיר אותי שאני מאבד את קולי. הפסקתי להזמין מומחים". סיכם זמר הפופ מספר אחד, שלמד פעם פיתוח קול כזמר מיועד לאופרה. ג'ונס, שהוא כיום מולטי-מיליונר, בעל מטוס סילון פרטי, נשוי ואב לבן, הסכים בינתיים לעצה אחת בלבד: הוא הפסיק לשחות בירה והחל לשחות שמפניה. אולם ליתר בטחון פתח ג'ונס בקאריירה צדדית מבטיחה והחל להופיע בסרטי קולנוע המאפשרים לו להרוויח יותר ולשיר פחות.

לראשונה בתולדות הטלוויזיה הישראלית

צולם קטע של פיתוי והתעלסות

הבעיה שעמדה בפני צוות הטלוויזיה, היתה איך לאלף החולי רחוב כשחקנים. הפיתרון: התפאורן הראשי, אמיר גור-ביץ, נכנס לבית-מרקחת סמוך, קנה כדור ריישינה וסימם את החתולים, שנתפתו לבלוע את הסם יחד עם מעדני חלב, סרדינים ודבש. אולם מרים ברנשטיין-כהן למדה על בשרה, שגם החתולים ישנים מסוגלים לשרוט.

פוקס

בפעם הראשונה בתולדות הטלוויזיה הישראלית צולם קטע של פיתוי ו התעלסות בעירום חלקי. בחנות-בדים בבית רומנו בתל-אביב, הזקנה, יוכבד שיף נזכרת בה זיותיה כיצד תפשה בשעת מעשה את בעלה המנוח יהודה (יהודה פוקס) מת-נה אהבים עם אחותה הצעירה גוטה (עדה טל). הערת הבמאי: "הם לקחו את העניין ברצינות גדולה מדי".

מיקרים יוצאי-דופן לא חסרו בהפ' קה: בתפקיד הפקח העירוני שיחק שמואל וולף, מי שגילם תפקיד בסרט חצי-חצי. פתאום עבר במקום פקח עירוני אמיתי. השניים עמדו זה מול זה, בהו אחד בשני כמו שני תרנגולים ניצים, עד שהפקח האמיתי פתח את פיו ואמר: "זה עוד יעלה לך ביוקר. אני אגיד להרמן". אחרי כך המשיך ללכת כשהוא ממלמל לעצמו: "איזה חאנטריש".

כאשר שכר מנהל הייצור אילון ליון כיסא-גלגלים לצורך נשיאת המצלמה, הרי סיף עמק פרי ואמר לצוות כל פעם מחדש, כי לכיסא מיועד גם תפקיד נוסף, מה שהוא לא גילה היה מהו התפקיד הנוסף: לשאת אותו עצמו. כאשר נפל מרוב עייפות בתום הצילומים.

רונות של איש מתחרת הנימלט ממעצר בזמן המרד האירי. סרט שקיבל משמעות אקטואלית מחודשת בשנתיים האחרונות, על רקע המאורעות בבבלאסט ובלונדון-דרי. משתתפים: ג'יימס מייסון, קתלין ראין ורוברט ניוטון.

● **הסנים** (יום א' 26/3, 20.20) — סרט תיעודי ישן, שאבד עליו הכלל, על סין הקומוניסטית ואורחיה בעיניים אמ-ריקאיות בעידן שלפני ביקור הנשיא ניק-סון בסין.

● **בידור ישראלי** (יום א' 26/3, 21.10) — תוכנית בקצב הכר הגדול, בהשתתפות: אושיק לוי, בועז שרעבי ורקדנים בלהת בשבע על רקע תל-אביב. בימוי וכוויאוגרפיה: דני ביני-סטר, צעיר בלונדיני, שהיה בעבר רקדן המוכשר של להקת ג'ז פלוס, הפסיק קאר-ריירה עולה בריקוד מודרני, כדי להתי-מסר לציור. מפיק — אורי גבראלי.

● **בומרנג** (יום ג' 28/3, 20.20) — שמירת חוקים ותרפתם, בהשתתפות מפ' קד מחוז ירושלים של משטרת-ישראל, שאול רוזווליו, פרקליט המדינה גבראלי בן, היועץ המשפטי של עיריית תל-אביב עו"ד ורשבובסקי ונציג אחד, שידבר אולי על הפרות החוק של נציגי המימסד והי מפעלים הגדולים — העיתונאי ברוך נאדל, מנחה פרופסור אמנון רובינשטיין. מפיק — חנינא אמוץ. במאי — צבי דורנר.

לתפקיד מזכירת יחסי-ציבור של כרובלון, הציעה סוכנת השחקנים, לביאה הון את שחקנית בוסתן ספרדי מיכל נדיבי. מטרת הבמאי עמק פרי היתה לאייש בתפקיד זה נערה אנטי-סקסית, כדי שלא להיתפש לשיגרה. לפי התמונות, וכי שיחה הקדם-הפקתית, התברר שהנערה, אם כי זה לא החמיא לה, מתאימה לתפי-קיד. שונה לחלוטין היתה ההתרשמות מחמוקיה אחרי ראית החומר המצולם. נתברר, כי היא גנבה את ההצגה בסקי סיות שלה.

אולם הכי מוצלחת בצוות היתה הגברת הראשונה מרים ברנשטיין-כהן, שהיא בת 80 פלוס. לא חלתה ולא התעייפה. אבל כאשר התעכבה במספרה חיפאית שעות מספר לפני הפלגת האוניה נירי, יצא הצוות מגידרו. רק ברגע האחרון כאשר היא הופיעה סוף-סוף בצורה דראמטית פג הממה, ואפילו רבי-החובל הנוקשה, נמס ליבו והוא היה מוכן לעכב את הפלגה לצורך הצייר לומים.

נדיבי

במהלך הצילום מים אירעו מספר אפיוורות משעשעות. באותה סצי-נה שימש השחקן ברוך ברקין בתפי-קיד קצין-אוניה, ור עד שצוות הטלווי-זיה התכונן לצילור מים, מילא ברקין ברצינות תפקיד קצין-ימי, מאחר שזוהה בטעות על-ידי ימאים ושוטרי-המכס כאחד מקציני נירי.

רוב הצילומים נערכו ברחוב ביל"ו בתל-אביב — שמירת-טבע של בתים יש-נים משנות השלושים המוקדמות. לגיבורה הראשית, שהיא אלמנה זקנה ובודדת, לא היו יחסים טובים עם בני-אדם. לעומת זאת, מילאו החתולים בחייה תפקיד חשוב.

טמי וסוטו המקורית מורדת. במקומה יוקר'נו סרטים זרים. תוכנית הבידור המוצלחת מה למעלה מי למטה, שהיתה צריכה ליהי-פך לתוכנית חודשית, תימשך כתוכנית לחגים בלבד.

עריבים שלמים יהיו מעתה על טהרת תוצרת חו"ל. עד עתה הוגשו שתי תוכ-ניות בידור בשבוע: אחת בידור ישראלי, אחת בידור חו"ל. מעתה, תוסדר תוכנית בידור אחת (בימי א') שתהיה פעם יש-ראלית ופעם מחו"ל. כלומר — כמות הבידור תרד בחצי. אחרי הבידור, תובא לשידור בימי א' תוכנית תיעודית — קנויה ברוב המקרים, במילים אחרות, צפויים לנו ימי ראשון קנויים בלבד. בדומה לימי ישישי העכשוויים, שהם בזיון לכל תחנה המכבדת את עצמה.

וזה — כאשר גם ימי ד' הם קנויים (סרט קולנועי). וכן רוב ימי ה' (משחק השבוע, דראמות קנויות ומעבדונים). בלי-לוח שבת, לפי התיכנון החדש, יהיה אומ' גם איזשהו צביון ישראלי מקורי, אולם את גולת הכותרת יהיו סרטי-מתח של אלפרד היצ'קוק, סידרה היסטורית על הנרי השמיני, ודראמות קנויות. המאבקים הדראמטיים שהולידו — ועדיין מולידים — את הטלוויזיה הישראלית, הוכחו בי-תיכנון החדש כעקרים.

תדריר

● **סרט השבוע** (יום ד' 22/3, 20.40) הנמלט — סרטו הקלאסי של סיר קארול ריד משנת 1947 על שעותיו האחר-

מלכה שולה הורוביץ

קוראים זה שולה הורוביץ. היא בת 16 וחצי, ולומדת ביחידת העירוני של תנח"ה עיר מגורית. יש לה שיער בלונדי משתפר על כתפיה. עיני תכלת צלולות ונקיות לחלוטין מאיפור, וקומה תמירה. כל זה. ועוד שפע חיוכים שקר טיב, וטון דיבור ביישני. וכמובן ג'ינס הרוקים.

הגשם והברד, שבמחי יד אחת הפכו, ביום השני השבוע, מאות צועדים עלי-זים ומאורגנים להפליא להמון משתרך לאטו ביאוש ובאפיסת כוחות, לא מנעו בעד גילוייהם. אי-ישם בין אוהלי הגברים במחנה הצעדה.

לאהלי הגברים הגיעה שולה בגלל האבא של החברה הטובה שלה. אחרי שהצליח האבא לשכנע את בתו ואת שולה להצטרף אליו לצעדה, השתכנה השלישייה העליזה באחד מאוהלי הסיי-רים של הגברים.

„אנחנו מפורסמות פה כשתי הבנות
שהגיעו לצעדה עם האבא שלהן," מחיי-

באש ובלי'ם

באש ובמים צמד צועדים
שראה את
הנולד צועד בניחותא, תחת מטריה אחת.

מתי מותר לירות?

(המשך מעמוד 18)

נהרג עקב רשלנות בפתיחה באש מצד השוטרים. אני רוצה לציין שמומחה לאיש לסיטקסה, הסניר בבית המישטט שאם יוריים ממנו על מטרה במרחק 70 מטר (במרחק זה הייתה מכונית הוואליאנט. כשישירי פתח עליה באש) הכדורים עלולים להגיע לגובה חמישה מטר. לשוטר כשיהיה ברור שהירי שלו יכול לפגוע בנוסעי המכונית, לשירה את 20 הכדורים לעבר המכונית. איפה האחריות שלו?"

הסיבה

האמיתית

מ וסוף עו"ד קינג: „המיסטר והפרקליטות הגישו את הבקשה לקיראת סיבות־המוות של הלוקח שלי — רק כדי לקבל היפוי מהשופט לסגירת התק. סיבות־המוות היו ברורות, השוטר בעצמו, אישר בעדותו, שירה על ה־מכונית. הוא לא הכחיש שהכדורים של העוון שלו פגעו בקורבן של אול. למה האינפורמציה שקיבלתי, באורח לא רשמי, נודע לי שהתק היה גם אצל ה־יועץ המיספטי לממשלה, לפני שהוחלט להעמיד את החומר לשיפוטו של השופט מנחם אילן.

לגבי שנות בשירי כי פתח באש ל-
אחר שנוסע המכונית ניסו לדרוס אותו.
כשנוצב באמצע הכביש, גילה הסניגור:
"שמענו בבית הממשט את דבריו של ה"
שטר קינציל, אשר עמד בתחנת הדלק
הסמוכה לזירת הדראמה. השטר אמר ש-
הוא לא ראה את בשירי עומד באמצע ה-
כביש וקופס לאחר שהאליאנט עברה
את ההצלבות".

אין

להעניש

לעומתו, קובע סבירן שראטר, סגן פרקליט מחוז תל-אביב: „זו לא הייתה רשלנות במילוי תפקיד מצד השופט. הוא פעל בדיוק לפי פקודות הקבע ל־שוטרים בדבר שימוש בכלי־ידיה. ב־החלט אין להעניש אותו על כך.“

בפקודות הקבע של המישטרה בנושא זה נאמר:

„השימוש בכלי ירייה עשוי להיות מוצדק במסרים מוגדרים ומיוחדים כמו:

לצורך מעצרו או מניעת בריחתו של איש הנאשם במעשה פשע חמור ואין דרך אחרת לעצרו או למנוע את בריחתו. כדי למנוע את בריחתו של אסיר לאחר שנידון על עבירה מסוג פשע, אם אין דרך אחרת לעצרו או למנוע את בריחתו.

לגבי פתיחה באש, מורות התקנות, כי איש המיטסרה העומד לפתוח באש יודיע שחילה על כוונתו (על-ידי קריאה בקול רם, על-ידי ריית אזהרה, או בכל אמצעי אזהרה אחר). מותר לוותר על ההאזהרה אם מתן האזהרה עלול לגרום סכנה מיידית לחיי איש המיטסרה עצמו, או אם האיש המוחר יספיק בנתיבים לגרום את ההיזק שאותו רוצה השופר למנוע, או אם האיש שקיים צידוק לירות בו יספיק להאימץ.

היה זה סעיף אחרון זה ששימש כיסוי
במקרהו של בשירי.

למה חיפש

למה חיפש

נקמה ?

ההחלטתו של השופט, השבוע, לא סיפקה את משפחת ההרוג. זו, המשיכה להאמין בגירסת הנקמה. גם ה' שמועות שפשוט, לפיהן שניתה המיטרה את הוראות הקבע לפתיחה באש, לאחר הפרשה, עזרו רק להגביר את חשדותיהם. אמר השבוע אביו של ההרוג, אברהם סעיד שמואל: "אני לא מבין שום דבר ממה שהשופט אמר. בשרי חפשא ששאל כל הזמן. הוא נשבע שהוא יתפוס אותו פעם גם הם. הוא כעס בגלל שלא הצליח אף פעם. ועוד יותר הוא כעס ששאל קיבל רשיון נתינה."

„זאת היתה הנקמה של בשירי,“ צעקו אחיותיו של ההרוג ביציאה מבית המיש-פט. „לא נשלים עם זה.“

לא הן. ולא בני המשפחה האחרים. הרי מסוגלים להסביר כיצד יכול היה בשרי לזהות את שאול, שישב רעול-פנים בִּי מכונית דוהרת בחשכת הלילה. אולם זאת היא כבר שאלה הגיונית.

ספורט טוטו

**תושב באר־שבע
זכה השבוע
410 אלף ל"י**

**רחמים עישה
שזכה
בפרס הראשי**

**מינימום הפרסים:
250 אלף ל"י
מינימום פרס ראשון:
100 אלף ל"י**

**עשה לך מנהג קבוע -
מלא טוטו כל שבוע!**

ITT
SCHAUB-LORENZ

**מקלט
הטלוויזיה
הטוב
בעולם!**

מחלקה מיוחדת
לשרות ולמכירה
לעולים חדשים
פטורים ממס.

שימו לב !

לטובתכם קנו רק
מכשירים בצרוף
תעודות אחריות
מקוריות שלנו
X X X

הסוכן הבלעדי
לישראל:
כנורי בע"מ
ת.א. רח. פרץ 4

חטיבת הסטודנטים
של
העולם הזה — כוח חדש
אוניברסיטת תל-אביב

סטודנטים מכל הפקולטות
וכל השנים, הרוצים בפעילות
במיסגרת החטיבה (פעילות
אקטיבית/פסיבית —
מה שאפשר) —
יכתבו (לקבלת הזמנות
וחומר) :

ת.ד. 136 (סטודנטים)
תל-אביב

הפגישה הקרובה של החטיבה:
יום א' 23.4.72 בשעה 19.30
בנין רקנאטי, חדר 203

בבוי

על בנוי-גילה. "פעם היה גיל 18 נקור דת-מערב מילדות לבגרות". היא אור מרת. "אחרי גיל זה יכלה הבחורה להתנהג כמו מבוגרת. היום, הכל מותר כבר בגיל יותר צעיר. אנחנו הולכים לדיסקו קוטקים כמו מבוגרים, מבלים באותה צורה, ועושים את אותם דברים שהם עושים. כן, זה בהחלט מוצא-חן בעיני. למה לא. בעצם?"

ככל חברותיה, אין מלכת הצעדה 1972 יוצאת עם בנוי-גילה: "אנחנו מרגישות את עצמנו מבוגרות לעומתם. חוץ מזה כבר גמרנו את כל מלאי הבחורים בביית-הספר, או מסתכלים על היותר גדור לים. בצעדה קשה מאוד לקשור קשרים קרובים עם הבחורים. כי יש המון בחור רים. וכשיש יותר מדי, אז קשה ליצור היכרות של ממש עם אחד." מסבירה בעלת הנסיון. "דפנה, החברה שלי, ואני, רק מסתכלות עליהם, ומחליפות דיעות מי חתיך ומי לא. אבל שום דבר יותר מזה."

"ביתיים, לפחות."

זוהר

כת שולה. "לא שזה מפריע לבנים לנסות להתקרב אלינו, אבל כשאנחנו מתייטות על משהו כבלתי רצוי, אנחנו מזכירות את האבא שלנו, זה מספיק. אבל בדרך כלל זה נעים לגור יחד עם הבחורים. הם באמת נחמדים, ומשתדלים לתת לי כל מה שאני מבקשת."

מכרי שהתכוונו לכך, ספקו מארי גני הצעדה לגברים הצעירים שפע של הזדמנויות לעזור לשולה. כי במחנה הצועדים, שאהלו התפלו בבוקר חלקלק, קשה מאוד להסתדר לבד. במיוחד לאנשים רטובים, עייפים ומיאו-

המזורות הגיעו השניים לבית-אל עוד לפני שהתחיל הגשם. קצת מתנשפים מחמת המאמץ, אבל רעננים. עלוים. והי עיקר — יבשים.

בניגוד לרבים מהצועדים, שבעקבות תלאות היום הראשון החליטו לנטוש את המערכה ונראו יחד עם חפציהם בדרך העולה לירושלים, נחושה היתה החלטתה של שולה להמשיך בצעדה עד הסוף: "אני רואה בזה אתגר", אמרה בטון הדיבור השקט שלה. "אני רוצה לראות למה אני מסוגלת ועד כמה אני חזקה אופי."

"אבל לא רק בגלל הספורט החלטתי להשתתף בצעדה", היא מוסיפה. "אני אוהבת לפגוש אנשים, ובצעדה אפשר להכיר הרבה מאוד אנשים בבת-אחת. אפשר לראות פה הרבה אנשים מעניינים."

היין מספרט ואנשים מעניינים, יש לשולה אהבות נוספות. הים, למשל. היא אוהבת אותו בקיץ, כי אפר שר ללבוש או בגדיים. "אני מרגישה הרבה יותר חופשית בלי בגדים". אבל גם בחורף היא אוהבת את הים. סתם ככה. ללא סיבה. כשיש לה זמן ואין עומס שיעורים, היא אוהבת לרדת לחוף, להביט על הגלים ולחלום.

ויש לה, לעלמה, גם דעות ברורות ומגובשות לגבי נושאים רבים אחרים. כמו למשל ההתנהגות המקובלת כיום

מטריות בית-אל

בניגוד לצועדים אלה, ששמרו על חיובש והמורל, איבדו רבים את החשק להמשיך, לאחר המטר והבזבז הראשון, ביקשו להגיע לבית-אל בטרמפים.

שים, כפי שהיו הצועדים בתום היום הראשון בצעדה.

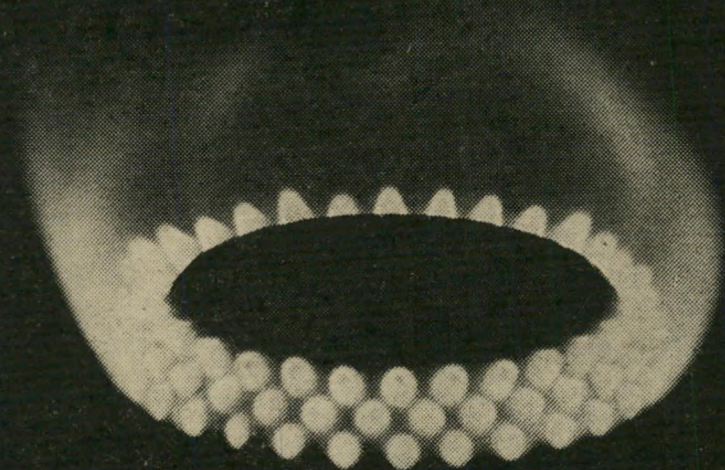
מבחינה זו היה לשולה הרבה מזל. אילן גורי, הקיבוצניק התתמיר, ש-35 קילומטר של הליכה משותפת יצרו קיר-בה בינו לבין שולה, האיץ בה לאורך כל הדרך. הוא אמנם עשה את זה רק בשביל הספורט, אבל הודות להליכה

השריון נע

חיילות שריון בצעידה אופיינית. למרות הגשם והברד, שמרו החיילות על המורל, המשיכו לשיר בגשם, כשהן תומכות אחת בשנייה, מצפות לרגע שיגיעו למיפלט במחנה בית-אל. בתמונה מימין: המלכה.

כסח של מחמאות

כשאת יושבת בליל הסדר בחדר מלא מפה לפה באורחים המשבחים
אותך בכל פה - את מגיעה לרגע לו את ראויה.
טרחת והכנות, אפיית ובישלת, טיגות וצלית והתוצאה - שפע של מחמאות.
זו לא אגדה. זוהי מנתיחלקן של רבבות נשים אשר נוכחו כבר
בנפלאותיו של תנור פזגז.

כמה הוא מקל על העבודה, כמה הוא נוח להפעלה, כמה הוא נאה
בעיצובו, כמה קל להיות עקרת בית טובה בעזרת אחד מחנורי "פזגז".

רוצה שתהיי מרוצה. **פזגז** PAZGAS

ג'ורג'י ברוך לא היה אף פעם טיפוס שזכר ימי הולדת. לכן היתה הפתעה של אחותו, חנה יעקב שלמה באותו בוקר בו נכנס והושיט לה חבילה מלבנית ארוזה. "זה בשבילך", הפליט האח ונעלם מן המקום במונחית בה הוא נהג. חנה ההמומה פתחה את הקופסה וגילתה בתוכה זוג נעליים צמודות. אף פעם לא שיערה לעצמה שאחיה נהן בטביעת עיניו לנעליים. הנעליים היו יפהפיות. אך דבר אחד הוסיף להיות לא ברור. מה היה הרעיון מאחורי המתנה. חישבו מהיר גילה לחנה כי יום-האם עבר מזמן, ליום החתונה נותר עוד חודש ויום-ההולדת ניצב הרחק בסוף השנה.

כשניסתה הגברת המופתעת לנעול את המתנה המסתורית, נתגלה עוד משהו מור. הנעליים היו גדולות ברז מספרים לפחות מנעליה הרגילות. אך הנעליים היו יפות כל-כך ומתנות מאחיה נדירות כל-כך. חנה החליטה כי שניים, שלושה מספרים לא יפרידו בינה לבין הנעליים. לפי הכתובת שעל הקופסה הלכה לחנות הנעליים של חיים בן-נעים שבברחוב נוה שאנן. רחוב הנעליים הידוע של תל-אביב. בכואה כיקשה מבעלי-החנות להחליף את הנעליים שברשותה בנעליים מאותו סוג, קטנות יותר. בן-נעים, התבונן רגע בנעליים והודיע לחנה כי נעליים כאלה יש לו רק במחסן.

פצצת זמן. בן-נעים יצא וחנה המתינה, שמחה על כי המוכר האדיב הסכים ללא כל טענה לחילופין. אך בן-נעים לא חזר עם נעליים. הוא שב בלוויית מספר אחר לגמרי. מספר בבגדים כחולים וכובע מצחיה וסמל מישטרת-ישראל עליו. כשי השוטר לצידו, הכריז בעלי-החנות באוזני המחליפה הנדהמת כי בעיניו אין היא אלא גנבת פשוטה.

כל טענותיה כי את הנעליים הביאה עימה מביתה, לא הועילו. "מכירים את הסיפורים האלה", הודיע לה השוטר באדי שות ולקח אותה לתת-המישטרה.

כאן ניחשה כבר חנה, כי המצב כבי רע, פצתה את מקורה וסילסלה את כל הסיפור על אחיה והמתנה הלא-מובנת. בוריות לא מקובלת, אחרי שקיבל מן האחות את מספר המונית והתחנה בה עובד האח כי נהג. הביא החוק גם את ג'ורג'י ברוך למישכון.

ברוך נתגל כטיפוס ספורטיבי, יודע מתי נגמר המישחק. הוא הודה כי גנב את הנעליים. "היתה לי נסיעה ספיישל לבית חולים ולי-השומר", סיפר האח בעלי-המתנה. "אך שאני יוצא לחזור, אני רואה ווספה עומדת על המידרכה ליד החדר מקרי-אסון. היתה עליה חבילה. עצרתי האוטו, ואמרתי ניגש אולי פצצת-זמן או משהו. הסתכלתי על החבילה לא עשיתי לי רושם מסוכן. ראיתי ככה הרמתי אר"ת ונסעתי משם."

דוגמא מח"כיהמרק. בבית כשפתח נהג המונית את חבילת השלל. גילה בתור כה שני זוגות נעליים. האחד גברי והשני נשי. ג'ורג'י בן ה-29, נשוי ואב לשני ילדים, החליט להפתיע בזוג הנעליים הנשיות דווקא את אחותו. את הזוג הגברי שמר לשימושו האישי.

במשך חקירתם גילו חוקרי מישטרת קריית-אנון עוד כמה נקודות אור בעברו של ברוך. גיליון הרשעות קודמות שסיפר על עבירות שכולן גניבות קטנות מן הסוג של סחבת שני תפוזים בשוק.

חומר הראיות הספיק לפתיחת תיק נגד נגד הגנב הזעיר. בבית-המשפט לימד עליו סניגוריה עורר-הדין התל-אביבי, דרור מקרין. בדברי ההגנה על מרשו אמר עורר-הדין לשופט נחמיה בר: "זהו אדם שהדחה לגניבה חזק בו מכוח הרצון. הפסיכולוגיה מגדירה אותו כקלפטומן, וקובעת כי אין הוא אחראי לחלוטין למעשי גניבתו.

"נהג רק בזמן האחרון", הוסיף עורר-הדין. "קמה טערה בארץ לאחר שחבר-כנסת מסויים לא יכול היה לעצור בדחה שהביא אותו לגניבת שני שקיות-מרק ב-סופרמרקט."

לאן נעלם "אוטובוס-שתי קומות"?

הדגם הראשון של אוטובוס שתי קומות, שהובא אר"ל ליד האוטובוס, מימין, בן-ציון אפשטיין, נהג האוטובוס הראשון ולידו יעקב שורץ, הכרטיסן דאז.

שבחיים שלהם לא היו נוסעים בקו 2. וזה עוד כלום. כולם רצו לנסוע למעלה. לך הסביר להם שזה מסוכן. לא, הם בשלהם: רק למעלה. הייתי נוסע, למטה אין נפס-חיה ולמעלה הכל עמוס, בחיי, כל סיבוב שהייתי לוקח, הנשמה היתה יוצאת לי מפחד שהאוטובוס יתהפך."

ס יפור בפני עצמו הוא התקופה בה נכנס האוטובוס לשרות בקו הנוסע לראש-העין. "באותה תקופה", מגלגל בנצי הנהג את סיפורו, "היו כל עוורות הבית התימניות נוסעות מראש-העין לרמת-גן. בשבע בבוקר, בתחנה, הייתי ממלא איה מאה חמישים ראש. היו יושבים שתיים על ספסל, באה שלישית אומרת: תזונו קצת. זום, באה רביעית אומרת: תזונו קצת. זום, בלי הגזמה, איה מאה חמישים ראש. לוי קולנוע רמה היו כיל יורדות. בחיי, מי שהסתכל מהצד חשב בטח ש-אנייה הגיעה לא אוטובוס."

"אני זוכר יום אחד", משלים בן-ציון אפשטיין את מעגל סיפורו, "עלה לי ערבי מיפו לאוטובוס. הוא עולה לקומה שנייה ואחרי כמה שניות יורד אלי בריצה, חיזור, רועד כולו, וצועק לי באוזן בער-בית: 'הנהג למעלה ברח. האוטובוס נוסע לבד'. כמה שניסיתי להרגיע אותו שאני הנהג של שני האוטובוסים לא עור. הוא נשאר איתי למטה. לא הסכים לעלות בשום אופן לאוטובוס שאין שם נהג."

ברחוב וילנא. פעם נהג אחד שכח שהוא נוסע עם שני אוטובוסים על הראש ורצה להיכנס למוסך דרך ארלוזורוב. נו, הוא כבר סידר את כל החלונות של הקומה השנייה בבניין."

אוטובוס הקומותיים הובא לארץ כדי להוריד מעט מעומס הנוסעים במרכז תל-אביב. "אבל הוא לא עור לנו בזה בכלל", מוסיף בנצי ומספר, "המונים היו באים במיוחד בשביל לנסוע באוטובוס. אנשים

ח'ש' מי עשה את פקקי-התנועה הי ראשונים בתל-אביב. כימים ששני דיילי-אנשים באלנבי בזה אחר זה נחשבו לשיירה. לא זוכרים? האוטובוס-קומותיים. מי שתל-אביב הקטנה בשבילו היא השיר בחולות בלבד, יוכל בימים אלה לראות נתח חי ונושם של התל-אביב הזאת. הנתח מסתובב על 4 גלגלים ברי חובות חיפה דווקא. הוא צבוע כולו אדום. מקושט בסיסמאות פרסומת מודרניות ב-תכלית, וגורם שנית לפקקי-תנועה. אכן אוטובוס הקומותיים חידש את ימיו כקדם.

וכן אמרי בשיטפונות של חודש דצמבר 1951, כאשר נחל מוצררה עלה על גדותיו, כיסו המים מכוניות רבות (בתוך העיגול). רק האוטובוס של חברת, "המעביר", בן שתי-הקומות בלט מעל המים.

כיום מופעל האוטובוס בחיפה לצורכי פירסומת בלבד. הוא נוסע ברחובות. מכר סה כולו בפירסומות ומושך אליו עיני צרכנים פוטנציאליים. חברת הפירסום גלגלי-חב, יוזמת הרעיון, נתקלה בקושי בלתי צפוי להפעלתו. המנוע והמרכב היו דווקא בסדר גמור בהתחשב בגילם המופלג, אבל נהגים לא היו. רישיונות נהיגה לאוטובוס-קומותיים הוצאו רק בימי המנדט. מבין כל נהגי האוטובוסים בארץ נמ-צאו לבסוף רק שניים. מוקני הוותיקים, שהחזיקו בידם רישיון כזה.

אחד מהם, בן-ציון אפשטיין בן ה-59. בנצי היה מוכן לשפוך כמה אנקדוטות נוסטלגיות על הימים ההם והאוטובוס הזה. "כשהביאו אותו היינו נדהמים. מפלצת חשבנו, ממש מפלצת. היה לנו מוסך לא-טובוסים ברחוב ארלוזורוב. הקומותיים לא היה יכול להיכנס דרך הכניסה הראשית. זה היה נמוך מדי בשבילו. היה צריך לפתוח שער מיוחד בצד השני של המוסך

האחרית כיום הפך האוטובוס להיות רכוש של חברת-פירסום שבשרותה הוא נוסע כששתי הקומות מכוסות שלטי פירסום. האוטובוס שתמיד משך תשומת-לב התחיל למצוא סוף-סוף את יעודו האמיתי.

מאת אורי אבנרי

16 - 13 במרץ 1972

חוק זכויות בני הארץ

אחת הבעיות המסעירות את הארץ היא היחס בין זכויות העולים החדשים לבין זכויות הוותיקים. כדי להסדיר בעיה זו בדרך חוקית, הגשנו השבוע הצעת-חוק: „חוק זכויות בני הארץ, תשל"ב — 1972". הוא כולל שלושה סעיפים:

- (1) כל אזרח ישראלי, שמלאו לו 20 שנה, ושטרם הגיע לגיל 26 שנים, (להלן — „בן-הארץ"), יהיה זכאי לכל אותן הלוואות, מענקים, הנחות והקלות במיסים, להם זכאי, על פי כל דין או הסדר, עולה חדש. בן הארץ יקבל את ההטבות דלעיל מקופת המדינה.
- (2) עולה חדש בחוק זה — מי שבירדו אשת עולה או תעודת עולה לפי חוק השבות תשי"א — 1950 או משוכאי לאשרה או לתעודה כאמור ובירדו אשרה או רשיון לישיבת ארעי לפי חוק הכניסה לישראל, תשר"ב. כל דיון יהיה כפוף ויותאם להוראות חוק זה.

כנהוג, הוספנו לנוסח הצעת-החוק דברי-הסבר קצרים:

אם קיימת כיום הצדקה לשחרר ממיסים ולתת הלוואות לעולים חדשים, הרי קיים צידוק לתת את אותן ההטבות לצעירים שגולדו או שגדלו בארץ.

בני-הארץ זכאים להסתדר כעולים חדשים, והדבר דרוש כדי למנוע פער חברתי מיותר. עם מתן ההקלות לעולים חדשים ברכישת אביויריסוד, מוצע לתת הקלה

להלן דברינו בוויכוח על סקירת שרי-החוף על פעולות משרדו.

אורי אבנרי: כבוד היושבראש, כנסת נכבדה, „העוינות הערבית כלפי ישראל היתה לוהטת, מקיפה, זועמת, חדות בוז וזלזול, מלאת דימויים מיפלאותיים, זורמת בכל עורקי החברה והתודעה, מטופחת בחינוך, בספרות ובחילוכי-מחשבה, עד שהפכה מעין אבר מאיבריה של הלאומיות הערבית עצמה. היא הנותנת שהדחף שיביא לידי נטישת איבה זו, והיעקרות ממנה, חייב להיות חזק וממשי ביותר."

„יש צורך בתמריצים ודחפים".
„מתוך קריאה ומעקב אחרי המתרחש עתה בתחום התודעה הערבית במצרים, ובמדינות אחרות, נוכל להאמין כי אותה מבוכה תוססת וחיונית, המובעת עכשיו, אותה תהיי חדשה על דרכי העתיד, נובעת בין השאר מספק, ספק המנקר בלבבות לגבי האפ- שרות של הכרעה מכוחם של הלצים וכפייה מבחוח." „בכמה בירות ערביות מושמעים הירחורירילב יותר צלולים ומפוכחים."

„עיקר המטרה מאז 1967 היא לטפח תמורה, בהכ- רח הדרגתית, בתודעה הערבית."
„הרי ידוע כי הסכמים הנחתמים מאונס של כפייה, עוברים ובטלים מן העולם בכל עת מזדמנת." „המעצמות והאו"ם לא נלחמו את מלחמותינו. הם לא יעשו את שלומנו."
„מוכרת חשיבותה המכרעת של תקשורת, של מנג."

שדה-הקרב המכריע

אדוני היושבראש, כל אלה היו פסוקים מתוך סקירתו שר שרי-החוף, מר אבא אבן, בכנסת, בשבוע שעבר. עולה מתוכם כי שדה-הקרב המכריע במאבק על השלום הוא בנפש הקולקטיבית של עמי ערב. אחרי שלושה דורות של התנגדות נמרצת לציונות, הנראית לערבים כפלישה וזה לא ארץ שהיתה, בעיני- הם, ארץ ערבית כלעדית — נאבקת הנפש הערבית עכשיו עם הרעיון שיש להשלים עם קיום ישראל הריבו- נית, לכרות עימה שלום, לקבלה למשפחת עמי המרחב. זוהי מהפכה כבירה. היא עולה לאין שיעור על מה שמתרחש עתה בין ארצות-העברית לסין, בין גרמניה הפדרלית לברית-המועצות. כמוהפכה נפשית, אין היא נוספת מן המהפכה הציונית בתודות העם היהודי.

האם יש לנו תפקיד בקידום מהפכה זו?
מדברי שרי-החוף עולה שאנו איננו אלא מסתכלים מן הצד, וכל תפקידנו הוא להוכיח לערבים ששום לחץ צבאי או מדיני לא יצלח להזיז את ישראל, בהעדר משאומתן של ממש.
השר עצמו דיבר על תמריצים ודחפים.
היכן התמריצים? היכן הדחפים?
האמנם סכור מר אבן כי האמירה הסתמית, שישאל מוכנה לסגת מקיסוסאן או מקו ההסדר החלקי — קילומטר אחד או מאה קילומטרים — מהווה תמריץ אמיתי? התנחלות מן החרמון ועד שארם-אל-שייך, תפיסת שטחים בגדה ובירצות עזה, גירוש ונישול ערבים בפית- חתירפיה, הכרזות לבקרים על סיפוחים פה ושם — האם אלה הם הדחפים, שבאמצעותם אפשר לדחוף מהפכה ערבית זו, לדעת שרי-החוף של ממשלת גולדה מאיר?

הצעד הראשון

התאוריה של מר אבן יפה. אותם הפרקי טיקה של ממשלת מאיר ודיון פועות ככיוון הפוך. היא מספקת תמריצים לכוחות-המלחמה בעולם הערבי, דחפים נגד אותו יעד שמר אבן מכריז עליו כעד עיקר משרת מדיניות.

דומה לצעירים שגדלו בארץ, שהם בתחילת דרכם, אם בצורת מתן הלוואות ואם בצורת הקלות מס.

שלום וברכה

שמואל מיקוניס חזר בשבוע שעבר לכנסת, בעיקר בות מותו של משה סנה. אמנם אינו ח"כ חדש, אך הנוהג לפיו מברכים ח"כ חדש ח"כ עליו. מכיוון שהייתי הנואם הראשון אחריו, נפל בחלקי לברכו.

ניצלתי הזדמנות זו כדי להגיד על התכונה הקיימת מאחורי הקלעים של הכנסת להעלות את אחוה-החסי- מה, כדי לסלק את סיעתנו:

אורי אבנרי: ככל חברי הכנסת, אני מקדם ב- ברכה את חבריה-הכנסת מיקוניס עם שובו למקומו בכנסת, בה כיהן שנים כה רבות.

לברכת הכנסת כולה, אני מוסיף ברכתי האישית. חבריה-הכנסת מיקוניס ואנכיו שונים במערך כוחות-הש- לום בישראל, ואני מקווה שבהנהגת מיקוניס תחזור בה מקי- מכמה עמדות, שהיו בעיני סטיות מהקו הוז.

אנו שונים גם במערך הכוחות הדמוקרטיים, נגד כל מומה לפגוע בדמוקרטיה עליי שיוני שיטת-הבחיר- רות, באמתלה זו או אחרת, כדי לסלק מהכנסת את

הסיעות הקטנות הנון-קונפורמיסטיות. כפי שהוכיח משה סנה ז"ל, וכפי שמוכיח עתה שוב חבריה-הכנסת מיקוניס, תרומתן של הסיעות הקטנות למחשבה ולמעשה של הכנסת, היא ללא כל יחס לכוחן המיספרי. ומי שרוצה לחסלן בדרך של אלימות תחקית, פוגע לא רק בזכויות רבבות בוחרים, אלא גם בדמותה וברמתה של הכנסת.

● ברומא הופיעו נציגים בכירים של כוחות-השלום ממצרים, מלבנון, מסוריה ומעיראק, עלימנת להכין ועידה שתדון בכינון שלום רשמי, שיש בו הכרה בקיומה, בעצמאותה ובשלמותה של ישראל.

● לרומא הוזמנו אנשי-ציבור ישראליים, והוברר שהם מקובלים על עמיתיהם הערביים, אישים אלה מייצגים רק חלק קטן של הציבור הישראלי, אך זהו חלק לגיטימי. פטריטי, המיוצג בכנסת ובשאר הזירות המדיניות.

● ברומא השתתפו הערבים בהכרה מזאה בגיבוש הצהרה, שקבעה רשמית כי עוד בשנה זו תתקיים כבלוניה ועידה לדיון על השגת שלום צורך ובריקויא, בה ישתתפו כוחותי- השלום מישראל ומארצות ערב — בדומה, אותה פגישה ראשונה, מהסכנית ורבי-משמעי- תית, שפוזנו מייחלים זה בצעד ראשון.

● ברומא נמצאו דרכים לחיפשות בין ישראלים וערבים, ושני הצדדים עמדו זה על בעיותיו של זה.

אין דרך אחרת!

מדוע הוסכם על פגישה ישירה בבולוניה, אך לא התקיימה אותה פגישה גלויה כבר ברומא עצמה? הדבר מעיד על אותה אווירה ששר החוף דיבר עליה, אווירת „המבוכה התוססת והחיונית" בעולם הערבי. כדברי מר אבן, דרוש „יחס שקול ומאוזן לגורם הזמן". בעולם הערבי מתנגשות הדיעות, מתנגשים רגשות עמוקים וטוענים. אישים בעלי חשיבות ראשונית, לא רק חאלד מוחיאל-דין ודומיו, אלא גם אנשים כמו חסנין הייכל, המבטא את מאוויי-הלב של השליטון המצרי, מדברים בגלוי על הצורך להפנות את הגב לרעיון המל- חמה, על הצורך בהסדר מדיני שפירושו שלום והכרה הדדית.

עמיתינו בעולם הערבי, העומדים לזכיו- שד קרב זה, ואשר להם חוש מחודד לגבי העי- תי, סברו שכרומא היתה השעה מוקדמת מדי, וכי בבולוניה תהיה השעה כשרה.

הופענו ברומא כמסלחת ישראלית, וקולנו היה קול ישראלי. כך התייחסו אנחנו לעמיתינו, וכך התייחסו הם אלינו. בשלב זה עומדים הערבים על כך שבמיפגש עימם ישתתפו רק אותם כוחות ישראלים שאינם שייכים רשמית למפלגות המשתתפות בקואליציה של הגברת מאיר, והנוש- אות באחריות למעשה. אולם הם יודעים שיש כוחות שלום נוספים בישראל, ואם היה להם ספק בכך, דאגנו אנחנו, וגם אני עצמי, להביא לתשומת ליבם שיש בכנסת, בממשלה, במימסד הישראלי וברחבי הזירה הציבורית מיגוון רחב של כוחות-שלום, שיחוללו שינוי בישראל כאשר יתגלה שינוי בעולם הערבי.

מעשיה האחרונים של ממשלת ישראל לא עזרו לנו במאמץ זה, הם נעצו סכינים בגבנו, כשם שיש כוחות רבים בעולם הערבי הנועצים סכינים בגב שוחריה-השלום שם. אולם אני מאמין כי המיצעד ההיסטורי אל פגישה העמים, נמצא עתה בעיצומו.

יורם ארידור: אילו מעשים אחרונים?
אורי אבנרי: אם אתה רוצה לדעת לאילו מעשים אני מרמז — אני מרמז לאותם המעשים שבני קיבוץ הנגב, החיים את כל חייהם בגבול המדינת, התקוממו נגדם ודרשו את הפסקתם.
אפתר ריזא-נאור: כרם שלום, כרם

היה לידיד...
אורי אבנרי: כרם-שלום אינה בכנסת, גברתי, אלא בספר!

אכן, אדוני היושבראש, אנה שדחמו זה כזה היכיים לעשות את השלום זה עם זה. בסופו של דבר אין דרך אחרת. אני מקווה כי מאמצינו הדלים היו צעד קטן אך חשוב לקי- ראת יעד זה.

אדוני היושבראש, כמו מר אבן מאמין אני בחשיבותו המכרעת של המגע הישיר בין ישראלים וערבים. אולם אינני מאמין שמגע זה יתחיל בדרג של ממשלות, ובוודאי לא בשעה שהממשלה הנוכחית מושלת בישראל.

המגע הישיר בין ישראלים וערבים, מנגע גדול, פנימי-אלפנים, יש בו הכרה הדרגתית, ועל כן הוא פונקציה של אותה מהפכה גדולה בעולם הערבי.

מהפכה זו אינה יכולה להתגשם ביום אחד, בקפיצה נחשנית חד-פעמית. זוהי דרך היסטורית ארוכה, שיש בה התקדמות ונסיונות. וגם היא מתחילה בצעד קטן אחד. צעד כזה — ייתכן ונעשה לפני שבועיים ברומא.

מכיוון שהייתי חבריה-הכנסת היחיד שהשתתף במיפגש ברומא, אני מוצא חובה לעצמי לדווח על כך למליאת

דדישת שלום ברומא

הכנסת. במידה שהדברים ניתנים לבירור בפסוקם פומבי, כבר נאמר ונכתב הרבה על מיפגש זה. ונאמרו לא מעט דבריה-הבל, ודוברים או נאיביים. אמסור כאן הערכה מסומכה.

המהפכה המדינית את יוזמי ועידת-יבוי- דוניה, שהתכנסו ברומא, היא שהתחילך הי- היספוזרי של הפגשות ישראליות-ערביות, תהי- דוך קשה ומכאיב מאין כנהוג, צריך להתחיל בנקודה הקלה ביותר. בדומה: בפגישה גלויה של נציגי כוחות-השלום משני הצדדים, שביי- ניהם כבר יש הבנה עקרונית על תנאי השלום ומהותו.

כוחות-שלום אלה מכירים זה את זה, ועמדו בדרכים שונות איש על השקפות רעהו. נוצר ביניהם מינימום של אמון הדדי. ואף כי יש הבדל עצום בין התנאים שבהם נאבקים כוחות-השלום בישראל ובעולם הערבי, הרי יש להם תפקיד מקביל: להאבק בתוך עמיהם שלהם ליצירת התנאים הנפשיים והמדיניים, שיאפשרו את השלום.

אנו מופקדים על שני שדות-הקרב הגדוי- לים, השונים במהותם, אך השווים בחשיבותו- תם, אשר בהם — ורק בהם — יוכרע גורל- השלום: שדה-הקרב בנשמה הישראלית ושדה- הקרב בנשמה הערבית. כדי לנצח בהם, זקן- קים כוחות-השלום משני הצדדים איש לתמי- כת רעהו.

מה הושג ברומא?

ברומא לא נתקיימה עדיין פגישה גלויה. פנים אל פנים, בין הערבים והישראלים. מי שקיווה לקפיצה, מי שאין לו סבלנות, התאכזב. אולם אכזבה זו אינה חשובה, לעומת מה שהושג ואושר ברומא:

מי שרוצה לרכוש שלום לדורות - אל לו

לנהוג כרוכל הקונה אלמעיזאכען, אלמעי שיר!

מין, משהכיר ביושנות הפלסטיניות, אי אפשר עוד לעצור את התהליך. כך או אחרת, בהם כמות המלך או עד אפיו ועד חמתו, תקום המדינה הפלסטינית העצמאית.

אך ייתכן שיקדם לכך שלב ממושך של מאבקים, של התקוממויות, של מרד ודיכוי — שישפיעו בהכרח על סיכויי השלום ויציבותו.

קשה להאמין שהמלך היה עושה מה שעשה לולא האמין שהוא עומד להשיג הסדר עם ישראל, במישור או בעזרת האמריקאים.

על רקע זה מובנות השמועות על הבנת ישראלית ירדנית, והן משכנעות הרבה יותר מכל ההכחות בירושלים ובמאן.

אם אמנם הושגה הבנה כזאת, שעל פיה תחזור ישראל את הגדה המערבית ואת רצף עת עזה, יש לברך על כך. כל צעד לקראת כל שלום הוא טוב. השלום הרע ביותר טוב בעינינו מן המלחמה המפוארת ביותר, בתנאי שהשלום יבטיח את בטחוננו.

ואולם אני שואל את ממשלת ישראל — אם היא מוכנה להחזיר סוף־סוף שטחים תמורת שלום, מדוע לא נחתור לשלום הטוב ביותר, היציב ביותר? מדוע היא מעדיפה שלום עם שליט על שלום עם עם? שלום עם איש אחד, ויהיה זה צעיר ממשפחה טובה, על שלום עם שלושה מיליוני בני־אדם, שעמם נצטרך לחיות גם להבא בארץ זו?

ייתכן שהממשלה מאמינה, וייתכן שהיא מאמינה בצדק, ששלום עם חוסיין זול יותר משלום עם העם הפלסטיני. ייתכן שחוסיין מוכן לוותר בצורה זו או אחרת על שטחים ועל רובה של ירושלים הערבית. אולם ההיסטוריה אינה שוק־פיששים, אין בה מציאות, "אי־קאזין", ומי שרוצה לרכוש שלום לדורות — אל לו לנהוג כרוכל הקונה "אלמעי זאכען, אלמעי שיר".

בשלום עם פלסטין אפשר להבטיח את אחדות ירושלים. כבירה משותפת של ישראל ופלסטין. אפשר להבטיח

לסיכסוך, שהוא ביסודו סיכסוך היסטורי בין התנועה הלאומית שלנו ובין התנועה הלאומית הפלסטינית. בה היתה הערובה האמיתית לביטחון ישראל בטווח הרחוק. שני עמים יושבים בארץ הזאת, שניהם רואים בה את מולדתם האחת, ורק פתרון שיתקדם עד רעת שניהם יחזיק מעמד.

צילת מנוסי ב"לוח הכפול"

ממשלת ישראל סירבה ללכת בדרך זו, ועתה החליט המלך חוסיין להפקיע רעיון זה, כדי להציל את מלכותו.

פיתרון או מלכודת?

האם הוא מתכוון לפתרון אמיתי, או רק לתכסיס מחוכם? האם הוא מתכוון לתת לפלסטינים לשלוט בגורלם, או רק להכין להם מלכודת יפה יותר? במילים אחרות: האם הוא מוכן לאפי שר את הקמתו של מין־הפלסטין אוטונומי,

להלן דברינו בוויכוח על הודעת המלך חוסיין. אורי אבנרי: נפל דבר. הכל חשים שהוא חשוב. הכנסת והממשלה הודעו בגללו. אך איש אינו יודע בדיוק מהו. מלך ירדן פירסם תוכנית לאירגון מחדש של ממלכתו. אז מה?

הוא הבטיח כמה הבטחות לגבי עתיד השטחים שאינם מצויים בידו, או מה? האם זה חשוב? דא. המאורע אשר אירע כמון במירה אחת, בשם אחד.

שם שכולם חבדו יחד לגנוז ולהעבירו מן העולם. שם שמלכי ירדן, הסב והנכד, ניסו להטביעו בים של דם וכחש. שם של עם, אשר לדעת הגברת גולדה מאיר אינו קיים, ומעולם לא היה קיים. פלסטין.

רוח־רפאים חוזרת

במשך עשרים ושלוש שנים ריחף שם זה כרוח־רפאים על פני המרחב, תעה בשבילי הלילה, התדפק על שערי ההיסטוריה. בשני חלקי הארץ, אסור היה להזכירו. השם פלסטין נעלם ממפת המדינות, מרשימת משפחת העמים. הדגל הפלסטיני הוצא אל מחוץ לחוק, והביא את בעליו לכלא בישראל ובירדן.

איהם כמי פנים שפרץ משבר במרחב, היה זה כגלגל פלסטין. כשנויים הצבאות והוטלו הפעולות, היה זה כגלגל פלסטין. הרוח של פלסטין דא נתנה מנוח לעומם, הכריחה מני הדינים לעשות דברים שלא רצו לעשותם, כבידה ירוק־שטח, דחפה שוב ושוב להחמיה. לפני שנה וחצי בלבד היה נדמה כאילו נמחק סוף־סוף הרעיון הפלסטיני בין הצבא הירדני וצה"ל. כאגוז בין רועות המפצח. היה נדמה שנקבר בפעם האלף, והשם סופית.

אולם פלסטין לא היתה תלויה באירגוני הפידאיון. במנהיג זה או אחר, בבני־ברית או בקנוניות שליטים. והי

חוסיין הכיר בכלסטין!

בו, בצורה יעילה, שצבא עויין לא יעבור את הירדן. לוותר על שלום זה תמורת כמה דונמים של אדמה, כמה התנחלויות שאין בהן מתנחלים, וההפתקאה האמלגמה של קריית־אריבע — הרי זה סירוף היסטורי!

מישאל־עם

בגדה וברצועה

בשעה מאוחרת זאת אני מציע לממשלת ישראל לאמץ לעצמה, כקו מנחה מוחלט, את העקרון הבא: כל הסדר שיושג ללא שיתוף הפלסטינים, דהא הסכמתם האמיתית, שלא על דעתם הצדק, לא יצדק ולא יחזיק מעמד.

על כן אני מציע:

(א) שממשלת ישראל תודיע בצורה חד־משמית מעית עת נכונתה להחזיר את השטחים המוחזקים של ארץ־ישראל תמורת שלום וכיטחון, לשיטתון שייקבע עלידי העם הפלסטיני.

(ב) שממשלת ישראל תיתן את הסכמתה לעריכת מישאליעם בגדה המערבית וברצועת עזה, בו יחליט העם הפלסטיני אם הוא רוצה במדינה פלסטינית עצמאית, או בתוכניתו של המלך חוסיין, אחרי שיתברר מה הוא מציע כאופן מעשי.

(ג) שממשלה ישראל תודיע על נכונתה לנהג משיאומים עם השלטון שייקבע בדרך זאת, לגבי פיתרון כל הבעיות, כולל בעיית ירושלים, פלסטינים, חופש התנועה והמעבר ברחבי הארץ, הגישה ל"נמרים, פידורי הכיטחון החדדי, ועוד.

זוהי הדרך להבטחת עתידנו ובטחוננו. זוהי הדרך לשמירת ציביונה הלאומי והדמוקרטי של מדינתנו. ומעל לכל, זוהי הדרך לשלום.

בא נוכחות מישראל וכוונתו ומכשירי־כפיה ירדניים — או שהוא רוצה לפס את הדרך החזרת שוטריו וסוחריו, שיכוננו מחדש את

מייק ב"דיעות אחרונות"

הרודנות בשטחים שהוא מקווה לקבלם חזרה מידי צה"ל?

שלום בשוק הפשפשים

ייתכן שזוהי שאלה מיותרת. אי־אפשר לסובב חורה את גלגל ההיסטוריה. משהעלה המלך על שפתי את השם פלסטי

רוח שאין למחוק באלות, לרטש בפגזים, לדקור בכידון. כאשר שלושה מיליוני בני־אדם אומרים: הגנו עם. כאשר יש להם דגל וגיבורים וזכרונות ושאיפות לאומיות — אין כוח בעולם המסוגל לגנוז את לאומיותם. מי כמנון, היהודים, מיטיבים דעת זאת?

ההזדמנות שהוחמצה

מכל אויבי הרעיון הפלסטיני, לא היה אויב קנאי יותר, מושבע יותר, מאשר חוסיין איבן טלאל, בן משפחת הנביא. היה זה סבו, עבדאללה, שהפך את ממלכתו לארץ־מתים של המדינה הפלסטינית, אחרי שנכשל נסיונם הנואש והאוילל של הפלסטינים למנוע בכוח הנשק את הקמתה של מדינת־ישראל.

הנה כעבור עשרים ושתיים שנה, הכיר חוסיין בזכות הלאומית הפלסטינית, ומנסה לשוב אותה במסגרת ממלכתו. זהו הדבר האחד החשוב בהודעתו מאתמול.

חוסיין הכיר בעבודה שלעולם לא יהיה שלום בארץ זו, אם לא יתמצא מיסגרת לגיטימית להגשמת השאיפה הלאומית הפלסטינית, אם לא יחזור השם פלסטין למפת העולם. הוא הכיר בעובדה שזהו התנאי המוקדם לכל הסדר בריקיאמא. הוא חושש שרצף המאורעות יביא בהכרח להקמת מדינה פלסטינית, למרות שמנוי וגמור עם ממשלת גולדה מאיר למנוע זאת בכל מחיר. לכן הציע מה שהציע: שתקום מיסגרת פלסטינית, בעלת אוטונומיה כלשהי, אך תחת שלטונו.

ישמע ההודעה, היתה תגובתנו הראשוני נה: חבל על ההזדמנות הגדולה שהחמצנו!

ביום החמישי של מלחמת ששת הימים פנית אל לוי אשכול ז"ל, והצעת לו לקרוא לעם הפלסטיני להקים את מדינתו הלאומית, בעזרתנו. ותוך הסדר עימנו. הצעתי לו לאפשר מישאליעם בשטחים שנכבשו זה עתה עלידי צה"ל, ולהבטיח את מסירת השטחים לידי המדינה הפלסטינית, אם הם היושב בהם ירצה בכך. טובי הוגי־הדעות, כמעט בכל מפלגות ישראל, אלופים ואנשי־רוח, הצטרפו לדיעה זו. בה היה הפתרון השלם

- (2) אם נבדקו — מה העלתה הבדיקה?
- (3) אם פוגו בדווים מאדמותיהם — מהן הסיבות לפינויים?
- (4) אם גרמו נזקים כשלהם לבדווים — האם פוצו על נזקיהם?
- (5) אם הוקמו גדרות באזור מגורם של הבדווים — מה הן הסיבות לכך? האם איפשרו לחישיב האזור להמשיך להתגורר באזורם המגורר?

- מאת: ח"כ אורי אבנרי
- לשלטונות הגיעו תלונות שבעת פינוי בדווים מאי־זור רפית הסבו חיילי צה"ל נזקים כבדים לרכוש הבדויים, והתנהגו בקשיחות כלפי המפונים. כן צויין כי לפני פינוי הבדווים נסתמו בארות, וכי בעת פעולת הפינוי הושמד רכוש, וכמה מהבדווים אף פונו ע"י חיילי צה"ל.
- הנני מבקש לדעת:
- (1) אם הידיעות הנ"ל נבדקו?

- פינוי
- הבדווים מרפיה
- כמו בכל שבוע, הגשנו גם בשבוע שעבר צרור של שאלות לשרים השונים. בין השאר:
- א: השר הכיטחון

בין רבבות אוהדי

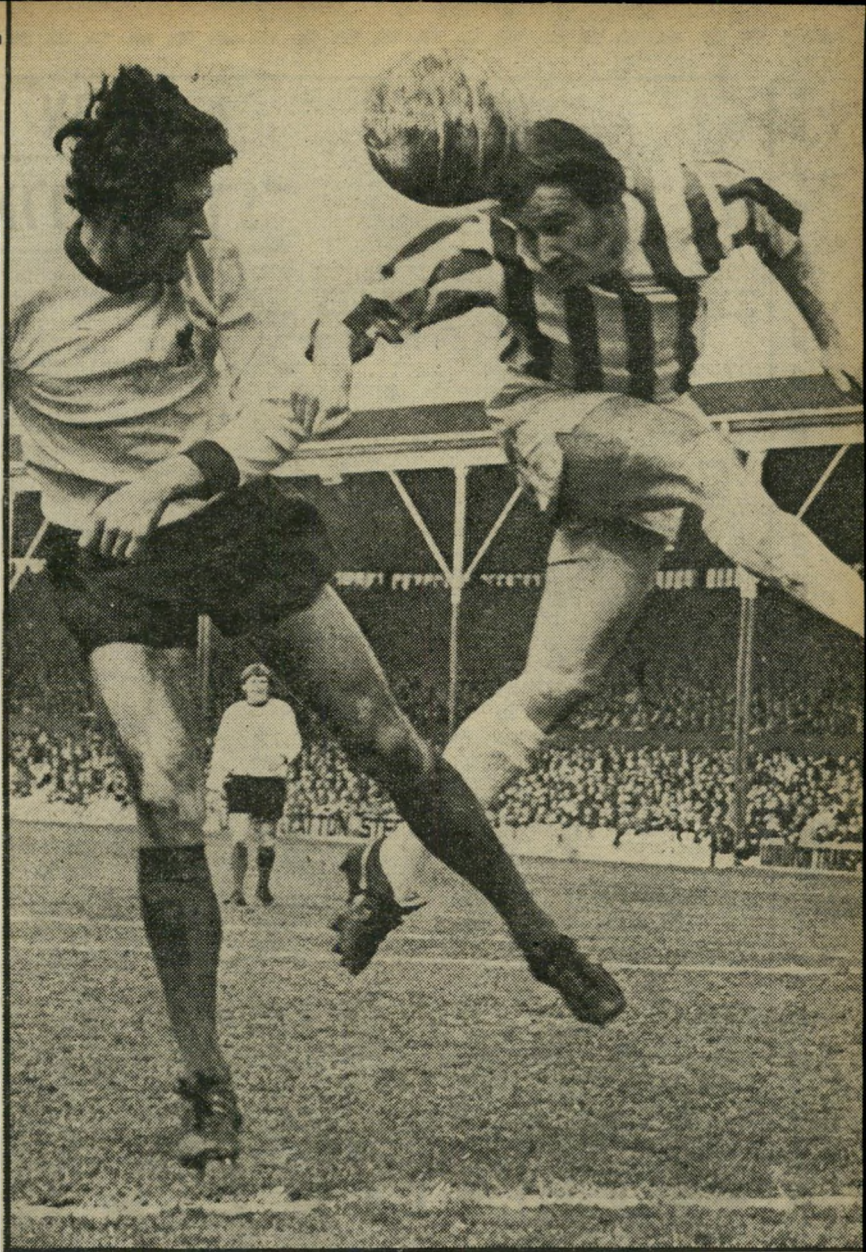
נאמנות כפולה: בנוסף

הם מעריצים ומזדהים עם קבוצת

"המשוגעים"

להיות היום סתם, "חובב כדורגל" זאת לא חוכמה. כל אחד יכול. יש מאות אלפים כאלה במדינה, הממלאים את טפסי הטוטו, הולכים כל שבת למיגרשים, מתווכחים כל השבוע על משחקי השבת שעברה ואלה של השבת הבאה, מרביצים לשופטים, זורקים בקבוקים על שחקנים המאכזבים אותם, ובולעים בלהיטות כל מילה כתובה על אלילתם.

מילה להישאר אוהד כדורגל ובכל זאת לא להיות כמו כולם, צריך היום להיות בעל נתינות כפולה: בצד הקבוצה הישראלית שבעדה הוא מוכן ללכת באש ובמים ולפעמים גם לכלא, הוא צריך להחזיק גם קבוצה טובה מצמרת הליגה האנגלית, לענוד את סימלה על דש בגדו, להכיר את כל כדורגלניה, לעקוב תוך כיסוס ציפורניים אחר תוצאות משחקיה ולהתווכח עם אוהדים אחרים על יתרו-נותיה על פני קבוצות ליגה אנגליות אחרות.

כל יום ראשון היינו רבים. היא רוצה למגרש ואני להשאר במיטה. עד שיום אחד היא נידנדה לי כליכך שנשבר לי והלכתי. זה היה משחק של קבוצה גרמי-נית נגד צ'לסי. ישבתי ביציע ונדבקתי. זאת היתה הפעם. אלה היו שחקנים. מאז נהייתי שרוף על צ'לסי. רדפתי אחריהם לאנגליה לראות אותם משחקים. סידרתי את העסקים ככה שאני אראה כמה שיותר משחקים שלהם. עכשיו בארץ קצת התקררתי, כי כל מה שאני יכול לעשות בשביל השיגעון שלי זה לראות אותם בטלוויזיה כשיש, ולמלא כל שבוע את הטוטו השבועי של הליגה האנגלית בלבד. אביב."

יחיאל ארזי, עיתונאי — מאנצ'סטר יונייטד

ב"אנצ'סטר יונייטד אצלי, זו אהבה ישנה. היא נמשכת כבר 20 שנה. הייתי באנגליה במיסגרת עבודתי ככתב-ספורט והזדמנתי להתארח במועדון של הקבוצה. האווירה במועדון וחברתם של השחקנים קנתה אותי. אחריכך כש-ראיתי אותם משחקים זה רק עזר לי להשתכנע להפוך לאוהד שרוף שלהם.

את האוהדים של הקבוצה הזאת ניתן לחלק לשני סוגים: אלה שהפכו לאוהדים אחרי אסון מינכן ב-1958 כשרוב שחקני הקבוצה ניספו בתאונת מטוס. ואלה שאה-

דו את הקבוצה עוד לפני האסון. אני לא אומר שהאוהדים שבאו אחרי האסון הם נלהבים פחות, אבל ברור שהאהדתם התחילה כתוצאה מההלם שבאסון. לנו, ותיקי האוהדים, האסון הנורא רק הוסיף על הכבוד והעריכה שרחשנו להתאוששו-תה של קבוצה מצויינת זו. "כעיתונאי ספורט הנמצא הרבה בתור-עה, יש לי הזדמנויות רבות לבטא אהדה ממשית לקבוצה. ממש ממקור ראשון. אני מזדמן לאנגליה לעתים תכופות ועוד לא קרה שהייתי שם והחמצתי איזה משחק שלהם."

יוסף מרימוביץ', מאמן כדורגל — טוטנהאם

ובאמת הם האהובים והאהודים עלי ביותר בקבוצה.

"הקשר שלי עם טוטנהאם מתחיל עוד ב-1954, כשהייתי בבישום-אבי בקורס לי-מאמני כדורגל, אז גם פגשתי את ג'ימי גריבס, שחקן הקבוצה המהולל ומאז אנחנו ידידים קרובים. אני הייתי אחראי להבאת קבוצת טוטנהאם למישחק בארץ בשנת 1964.

ה זאת אומרת למה דווקא טוטנ-האם? הם הקבוצה הטובה ביותר בעולם! נוסף לזה הם גם משחקים את סוג משחק הכדורגל האהוב עלי: צמוד לקרקע עם ססים קצרים. זה לא כליכך משחק אנגלי כמו שזה כדורגל קונטיננ-לי. וזה מה שיפה: בלי הנוקשות האנג-רית. משחקים יותר בשביל המשחק מא-שר בשביל הנצחון. על זה צריך להגיד תודה לשחקנים הסקוטיים של הנבחרת.

יעקב רייכמן, סטאז'ר לרפואה — פולהם

חד והפכתי לאוהד שרוף של פולהם. הי מישחק שלהם היה בדיוק מה שחיפשתי בכדורגל. אלגנטי חזק ומדויק. יש לי היום בבית אלבום אוטוגרפים של כל שחקני הקבוצה. כולל המאמן והרזרבים, כליכך הייתי שרוף עליהם אז.

"פה בארץ אני ממשיך לעקוב אחריהם בכל צורה אפשרית, בעיקר מחברים שי-חורים מאנגליה ומספרים. אני רק מקווה שבעונה הבאה אצליח להתפנות ולנסוע ממש למישחקים. זאת תהיה חגיגה."

ה התחלה התאהבתי בכדורגל. האנגלי. זה היה כששירתתי בחיל-הים כאיש צוות בצוללת. כל פעם כשהיינו מגיעים לאנגליה, והיינו מגיעים הרבה, הייתי הולך לראות מישחקים. החבר'ה כבר ידעו. הם יוצאים לבלות, לחפש חתיכות, דיסקוטקים, לרקוד, ואני הולך לראות כדורגל. במשך חודשים קודם הייתי חוסך משכורות מהחודשית העלובה של סדיר-ניק, בשביל שבאנגליה לא יחסר לי כסף למישחקים. עם הזמן נתפשתי לקבוצה אחת במיור."

רפי יונש, יבואן-יצואן — צ'לסי

אם היו אומרים לי לפני שנתיים שאהיה אוהד כדורגל, הייתי צוחק בפרצוף למי שהיה אומר זאת. אני וכדור-גל? בחיים שלי לא הבנתי מה מוצאים כל המשוגעים האלה שרצים למיגרשים ובייחוד לא מה עושים המשוגעים שרצים בתוך המיגרשים. עד לפני שנתיים. הייתי אז בגרמניה. היתה לי חברה שיקסה, דלי-קטס מכל הבחינות חוץ מדפסת אחד — משוגעת לכדורגל. היה לה פעם חבר ששיחק בקבוצה גרמנית, ממנו היא תפשה את הקרינה ונשארה איתה גם אחריכך.

הכדורגל בישראל - יש רבים בעלי

לאהדתם לקבוצת כדורגל ישראלית

כדורגל מהליגה האנגלית. אלה הם:

האנגלים

היום זאת האופנה בכדורגל. מי שאין לו קבוצה אנגלית לא נחשב בכלל. תורמת לכך בהרבה תוכנית מישחק השבוע המסודרת מדי יום חמישי בטלוויזיה, המקרינה בדרך-כלל משחקים של קבוצות הליגה האנגלית העליונה. רבבות, הרות קים לתוכנית זאת מדי יום חמישי, למדו כבר להבדיל בין מנצ'סטר יונייטד למנצ'סטר סיטי, ולדעת שליברפול אינה מפורסמת רק בזכות החיפושיות. אלה עוקבים היום בלהיטות ובמתח אחרי משחקי הליגה האנגלית, קוראים שבועוני כדורגל בריטיים הנמכרים בארץ כמעט כמו בוייטצ'פל, ותולים תמונות של כוכבי כדורגל בריטיים מעל למיטותיהם.

איך מגיע אדם להיות "אוהד שרוף" של קבוצה אנגלית? כדי למצוא את התשובה לשאלה זו פנה העולם הזה אל כמה מהאוהדים הוותיקים והמפורסמים ביותר בישראל של קבוצות הליגה האנגליות, ואלה הם סיפוריהם:

"כל שנה אני נוסע לאנגליה. הם מזמינים אותי חודשיים לפני תחילת העונה ואני נמצא עם השחקנים במחנה האימונים שלהם. אני בקשרים קרובים מאד עם השחקנים במחנה האימונים שלהם. אני בקשרים קרובים מאד עם כל אחד מהם. ביחוד עם בילי ניקולסון, מנהל הקבוצה.

ממנו אני מקבל כל השנה דיווח ישיר במכתבים על מה שהתרחש במשחקים שלהם. ברור שלתוצאות המשחקים אני לא ממתין עד למכתב שלו. כל מוצאי שבת אני מחכה חסר סבלנות לשמוע ברדיו איך הם גמרו את משחק השבת שלהם.

צבי ליפקין, עורך-דין — הוולבס

בכלל אני חושב שקבוצת הכדורגל הזאת היא חגיגה לכל אוהד כדורגל. כל צופה יוכל למצוא בה את הטעם שלו ואת השחקן שלו.

"אהדה מעשית? נו, עושים את המכסימום שאפשר, לא מחמיצים אף משחק של הקבוצה בטלוויזיה."

"אני אוהד את הוולבס בגלל שאני עצמי הרגשתי כל החיים כמו זאב בודד ונלחם בשיניים. בעצם מה שהביא אותי אל הקבוצה הזאת זה השחקן הנהדר שלהם בילי רייז. ראיתי אותו משחק בפעם ראשונה לפני 6-7 שנים. זה שחקן המסמל בשבילי יותר מכל שאר הכדורגל. גלנים האנגלים את כושר הלחימה, המסירות לקבוצה, הכבוד והמשמעת העצמית.

מרדכי שפיגלר, כדורגלן נבחרת ישראל — ווסטהאם

"כל שבת אני ממחר הביתה מן המשחק. בו אני משחק עם מכבי נתניה וקולט את התוצאות של הליגה האנגלית. ישר מן הברי. נדרתי נדר שאם הם יעלו לגמר-הגביע אני נוסע לאנגליה למישחק הגמר. אחרי שהם הפסידו בחצי-הגמר נגד טוטנ'ם סיטי לא ידעתי אם להצטרף או לשמוח על הכסף שחשכתי. מתכננים בשבילי עכשיו בארץ משחק

"אני אפסר שלא לאהוד את ווסטהאם יונייטד? שם משחקים שחקנים כמו בובי מור וג'ף הרסט. הייתי שם לפני שנה במשך חודש וקשרתי קשרי ידידות עם כל השחקנים וגם עם המנהל שלהם. רון גרינווד. בשבילי, כשחקן כדור רגל, זו היתה חוויה לא רגילה לראות את הביצועים שלהם. ניצלתי כל רגע פנוי שהיה לי כדי לראות אותם בפעולה.

הוקרה. כזה כמו שערך לג'ף הרסט. רון גרינווד, המנהל של ווסטהאם יונייטד, הר

חגי קרן צבי, עיתונאי — ליברפול

שבוע ואני הפסדתי שילינג. מאז אותו שילינג התחלתי לשים לב לקבוצה. "כשהיא ירדה לליגה ב' הייתי כמה שנים באבל, ניחם אותי רק זה שגם שם היא היתה תמיד הכי טובה. ביל שנקלי, מאמן הקבוצה הפליט פעם אימרת פז: (המשך בעמוד 34)

"כמה שזה מוזר האהדה שלי לקבוצת ליברפול התחילה דווקא בהפסד כספי. זה היה איזה שנה שנתיים אחרי מלחמת העולם השנייה. התערבתי עם חבר, סתם ככה, שליברפול מנצחת את ארסנל במשחק בליגה האנגלית. לא שהיה לי משהו מיוחד לאחת והתנגדות גדולה לאחרת. זו היתה התערבות בשבילי הספורט. וקרה שליברפול הפסידה אותו

(המשך מעמוד 33)
יש רק שתי קבוצות כדורגל טובות באנגליה, הן הן אמר, ליברפול והרורבה של ליה, הוא אמר, ליברפול: אם הוא לא צדק ב-100 אחוז, לפחות ב-50 הראשונים הוא בטח צדק.

אמציה לבקוביץ, מאמן נבחרת "האפרוחים" — ארסנל

בפעם הראשונה שמתירב ל- ארסנל כששיחקתי במדי הפועל תל-אביב והפסדנו להם באנגליה 6:0. אז עוד לא ידעתי שזאת לא התוצאה הכי גוראה בעולם. לא עברו שנתיים והפסדנו להם שוב, בתוצאה 10:2, אבל דבר אחד ידעתי: שהקבוצה הזאת מוצאתיחן בעיני. "משנת 1962 עד שנת 1966 הייתי נוסע כל עונה לאנגליה כדי להתאמן שם עם ארסנל. היינו הרבה יחד גם מחוץ למגרש וקשרנו קשרים שנמשכים עד היום. יש להם שחקנים גדולים בקבוצה הזאת:

ג'ורג' איסטמן. ג'ף ארמסטרונג, כולם אחדיאחד. "הלק מהגדולים האלה אני זוכר עוד כשהיו קטנים מאד. השוער של הקבוצה בוב וילסון, שהוא היום השוער הטוב ביותר בליגה האנגלית. באותם ימים הוא היה אחד מבין שלושת שוערי המישנה. אני זוכר איך אני ונחום סלמון היינו בועטים לו לשער בשביל לאמן אותו. והוא היה קולט."

ד"ר ישראל נגריס, רופא — מנצ'סטר סיטי

בה זמן והפכתי אוהד שרוף של הקבוצה. התעניינתי בכל מה שקשור בה. התחלתי לגלות לקבל יותר מידע על הקבוצה. מאנשים שהיו באנגליה ושראו אותה משר חקת. "זאת קבוצה שתענוג לראות משחק שלה. השחקנים יודעים לתכנן משחק,

אמנם באנגליה לא ביקרתי אף פעם. אבל אוהד של הכדורגל האנגלי הייתי תמיד. ראיתי כדורגל בהרבה מקומות בעולם וביחוד ברוסיה. ארץ הולדתי. אבל בשבילי אנגליה תשאר תמיד מולדת הכדור רגל. כשלא היתה בארץ טלוויזיה נהניתי לראות כל קבוצה אנגלית שהודמן לי

לתכנן התקפה ולהביא נצחון. קבוצה יש-ראלית שדומה לה? קשה, קשה מאד למצוא. אולי, אולי מכבי תל-אביב בימים הטובים שלה."

לראותה בארץ או בחו"ל. אחרי שבאה הטלוויזיה התחלתי להיות בדרך. מכל קבוצות הליגה האנגלית שראיתי מצאהיחן בעיני ביותר מנצ'סטר סיטי. לא עבר הר-

יוסף דגן, מזכיר ההתאחדות לכדורגל — ניוקאסל

מחפש בכדורגל — התקפה טובה. היו להם שחקנים שהם שמות באנגליה: ג'קי מלבורן, ששיחק גם בנבחרת-אנגליה וי-מיצ'ל ששיחק בנבחרת-סקוטלנד. מילבורן רן זה שייך לשושלת של כדורגלנים, הוא הדוד של בובי וג'קי צ'ארלטון. "אני זוכר ב-1952 אחרי שהם לקחו את הגביע בפעם הראשונה, באו אלי החבר'ה העיתונאים להתערב שהם לא יע-שו את זה עוד פעם. כל העיתונאים וכתביהספורט ישבו אז בקפה נוגה. לא התערבתי אף פעם על כסף, אבל אחרי שהסתיימו משחקי הגביע שתייתי קפה וא-כלתי עוגות בנוגה איוה חודש שלם לא על חשבונני. ניוקאסל עשתה את זה עוד פעם. שנתיים ברציפות, ואף אחד חוץ ממני לא האמין שזה יקרה."

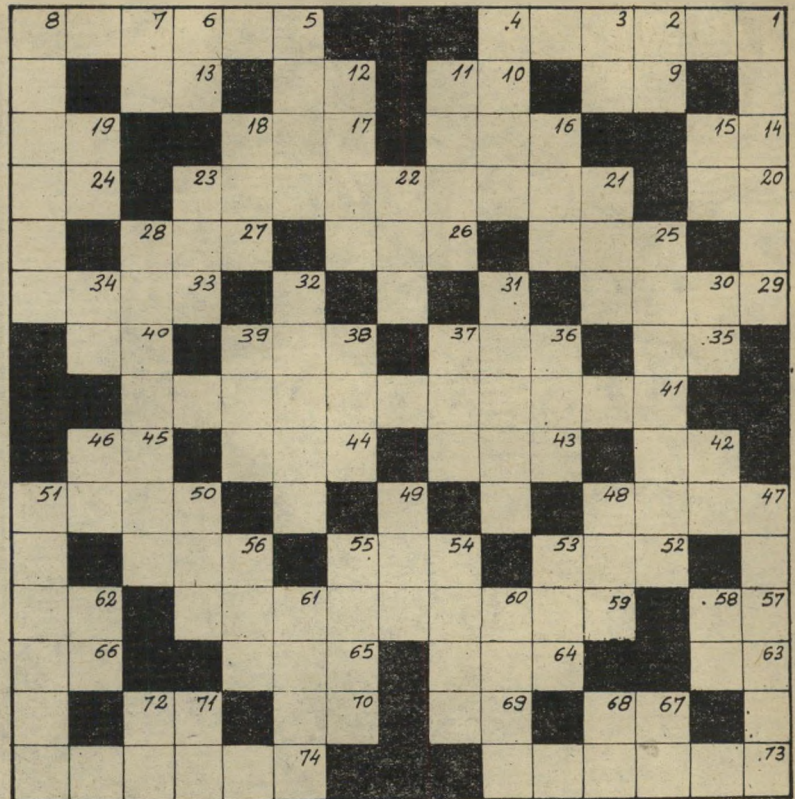

זה התחילי אצלי בדיוק לפני 20 שנה. ב-1952 זכתה ניוקאסל בגביע האנגלי בכדורגל כשניצחה את ארסנל. לי לא יצא לראות את המישחק הזה במיגרש. אבל ראיתי אותו פה בארץ בסרט. זאת היתה הפעם הראשונה שרא-יתי קבוצה אנגלית בפעולה. הדבר הרשים אותי כל-כך שמאז ועד היום נשאיתי נאמן לקבוצה שהביאה אותי ראשונה להערצת הכדורגל האנגלי. "זאת קבוצה ששיחקה בדיוק כמו שאני אוהב: כדורגל התקפתי. וזה מה שאני

1803

העולם הזה

חשבון

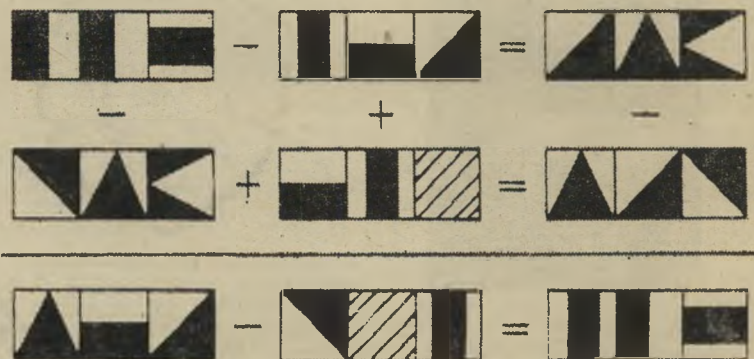

את פיתרון החשבון יש לשלוח לת. ד. 136, תל-אביב, ולציין על גבי המעטפה: "חשבון 1803". בין הפותרים יוגרלו פרסי ספרים.

- מאוזן:** (1) אירוע מרכזי במדינות דמור קרטיט. (2) ראש ממשלה ומוכיר מפלגה רוסי לשעבר. (9) כנף הבגד. (10) הלכה. משפט כתוב. (12) אנגליה היא כזאת. (13) מכשיר עינויים. (14) מגש. (16) חרב. לא מיושב. (17) ריקוד. (19) אמונה. (20) אות באלף בית. (21) שר החוץ של אייזנהאואר. (25) אבני מפולת. ערימה. (25) דומיה. (26) מין עוף. שבצווארו יש מעין כיס (ויקרא. י"א, י"ח). (27) אותו מטילות אניות בנמל. (29) חיה קלת רגלים. (33) נאט"ס. נסגר. (35) לבוש אבל. (36) ציץ. ניצה. (38) מצע. ספה. (40) פקודה. (41) מייסד בית המדרש ביבנה, אחרי חורבן בית שני. (42) מילת תנאי. (43) רום. גובה. (44) שמחה. (45) קידומת שם הולנדי. (47) דברי בוו ונאצה. (50) מתנה. (52) ירק מאכל. (54) אחד המולות. (56) ייחל. (57) רחמנא יצלן (ר"ת). (59) שנתא יהודים. (62) ממחר. (63) עיר במצ-ריים בה הקימו היהודים מקדש בימי גלות בבל. (64) רו. (65) הלך. (66) מילת שיליה. (67) יצור דמויני שביחו — הגויזנים. (69) בעלה של תמר. (70) נצה. (71) אחד השבטים. (73) ככר לחם קטנה.

חשבון 1803

זוהי חידה חשבונית. כל ריבוע מסמל סיפורה. לאותן הספרות יש אותם סימנים. בעזרתן של פעולות חיבור וחיסור יש למצוא איוו סיפורה בדיוק כל סמל של ריבוע.

את התשובות יש לשלוח על-גבי גלויות בלבד לת. ד. 136, ת"א. ולציין על-גבי הגלויה: "חשבון 1803". הפתרון צריך להכיל את כל התרגיל במספרים. המועד האחרון למשלוח הפתרון — 29.3.72.

בין הפותרים יוגרלו שלושה פרסי ספרים.

בעיני הוליווד, תכונות העיקריות של האיש ג'רי לואיס היא שכל סרטיו הרבים בהם השתתף, מן הימים העתיקים של השותפות עם דין מרטיין, ועד עצם היום הזה, כולל אותם הסרטים שביים בעצמו, לא הפסיד עוד אף פעם כסף. מחד מאה גדולה מזו עוד לא נבראה בעיר הסרטים האמריקאית. אולם כאשר מוזכרים את המילה רצינות או אמונת בהקשר עם לואיס, מיד מתחילים כולם להתפעל מצחקו. מה לליצן הזה ולמורשגים נעלים? אשר למבקרים של אמריקה, אלה בכלל אינם מקדישים לו תשומת-לב. אימר לור-אס: "כאן צריך קודם למות, ורק אחר כך להתגלות. בוגארט, לורל והארדי נפ-טרו, ובבקשה, היום כולם יודעים שהיו ג'אונים." בהמשך לקר הגיון זה, מתלוצץ ג'רי ומספר כי בכונתו לפתוח עסק חדש, הספרים בע"מ, "עסק שאלי תוכל לפנות כדי לקרוא מה שייכתב עליך אחרי מותך. אלא שלעומת האמריקאים, חושבים לי-משל, הצרפתים כי הקומיקאי היהודי זה, אשר מאז גיל חמש עד היום (זה כבר 40 שנה מאז) לא פסק מלהופיע, הוא אחד היוצרים המקוריים והחשובים של הקולנוע האמריקאי, וכל התעלולים שלמד בבורשט סריקוס (מעצל ההופעות המיר

ג'רי לואיס

מתפעלים מצחקו

עדות לקהל יהודי, רק מוסיפים לכבדו. "עולמו דומה לזה של ז'אן קוקטו." כותב אחד מהם, "הוא מזכיר את בראסון ואת גודאר". כותב אחר, "הוא משלב אכזריות ורגישות, מציאות ודמיון ונוטע בלב הקומדיה עומק טראגי". הוא אחיו הרוחני של סלינגר, ועוד מחמאות מסוג זה. מחקרים ארוכים ומסובכים מוקדשים לו, ובין היתר אובחן בו תסביך סאדו-אנאלי (כלומר משהו הקשור לישבן ול-סאדו, את היתר אתם רשאים לשער). מכל זה יצא שלואיס בא לאירופה ליהנות מן המחמאות ולעשות בה סרטים למערציו, וסרט ראשון כבר מתוכנן ל-הפקה — במולדתו של אינגמר ברגמן ובנושא הקרוב לברגמן, היום בו בכה ה-ליצן הוא סיפור הידרדרותו הנפשית של ליצן קירקס, וכזכור, גם ברגמן מעלה נושאים מסוג זה לעיתים קרובות.

ואל תחשבו לכם כי זה סתם עוד ליצן החולם להיות האמלט. "להיפך", טוען לואיס, "מוטב להם להאמלטים למיניהם שיתחילו לחלום כיצד צריך לשחק ליצן. יש להם באיגוד השחקנים האמריקאי ל-מעלה 20 אלף שחקנים, אבל קומי-קאים אמיתיים, אפשר לספור על אצבעות הידיים." ואיש עוד לא העז לטעון שלואיס אינו קומיקאי אמיתי הראוי להיות חבר באיגוד עילית מכובדת.

תדריך

תל-אביב

*** הארי המזוהם (אופיר, אר-צות-הברית): האביר האמץ חגור ה-

הגלולה

עושה שקט

הגלולה (מקסים, תל-אביב, ישראל) — לאחר ארבע שנות הדיון שלא מרצון (בעיות תקצי-ביות, סכסוכי משקיעים וכדומה) יצאה סוף כל סוף גלולתם הקומית של נסים אלוני ודוד פרלוב לאור העולם.

גלולה זו, שתכונות הפלא שלה צריכות להרגיע את בני הנעורים הסוערים מדי בימינו, עומדת במרכז קר-מדיה קצת פנטסטית וקצת אבסורדית, מצולמת בשחור-לבן ומשוחקת על-ידי כמה מן הכוכבים הישראליים המוכ-שרים ביותר, כמו יוסי בנאי, אבנר חזקיהו, גדעון זינגר וג'רמן אוניקובסקי, וכן על-ידי שרגא פרידמן המנוח.

אבל מאחר והמדובר הוא בנסים אלוני, לא צריך איש להתפלא אם תוך כדי סיפור פלאותיה של הגלולה, אשר משום מה פועלת ההיפך, ובמקום לבגר את הנוער, מבלבלת לגמרי את עשתונותיו, נכנסים ויוצאים מן הבד כל מיני עניינים אחרים, חלקם קשורים במקצת לעלילה, מרביתם תלושים לגמרי, והכל נראה כאילו רוח סערה אחזה בדפי המון תסריטים ועירבבה אותם יחד.

יש כאן עניין בהיפוכוּדִרִים ובפצצות מאולתרות, בפול-חן נוער מוגזם וברופא רודף בצע, באילולי נוער ובמחלות הפירסומה, בקיצור, קצת מכל דבר. עכשיו, אילו התנהל הכל בקצב כפול מזה שמכתיב הבמאי דוד פרלוב, יתכן וזה היה נראה כקומדיה מטורפת ומשגעת. ואולי אם היו העניינים עוזים עוד יותר באבסורד שלהם, והרעיונות שצצים מדי רגע היו מתפתחים יותר, אפשר היה לקבל סאטירה נוקבת וצורבת. אבל כפי שה נראה עכשיו זה לא די מטורף, זה לא די פיקנטי וזה מרתק די הצורך. יתכן מאוד שחלק מן הקהל, ישאל עצמו מה בעצם רוצים ממנו, שעה שהמתחכמים יטענו, שזה פושר.

אמנם יש להודות שזהו אחד המוצרים הישראליים המעטים לבד הקולנוע, בהם מורגשת השקעת מחשבה

טייס עירום

שונא מלחמה

מילכוד 22 (אלוני, תל-אביב, ארצות-הברית) — סרטי מלחמה מראים בדרך-כלל כיצד חיילים עשויים ללא חת, מנצחים בצורה מוחצת אויב עלוב-נפש תוך כדי מבצעים עוצרי נשימה, ולבסוף, מחבקים במרץ את החתיכה שציפתה בסבלנות במשך כל השעתיים הארו-כות של הסרט, עד שיגבורה חרג את כל הנבלים. כל חובבי סוג זה של סרטים, עשויים לקבל הלם למראה "מילכוד 22".

זה אמנם סרט מלחמה. הוא מתרחש בנמלית-עופה של הצבא האמריקאי באיטליה, במלחמת-העולם-השנייה. אבל זהו סרט שאין בו גיבורים, אלא אם כן אתם מוכנים לכנות כך טייס המפחד לטוס. האויב איננו עלוב נפש, הוא פשוט איננו. ואם חיילים נפגעים או נגרמות אבידות, זה משול לתופעת טבע, כאילו נפגעו בברק או בסערה. מבצעים עוצרי נשימה אין. אלא אם אתם רואים בהחלטה פצצות לים, מיבצע גבורה. כאשר לחתיכות, אלה הן זונות בדרך-כלל, או במיקרים הטובים ביותר, אחיות בית-חולים המחליפות בני-זוג בקצב בו מתחלפים החולים במרפאת שדה מאולתרת. ולמען האמת, המרפאה קוסמת לכל אנשי היחידה לא-דיוקא בגלל האחיות, אלא משום שמי שמאושפו בה יכול לפחות לסמוך על-כך שלא יצטרך לצאת להפצצות כל זמן שהוא מרותק למיטה.

בקיצור, סרט מלחמה יוצא-דופן בהחלט, סרט שבו הצבא מתחלק למלחי פינא למיניהם, לביורוקרטים מטוטמטיים, לאוטוקרטים מגעילים, לרודפי-צע ולרודפי-נשים, לגנאלים כרסתנים ולילדים חסרי-יבנה, ביניהם מ-תרבים כרוחות-רפאים כמה אנשים שפויים בדעתם שדווקא שפיותם גורמת להם להאמין כי כל העולם קשר קנוניה להורגם, מה שבעצם די נכון.

על כל המרקה הזאת מנצח מייק ניקולס, מומחה להומור שחור, בעזרת צוות שחקנים מבריק, עם אלן ארקין

אקדת משליך לארץ את סמל מישטרת סן-פרנציסקו הנירדפת על-ידי פושעים מופרעים המפריעים לעבודתה ועל-ידי ה-חוק המשוכלל המפריע לה ללכוד פוש-עים אלו. אלים, מותח, מרגיז ומיקצועי להפליא מבחינה קולנועית. במאי: דון סיגל, שחקן: קלינט איסטווד.

*** מוסקבה בוערת (סינרמה, ברית-המוצות): זהו החלק השני של חילחמה ושלום המוקדש כולו למלחמה. כשמוסקבה בוערת בצבעים טבעיים ומח-נות הצבא מסודרים בוויטרוואיות מדהי-מה; בהיתחשב בכמויות העצומות של

ניצבים ובכך שהבמאי, סרגיי בונדרצ'וק, גם משתתף כשחקן (פיר) בתוך התמונה אין כל ספק שאם לא היה איש קולנוע, היה לפחות רמטכ"ל.

ירושלים

*** בני יקרייך (אורנע, אר-ה"ב): אגדה קולנועית מופלאה וספוגת דם על כנופיות פשועים משנות העשרים. עם פיי (בוני) דונאי וורן (קלייד) ביטי, בשיא הקאריירה הקולנועית שלהם, כי-סיוע שחקני מישנה מעולים.

חיפה

*** רמות מאהבה (בית-העם, סביון, צרפת): הפרשה המישפטית שי-הסעירה את צרפת על התלמיד שהתאהב במורתו ועל תגובתה של הברה מסגרת, החושבת עצמה לזאורה. במאי — אנדרה קאייט, מישחק אני ג'ירארדו.

ג'רמן אוניקובסקי: דיאלוגים של אלוני

ומאמץ בהכנה, ויש בו רגעים טובים בעריכה ובצילום, אם כי השאלות מן החוץ שקופות למדי (ההלוויה הדמי-יונית של חזקיהו, למשל, החלק היחידי המצולם בצבע, מעורר מייד אסוציאציה פליונית). השחקנים לעומת-זאת, נוטים מאוד להגזמה, כנראה משום שהמדובר בשחקני תיאטרון, הרגילים לשחק בשביל השורה האחורונה ביצע, ולא רק בשביל מצלמה המתבוננת מקרוב גם בחורים שבשניהם. וכאן מחמאה קטנה לאברהם רונאי, שחקן-ליט את תפקידו של שרגא פרידמן (אשר נפטר תוך כדי הפקת הסרט) באמנות מופלאה.

בסך-הכל, סרט למעריצי הדיאלוגים של נסים אלוני ולאלה העוקבים בעניין אחרי התפתחות הקולנוע הישראלי ומוכנים לראות צעד ראשון, אמנם צנוע, לקראת קול-נוע חושב ומתוכנן.

פרנטיס וארקין: טייס המפחד לטוס

כטייס המפחד לטוס ובא לקבל אות-הצטיינות בלבוש האדם הראשון; אורסון וולס כגנרל עם מזכירה בלונדית צמודה; מרטין באלזס ובאק (האב ב"התפשטות") הנרי, כשני קולונלים נוכלים; בוב ניוהארט, המאבד עשתונותיו לחלוטין בערימות הביורוקרטיה הצבאית; ג'ון וויט כקצין אספקה שמאכל חיילים בכותנה, כי זה עסק טוב עבורו, וכן הלאה וכן הלאה.

אמנם כל מי שישווה את זה לספרו של ג'וזף הלר, יצטרך להודות שאין כאן אלא חלק מן הסארקאזם המאקאברי של הספר, וכל מה שניקולס מצליח לעשות הוא מבט שטחי מהיר על פני אחד הספרים המוצלחים של השנים האחרונות. אבל אפילו כך, זה מתקבל מרשים ומעניין יותר ממרבית מוצרי הוליווד, מה עוד שהסרט ערוך (עורך: סם או'סאיון) ומצולם (צלם: דויד ואטקין) לעילא ולעילא.

*** ניקמת הצוענייה (רון, צר-פת): צוענייה נוקמת את כבודה בכפר שלם של גברים צבועים וגשים קטנוניות. בסרט מקסים של גלי קפלן.

במדינה

משטרה

מירדף-לילי

במכונית-חלומות

ניידת-מישטרה סירה שיגרתית בסימ-טאותיה האפלות של שכונת-התקווה. מא-חת הסימטאות יצא לפתע בחריקה צורמת עצם נדיר מאוד בתפאורה הסביבתית. בי-גאווה גזית קרעה יגואר ארוכת-חוטם את שלוות הסימטה הלילית.

נראה היה כי שתי המכוניות הופתעו באותה מידה. כרגיל התאושש החוק אחר-רון. כשהתחילה הניידת ברדיפה אחר מכונית-החלומות, היתה זו כבר כמטתי-ווייפאנטום ממנה.

אך כמו תמיד, מה שלא עושה הזמן עושה הנס. רהוב ללא מוצא אילץ את נהגיה-מרוצים לרדת מן המסלול ולחפש לו מיפלט ברגליו. השוטרים ירדו לסרוק את החצרות. רגלית גילו בעלי-המדים תושייה גדולה יותר. בתוך זמן קצר עלה בידם ללכוד באחת החצרות טיפוס מת-נשם-מתנשף שתעודת-הזהות הסגירה אותו כעורא שבתאי.

צחוק גדול. לשאלת החוק בדבר נשי-מתו הקצרה ענה האיש, כי הוא נרגש מאד ממשחק קלפים לוהט שניהל באחד הקלובים בסביבה. אם התלהב החוק מן ההסבר הממצה, הרי שהשכיל להסתיר זאת היטב. אחר כבוד נלקח שלל-הלילה האומלל לתחנת-המישטרה.

בתחנה נודע כי שעות מספר קודם לכן נפרץ מוסכו של יהודה ליברמן ונשלף ממנו יגואר שאמור היה להיות מקולקל. כנכור הוכיח עצמו היגואר המקולקל כבר-תחרות רציני מאד לניידת מתוקנת.

גילוי הגניבה הביא להגשת כתב-אישום נגד שבתאי. בכתב הואשם בנהיגת רכב ללא אישור הבעלים ובנהיגתו ללא רישיון. משום מה גילתה המישטרה רוחב-לב מפ-תיע ולא האשימה את חובבי-ההגה בפריצה למוסד.

עורך-הדין, דרור מקרין, כפר בשם שולי-חו באשמה. לאחר סידרת טיעוני ההגנה והתביעה מצא השופט יהודה טרייביש את עורא שבתאי אשם. אלא שהשופט קבע כי האיש אשם רק בנהיגה ללא אישור הבע-לים. מאשמת נהיגה ללא רישיון זיכחו השופט. „התביעה לא הוכיחה כי אין בידי הנאשם רישיון”, קבע.

בצאתו מן המשפט צחק ודאי עורא שבי-תאי צחוק גדול. שכן, התביעה אמנם לא הוכיחה, אבל לו באמת אין רישיון-נהיגה.

סטודנטים

מי זה דוד?

הפנינים המתפרסמות בעיתון הסטודנ-טים החיפני פוטט מורטס, מן הראוי שתרי-אינה אור ועיניים בעוד כמה מקומות. בגיליון האחרון של פוטט הופיעה רשימה קצרה מאת גילי חרי.

כתבה גילי: „שני תלמידי תיכון חיפ-איים ניסו ביום חמישי לפני שבוע למכור את בטאון מצפן ליד המזוזה. במקום עבר בחור שחרחר שדרש מהם להסתלק מייד מן האוניברסיטה. כדי שלא אצטרך להשי-מיד לכם את העיתונים.”

משניסתה הכתבת לתהות על קנקנו של הקשוח הצעיר, התפתח ביניהם הדו-שיח הבא:

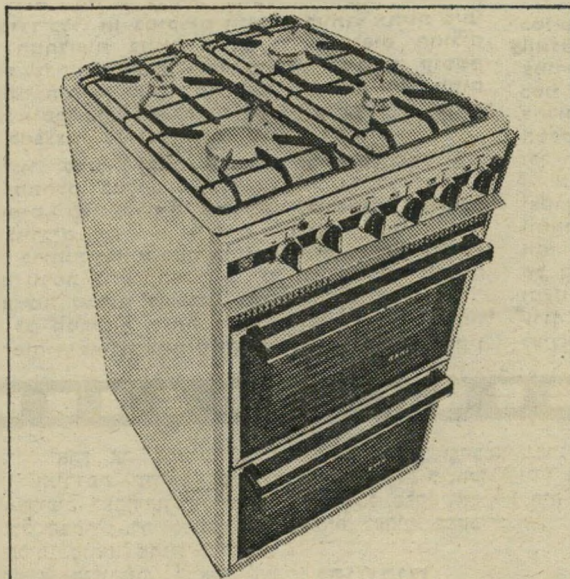
— מי שלח אותך?
— אני שלח קצין-הבטחון של האוני-ברסיטה.
— מה תפקידך?
— אני עושה הכל.
— מה בדיוק?
— הכל.
— ???
— למה לך להתערב. אם את רוצה קחי את השם שלי ותתלונני.
— מה שמך?
— דוד.
— מה שם המשפחה?
— אין לי שם משפחה.
באמת, תמימות של כתבת. היא לא יודעת שאנשי הבטחון הם טיפוסים סודיים ביותר. הוא לא יכול סתם ככה לרוץ ולחלק את השם שלו לכל שואל.

אמקור

שוב מחדש !

8 תנורי בישול עם רעיונות גדולים

- * 2 תאים נפרדים לאפיה ולגריל
- * תרמוסטט לוויסות החום
- * קומפקטי, נע על גלגלים
- * כפתור תאורה לתא האפיה

תנור בישול

אמקור נמכר גם בשיטת החליפין

(TRADE IN)

דגם 600 אחד מ-8 דגמי אמקור

יתרון חשוב: שרות אמכא המפיצים: אמכא וסוחרים מורשים.

היהלומן בצרה

הפעם, נדמה לי, היהלומן המפורסם לא יצליח להחליף מהבוב.

כפי שאינכם יודעים, היה ליהלומן התל-אביבי — ששמו נקשר פעם בעיסקת הב-רחא גדולה, אבל מעולם לא הועמד למשי-פט — תחביב מאוד חביב: נערות.

עד כאן, אין בכך שום רע. אלא מאי? עם השנים, הלך וגדל הפער בין גילו של היהלומן לגילן של הנערות. ואפילו לא רק באופן יחסי, אלא גם אבסולוטי. כשהוא נהיה לראשונה סב, לדוגמה, חגג היהלומן מן את המאורע בחברת ידידה חדשה, ש-היתה צעירה יותר מבחו שילדה לו את הנכד. וכן הלאה וכן הלאה. כיום, בגיל 58, הוא מעורר גיחוך בעיר — או אולי קינאה, אני יודעת? — כשהוא מופיע בחברת הנוכחית שלו, מלצרית בבאר, בת 15 וחצי.

אלא מאי? גם בכך לא היה שום דבר מיוחד. ואפילו בכל התרד שמסביב לא היה משהו מיוחד: בסיפורים שהוא מע-דיף לבלות עם קטניותיו — כן, לעיתים עם יותר מאחת בבת-אחת — בדידות-גג סודית שלו, שבקיץ המיטות בה מוצאות החוצה אל המרפסת הנרחבת, מתחת לכר-כבים הנוצצים. שהוא מעניק לכל חתיכה שהוא נפטר ממנה חתיכת יהלום. רציני, שהמפורסם יכולה להקים בו קרן-פנסיה של איגוד מיקצועי שלם. או שהסכומים שהוא שילם עד היום, בשביל לסדר הפלות, להשתק סחיתות, ולקנות תצלומים מפלי-לים, היו מספיקים להקים תעשיית יהלומים מים חדשה בארץ.

אבל, הפעם, כמו שאמרתי, קרה פנצ'ר. המלצרית, כמו רבות מקודמותיה, נכנסה להריון. המיליונר שלנו, למרות שכלל לא היה בטוח שזה ממנו, היה נכון לגלות את נדיבותו הרגילה, לשלוח אותה לגינקולוג הקבוע שלו.

אלא שפה, פתחה פתאום הפרחה את פיה — והכריזה: „לא. אני רוצה ללדת. הפלה לא באה בחשבון.“

כרגע, אם כן, אתם יכולים לראות יהלומן תל-אביבי אחד מסתובב מודאג ביותר במיסדרונות המהדרים של בית-היהלומים ברמת-גן. זו הפעם הראשונה שהספג לא עוזר לבחור שלנו, ועבורו זה מצב באמת מבין במיקצת.

תקוותו היחידה היא, שהמלצרית הקטנה איננה מתכוונת ברצינות, ורוצה רק לסחוט ממנו סכומי-עתק.

אבל אם זה ככה, הוא שואל את ידידיו, או למה כל ההצגה? הלא היא יכולה לבקש דוגרי, בלי לגרום לו תחשפת-לב. אחרי הכל, מה זה כסף לעומת הבריאות?

שלו, התנדב אחד מידידיו הטובים ל-משש תמיכה לאלמנת-הקש. מה גם ש-היא זרה בארץ, ודבר זה ואחר, וברור שאי-אפשר להשאיר אותה בודה בזהר. המצב כרגע, אם כן, הינו שהבחור

בות והניחושים רבים. ישנם כמה טובי-לב שאפילו טוענים שזה דווקא התי-אטרון שלא ייחדש לו את החוזה, ועור-דד פשוט יגיש את התפטרותו כדי ל-צאת בכבוד מהעסק. לא היו הצלחות מיוחדות שם, תחת הנהלתו, ודברים כ-אלה. אבל על מי לא סיפרו סיפורים כאלה?

כל זה, בנוסף לתאונה שקרתה ל-אחרונה לאשתו, ליאורה, ואשר ב-

ליאורה ועודד

עקבותיה היא נשארה — בינתיים — עם צלקת על הפנים. כשהולך, הולך בכל הכיוונים.

אבל מלבד זה, נסיך יקר, הכל בסדר. הסערות בחיי המשפחה של הקוטלרים שכוו. התאומים — בן ובת — שנולדו לפני כמה חודשים, גדלים ופורחים כמו על שמרים, באווירה הצח של ק"ק חי-פה. ומה יותר מזה צריך הבן-אדם?

הפתעות, הפתעות

ישר מהקרנבל בריו, ואיתה מיליון תק-ליטים של סמבות. אורגנל. וסמבה מי-ריו, כפי שאתם ודאי יודעים, היא לא משהו שאתה רוקד — אלא משהו ש-מרקיד אותך. וכך, אחד עם גור ביד, השני עם מלפפון בפה, החלו האורחים מתמזגים בקצב הסוחף, ורוקדים עד כלות הנשמה.

אחרי כלות הנשמה, עברו האורחים לחדר ההתאוששות. כל אחד שכלתה נשמתו, עשה הפסקה בריקוד, ניגש ל-התאושש. כשגמר להתאושש, יצא בח-זרה לרקוד, כשהוא אינו שוכח לכפתר בדרך את מכנסיו.

את רצוייה מאד, קונטסה

בפעם האחרונה שהרונת **כריסטינה פאולוצ'י**, האצילה האמריקאית ממוצא איטלקי, הנשואה למנחת היהודי האמריקאי ד"ר הווארד בלין, היתה בישראל — היא התלוונה בפני מרות על החיים הסוערים כאן בארץ: „מאז שהגעתי לישראל, קבלה מרות, על מנה של זנב כריש ברוטב פיקנטי, במסעדה סינית יקרה, „לא היה לי רגע של חיים פרטיים. בישראל, אין פשוט מקום להימלט מההמון הרודף אחריו.“

הבנתי לליבה, גם אם לא הבנתי כליכך את ההגיון בדבריה. אולי הזמן, חשבי-תי לעצמי, יצליח לרפא את כאבה הגדול. הצליח. השבוע הזמינה מקום לה ולפמלייתה באחד מבתי המלון בארץ. כאשר הודיעה הנהלת המלון שכל המקומות כבר תפוסים, ניסתה מזכירתה במלון-פאר אחר. גם שם היו כל המקומות תפוסים. וגם בשלישי, וגם ברביעי. הרונת, שלא רגילה לשמוע על תיירות כה דחוסה, כאשר היא מבקשת להגיע לאן שהוא, שיגרה מיכתב משתומם לחבר תל-אביבי, שאלה מה העניינים.

החבר, שהוא באמת ידיד-אמת לרונת, אבל גם כן רק בן-אדם, בעל כושר סבילות מוגבל, השיב מיניה וביה: „רוצים נורא לקבל אותך, אבל באמת הכל תפוס. כל תיירי העולם יגיעו לישראל לפסח.“

וגם הרונת שלנו, אם אני מכירה אותה. אפילו אם היא תצטרך ללכת לשירות

להשכרת-חדרים של לישבת-התיירות, או לגור על שפת-הים. אבל היא תגיע. ועם כל הפמליה כמובן. ברוך בואך קונטסה.

עודד קוטלר

לא יחדש

עודד קוטלר לא יחדש את החוזה שלו עם התיאטרון החיפאי, כשהוא יס-תיים בפברואר הקרוב. למה? הסי-

הכאריזמה

מגיעה

עד

גרמניה

מי שחשב שהכאריזמה של שר הביט-חון **משה דיין** טובה רק לישראלים, יכול לחשוב עוד פעם. מסתבר שהיא אי-נה יודעת גבולות, והשפעתה בגרמניה לא פחותה מאשר בישראל.

הראייה: **ארישבט**. כן, האחת והיחיד-דה. האקס של שר-הביטחון. בעקבות

ארישבט

פירסום הפרשה בשבועון המיליונים ה-גרמני **שטרן**, ובעקבותיו בשאר עיתוני אירופה — החל מגיע אל ארישבט זרם מכתבי הצעות-נישואין, היכול להתחרות באלה המגיעים לכוכבות הוליווד.

ואם הייתם רואים ממ: גרמנים זק-נים וגרמנים צעירים, אריסטוקרטים ו-פשוטי עם. שמאלנים וימינים, מיליונרים ותפרנים, משכילים ובורים. ממש הדי-מוקרטיה בפעולתה. השם דיין פורץ כל גבול חברתי, מסתבר.

אני במקומה הייתי קופצת על אחת ההצעות האלה. ומה שיותר מהר. כי ל-אחרונה, החלו הנושים מתלבשים על אל-י-שבע ועל אמה, דורשים כיסוי חשבונות שלא נפרעו.

ביחוד זועקים חמס בעלי פרופמריות וחנויות פרחים, שאצלן היתה אלישבט, בימים הטובים, לקוחה גדולה.

אבל ידוע כבר שאין לצפות בימינו שאנשים יזכרו לך חסדי-נעורים.

הגירושין

בוטלו

מבלבל אותי, הבחור הזה. אני מדברת על **אבי אברמוביץ**, דייל אל-על ואחד מבעלי המסעדה הסינית סינג'ינג'י-ב-בוק בצפון תל-אביב. מתגרש. מתגרש — ובסוף לא מתגרש. כל החברה כבר התי-כוננו למסיבת הגירושין, הכינו מתנות והכל — ופתאום: אין גירושין.

אבי חזר לאשתו, **מלכה**, אבל ככה לגמרי. ולפחות, ייאמר לזכותם, הם דוא-גים שלא לקלל מסיבה, בגלל זה. במקום הילולת הגירושין, עורכים האברמוביצים הילולת איחוד-לבבות, אם זה התואר ש-אני מחפשת:

כולם קנו כולם מתנות קטנות ויפות — אבי קנה לאשתו מכונת קטנה ויפה, אבא של מלכה קנה להם בית קטן ויפה, אמא של אבי קנתה לאבי מכונת קטנה ויפה, ולפסה הם נוסעים להירגע בנייר-יורק.

בקיצור, הכל טוב וקטן ויפה.

בלינדה

הסובבת

יש אנשים שפשוט לא יודעים להק-שיב לעצה טובה, כשהם שומעים אותה. כמו **יורם פולני** למשל.

לפני חודש, סיפרתי לכם על החברה האוסטראלית החדשה שלו, **בלינדה טאובטמה** (העולם הזה 1798), לשע-בר מיס אוסטרליה, וכיום דוגמנית ושחקנית.

סיפרתי לכם גם כיצד יורם, שהוא דווקא מבין גדול ביהפיות, לא חשש להשאיר את היפהפיה המסויימת הזו לבדה בין זאבי תל-אביב, ולנסוע לע-בודתו בחו"ל. בהתחשב בנסיגונו העשירי בתחום, היה זה צעד חסר הירות מי-צידו. כך, לפחות, לעניות דעתי.

אז עניות דעתי, מסתבר, ניחשה בי-כיוון הנכון. בעוד יורם שוהה בחו"לים

בלינדה

תומך, והעלמה נתמכת. בימים אלה, יצאה בלינדה לסיבוב באירופה, לדגמ-שם את בגי, „בגד עור“. כשהיא תח-זור, נראה מה תהייה ההתפתחויות עם כל התמיכות האלה.

מדוע התפוצץ הצפלין?

לפני 35 שנים התפוצצה ספינת האוויר הנאצית באמריקה - החודש הועלתה הגירסה שהיתה זאת חבלה אנטי-נאצית

משך כמה שעות בגלל סופת-רעמים ש- סערה מעל לניו-יורק, כאשר אירעה ההתפוצצות, עוד היו בה הנוסעים וה- צוות — וביניהם גם ספאל, שנהרג. לפי תוכניתו, עמד ספאל להישאר באמריקה. ארוסתו הגרמניה, שהיתה שו- תפה לתיכנון, היתה צריכה להצטרף אליו. הסיפור היה משכנע, והיכה בשב- עיים האחרונים גלים ברחבי ארצות- הברית. הוא הגיע, כמובן, גם לגרמניה, ושם התלבשו עליו העיתונאים המקור- מיים. מסקנתם: הסיפור אינו נכון.

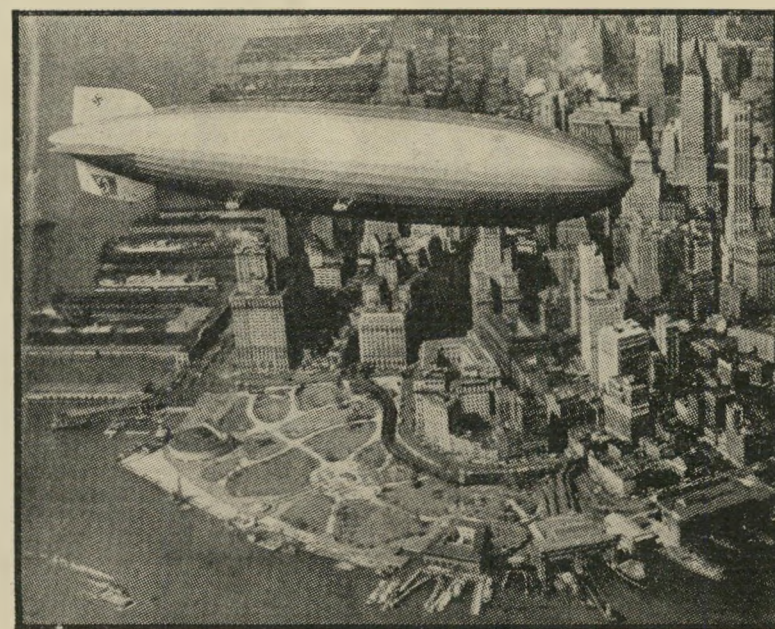
מכחישה

את הכל

ב ספרו **מסרב** מוני לזהות את אורי- סתו של איש-הצוות, בטענה שניתן היה להאשימה כשותפה לרצח. אך עי- תוני גרמניה איתרו בנקל את האשה, אחת קארלה יקל. זו הכחישה את הכל. לדבריה, לא היה ספאל בעל נטיות פוליטיות, והשניים לא דיברו מעולם על פוליטיקה. בניגוד למתואר בספר, לא היה ספאל צלם-חובב, בעל מעבדה פרטית לצילום (בו הוכנה הפצצה). אך הכחשה זו אינה משכנעת לגמרי. לא היה לאשה הקשישה כל נימוק להור- דות במאחר שהיתה שותפה למעשה שהחריד בשעתו את גרמניה, ושבו ניס- פו עשרות בני-אדם.

כך נשארה התעלומה, האופפת את מותו של הנסיון האחרון להשתמש בס- פינות-אוויר לצורכי התחבורה האווירית. נסיון זה נולד על שפת אגם בודן, בגרמניה הדרומית, בראשית המאה — ב-2 ביולי 1900, שלוש שנים לפני שהצ- ליחו האחים רייט באמריקה להתרומם

רי מאמין ואנטי-נאצי. הוא הטמין בס- פינה מיטען חומר-נפץ, שפוצץ בעזרת שעון, סוללה ונורת-בזק של מצלמה. לפי חשבונו של ספאל, היתה הספינה צריכה להתפוצץ על הקרקע, אחרי רדת כל נוסעיה. אולם הנחיתה התעכבה ב-

הספינה הענקית דמוית הסיגר מרחפת מעל הקצה הדרומי של האי מנהטן. על זנב הצפלין ניתן להבחין בבירור בצלבי-הקרב הנאציים, כל אחד בנובה של כמה קומות.

ה קריה לפני שנולדו רוב התוש- בים הנוכחיים של ישראל. התאריך היה 6 במאי 1937. ספינת- אוויר, שאורכה היה 245 מטרים, ושכני- פיה היו מקושטות בצלבי-קרב ענקיים, עמדה לנחות ליד ניו-יורק. לפתע נדלקו 200 אלף המטרים המעוקבים של גז- המימן שבתוך המיכל שדמה לסיגאר. תוך שניות נשרפה ספינת-הפאר של הרייך השלישי. 13 מבין 65 הנוסעים ניספו, יחד עם 21 אנשי הצוות. ספינת-האוויר נשאה את שמו של הינדנבורג, המצביא והנשיא הגרמני, ש- מת שנתיים לפני כן. אולם בפי העולם כולו הוא נקרא, בפשטות, "צפלין" — על שם האיש האגדי שהמציא את ספינות-האוויר, עוד לפני שהומצאו ה- מטוסים.

מחאה נגד

המישטר הנאצי

ת אונת הצפלין בניו-יורק נשארה תעלומה. נכתבו עליה ספרים רבים, שביקשו לבסס תיאוריות שונות. אף אחת לא היתה משכנעת. אחרי התאונה, נערכו חקירות מטעם מומחי ממשלות ארצות-הברית וגרמניה. הם הגיעו לתוצאה וזה: שהיתה זאת תאונה אמיתית. האמריקאים היו מעוני- יינים במסקנה זו, כדי למנוע חקירת בינים ובין גרמניה. הנאצים היו מעוני- יינים בה, כדי להחניק באיבה כל שמו- עה על חבלה פוליטית. אך השמועות הוסיפו לצוץ ולרדת את דמיון הסופרים. החודש התפוצץ כל העניין מחדש, בעקבות ספרו של האמריקאי מייקל מוני.

על פני ניו-יורק

פצוע קשה איש-צוות הצפלין, אחד מ-63 הניצולים בתאונה שבה ניספו 34 איש, מובל על-ידי מתנדב וסבל של חברת הצפלינים. רובם של הניצולים סבלו מכוויות קשות. כימעת כולם היו אזרחים גרמניים.

שה מגדולי העיתונים בגרמניה — אחד מהם של אולשטיין. כל עיתון שלח כתב ואני הייתי נציגו של אולשטיין. על מראה ארץ-ישראל ממעוף הציפור מספר פון-וייזל: „ארץ-ישראל נראתה מלמעלה עוד יותר קטנה ממה שחשבנו עליה תמיד. את כל מה שהיה אז חדר-רה ראינו בתור נקודה קטנה בתוך ים

וכך הפכה המצאתו של היהודי בגרמניה להישג גדול של המוח הגרמני" כפי ש-הגרמנים כינוה.

על טיסתו בצפלין בשמי ישראל מספר פון-וייזל: „באתי לארץ ב-1922 ומאז 1924 הייתי הכתב במיזרח-התיכון של רשת עיתוני אולשטיין, ההוצאה לאור הגדולה בגרמניה שבעליה היה יהודי.

„כל שנה הייתי נוסע לחדושיים לגרמניה, נזכר ד"ר פון-וייזל, „כדי למסור דיווחים ישירים על המתרחש. ב-1929 הייתי בגרמניה בדיוק כשתוכן-גנה הנסיעה של הצפלין למיזרח-התיכון. הוצאות הנסיעה מומנו על-ידי שלר

בגיל 76, כמנהלו הרפואי של הסנטוריום לחולים כרוניים בגדרה, נזכר בהור-ראות החמורות נגד עישון שהיו בצפלין. „ארתור קסטלר היה מעשן סיגריות בשרשרת. כשהיה עליו פעם לטוס בצפלין מגרמניה לארצות-הברית הפסיק לעשן שבוע קודם כדי להיגמל ולא להדליק בטעות סיגריה בספינת-האוויר.

הממציא, בן

הסוחר היהודי

ד"ר פון-וייזל מוסיף ומטיל עוד ספק, והפעם באבהותו של צפלין, הגראף הממציא, על המצאתו. „ספינת האוויר נקראה אמנם צפלין, מספר ה-דוקטור. „אבל המציא אותה יהודי פשוט בשם שוורץ, דויד שוורץ. שוורץ היה בנו של סוחר-עצים יהודי בגרמניה. ב-1860 הוא עיבד תכנית לפיה יבנו ספי-

במשך 12 שניות מעל פני האדמה, בי-מטוס הראשון.

ספינת-האוויר הראשונה הצליחה יר-תר. היא נשארה באוויר במשך 18 דקות שלמות, עד שהממציא הטייס היה נאלץ לנחות נחיתת-אונס על פני האגם, בגלל תקלה בהגה.

הממציא היה דמות סגוגנית. גראף (רוזן) פרדיננד לבית צפלין, („הרוזן המטורף“), היה קצין בחיל-הפרשים, הש-

הממציא הגראף צפלין ה-אגדתי שכונה „ה-רוזן המטורף“, ממציא ספינת האוויר. יש טוענים שהממציא האמיתי היה יהודי.

תתף בשלוש מלחמות: מלחמת-האזר-חיים האמריקאית (1863), המלחמה בין המדינות הגרמניות (1866) והמלחמה בין גרמניה וצרפת (1870). במשך עשרות שנים פעל למען הגשמת רעיונו: להקים צי של מיכלי-גזאים מעופפים, בצורך סיגורים ענקיים, שיעבירו גזים למר-חקים של אלפי קילומטרים.

כאשר נפטר גראף צפלין עצמו ב-1917, כבר הפך שמו לשידור, השם צפלין זרע בהלה בין מיליוני תושבי לונדון, כאשר המטירו ספינות-האוויר פצצות על ערים במלחמת-העולם, מפ-רעה ל-„בליץ“ שאירע כעבור 23 שנים. אחרי המלחמה נאסר על גרמניה לב-נות צפלינים, והצפלינים הקיימים הופ-קעו כשלל על-ידי המנצחים. כימעת כולם ניספו בתאונות מרעישות.

אולם הגרמנים לא יכלו לחדול מן המיפעל, שעליו היתה גאווה. הם הת-חילו שוב לבנות צפלינים, והמישטר הנאצי דירבן את בנייתם. בשנות הש-לושים טסו הצפלינים בשמי העולם, עב-רו גם על פני ארץ-ישראל.

הצפלין טס במהירות של כ-100 קמ"ש, והנוסעים שכנו מתחת לביטון, תא גדול ומרווח, שהיה מצויד בכל המר-תרות. היה נדמה שהוא יתחרה בהצלחה במטוסים, שלא הגיעו אז למהירות הר-בה יותר גדולה, ושנראו פחות בטוחים. תיקוהו זו מתה סופית באותו יום, בנמל-הנחיתה של לייקהורסט, 75 ק"מ מדרום לאי מאנהאטן, כאשר התפוצץ סינאר-האלומיניום האדיר.

צפלין בשמי

ארץ-ישראל

ש רק אדם אחד בישראל המוס-מך להביע דיעה על תעלומת הת-אונה ההיא.

ד"ר וולפגאנג (בנימין זאב) פון-וייזל היה בשנות ה-30 עיתונאי בעל שם ער-למי. הרופא היהודי מווינה, בעל תואר-האצולה האוסטרי, עבד לפני עלות היט-לר לשלטון בגדולי העיתונים הגרמניים, בצד פעילותו כמנהיג המפלגה הרביו-יוניסטית (פעם, כשנעדר זמן-מה מארץ-ישראל, ביקש מצעיר בלתי-ידוע, עולה חדש מהונגריה, למלא את מקומו במשך זמן-מה. הצעיר שלח את כתבותיו לגר-מניה, הפך בן לילה לכוכב בינלאומי. שמו היה ארתור קסטלר).

פון-וייזל הירבה לנסוע ולטוס. בין השאר טס גם בספינות-האוויר, השתתף בסיסה שביצע צפלין בשמי ארץ-ישראל. „השבוט שוחה כתב „העולם הזה“ עם פון-וייזל. מרווח הכתב: „אני נוטה להטיל ספק רב בספור-הסנסציוני החדש על פיצוץ הצפלין,“ אמר ד"ר פון-וייזל, „על הכלי הזה רי-חפה תמיד סכנה של התפוצצות ודליקה. הוא היה מלא בגזי-דלק ואפילו בל-סיגריה היה יכול לגרום להתפוצצות.“ ד"ר פון-וייזל, המשמש עדיין כיום,

עירית תל-אביב
מודעה עירונית 7
ברכה לתל-אביב מספינת האוויר
„גראף צפלין“
תל-אביב 27-3-29 בשעה 7:43 נחנכה הספינת-האוויר
המדינת-ישראל:
„ידו גרף צפלין נרדדים 26
„אדא דזנגלף ראש-ועד העיר תל-אביב
„יוסעים פרסל ספינת האוויר גרף צפלין
„מדים עבור הונגת פריים
„מצטעים על אי הולדת לרדת.
מאחרים פריים מדי-
אקנרי.
Radio Graf Zeppelin Norddeich 26
Adm. Ditzgell, Rosh. Vass. Har. Tel Aviv
„Passagiere besuchung lebhaften Graf Zeppelin danken
„Ihr Lufteinladung bedauern nicht landen koennen
„Wuestschen auf Platin ECKNER“
העיר תל-אביב 27-3-29

ברכה

מברק הברכה שנשלח מהצפלין המרוחק מעל ת"א. הרחובות המו אז מחוגגי העדלידע.

נות ממולאות גז שתשמשנה להסעת אנ-שים באוויר. לפי תוכניתו של שוורץ היה גוף הספינות צריך להיות עשוי אלומיניום ולא בד. צפלין בנה את הספינות משלד מצופה בד וזה מה שע-שה אותן דליקות כל-כך.
„שוורץ עצמו ניספה בניסוי הראשון שערך עם הדגם שלו. אשתו מכרה את הזכות לפיתוח ההמצאה לגראף צפלין,

כך זה התחיל

המון של נשים וגברים ניצב על שפת-אגם בודן שבגבול גרמניה-שווייץ, בעת ההמראה של הצפלין הראשון ב-1900. הצפלין היה מוצא אולם ענק שצף על פני האגם. בכל המראה היה פיתחו של האולם נמשך על-ידי סירות לכיוון המתאים לפי הרוח.

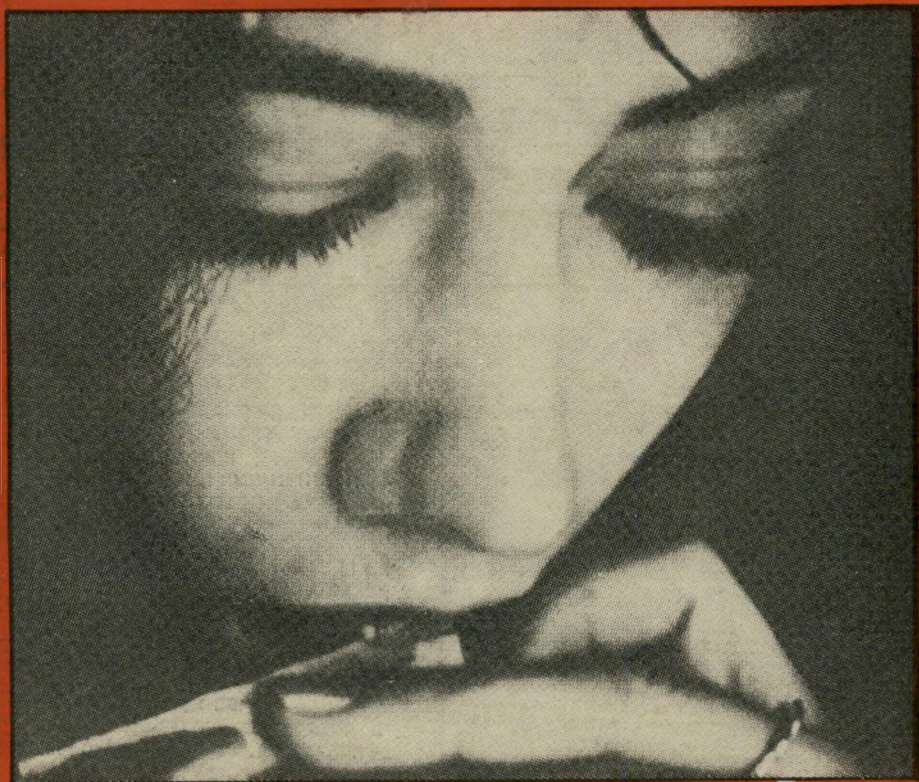

החשוד אריך ספאל, אחד מצוות הצפלין. לדעת כותב הספר האמריקאי החדש, הטמין חומר נפץ בספינה וגרם להתלקחותה.

של ביצות. עברנו גם מעל חיפה אבל לא היה מה לראות, העיר היתה ריקה מאדם. לפתע נזכרתי כי פורים חל באור-תו יום. נכנסתי לקברניט והצעתי לו לעבור מעל תל-אביב כדי שהנוסעים יוכלו לחזות בקרנבל הגדול, העדלידע שנערכה בעיר כל פורים.

הופענו מעל תל-אביב בשעה חמש בערך, בעיצומו של מסע העדלידע. ירד-נו נמוך מעל האנשים ויכולנו לראות את פניהם המופתעות של החוגגים משר-הבחינו בנו. האוטומובילים ברחוב התי-חילו לצפור צפירות ברכה, האנשים רצו אחרינו כאילו חשבו להשיג אותנו. מצא-נו בספינת-האוויר כמה שקי קונפטי ופזרנו אותם מלמעלה על התל-אביבים החוגגים. כל נוסעי הצפלין הורו כי זאת היתה החוויה הגדולה בכל המסע.

העולם הזה

**מדוע
הם
עשו
זאת?**

האונס

העולם הזה בחר:
מלכת הצעדה 1972

